

405.9190000

08859

5.5

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย

ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส

กับเรียนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

27 ก.พ. 2538

ปริญญาโท

ของ

วรวิทย์ เทียนทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

กันยายน ๒๕๓๗

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
..... ประธาน
(ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)
..... กรรมการ
(รศ.อัจฉรา สุชาธรรม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)
..... กรรมการ
(รศ.อัจฉรา สุชาธรรม)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ขจรศรี ชาทิกานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พลสุวรรณ)

วันที่..... ๓๐ เดือน..... กันยายน..... พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมภ์ และอาจารย์จรศรี ชำติกานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินการทดลองตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้าง ชุดการสอนมินิคอร์ส ตลอดจนให้คำแนะนำอันเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ คณาจารย์โรงเรียนหนองหิ้งพิทยาสรรพ์ ผู้อำนวยการ คณาจารย์ โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม ที่ได้อนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโททุกท่าน ที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย ด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา และคุณครูทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

วราวุธ เกียนทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๕
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๕
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๕
นิยามศัพท์เฉพาะ	๗
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๒
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย	๑๒
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส	๒๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส	๔๓
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ	๔๗
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	๔๘
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	๕๕
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	๕๗
๓ วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๕๘
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๘
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๙
การดำเนินการวิจัย	๖๔
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	๖๕
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๖

๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๑
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๑
การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๑
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๒
๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๖
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	๗๖
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	๗๖
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๗๗
การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๘
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๙
อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๙
ข้อเสนอแนะ	๘๒
บรรณานุกรม	๘๕
ภาคผนวก	๙๑
ภาคผนวก ก	๙๒
ภาคผนวก ข	๙๖
ภาคผนวก ค	๑๑๘
ประวัติย่อของผู้วิจัย	๑๘๙

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
๑	ความแตกต่างของชุดการสอนมินิคอร์สและบทเรียนโมดูล	๒๗
๒	ขั้นตอนของมินิคอร์สตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	๓๐
๓	เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	๗๒
๔	เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	๗๓
๕	เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาระหว่างก่อนและหลังการทดลองของ กลุ่มทดลอง	๗๔
๖	เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	๗๕
๗	แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด ความสามารถในการใช้ภาษา (ท ๑๐๑)	๘๑
๘	แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนภาษาไทย	๘๖

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
๑ วงจร I - P - O ของกิจกรรมมินิคอร์ส	๓๓
๒ วงจร I - P - O ในกิจกรรมมินิคอร์ส	๓๕
๓ ตัวแปรต่าง ๆ ของวงจรในมินิคอร์ส	๓๕
๔ วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมมินิคอร์ส	๓๕
๕ รูปแบบของการสอนที่เป็นระบบ	๓๗

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติ ถ้าคนไทยในชาติสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจตรงกัน ก็จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างยิ่งสำหรับความเป็นชาติ ความสามารถในการใช้ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ บุคคลสามารถจะสื่อสารกันได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการฝึกฝนให้เกิดทักษะ เพื่อสื่อความหมายให้ชัดเจนทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยเหตุที่ความสามารถในการใช้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญ หลักสูตรทุกระดับจึงกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ ดังเช่น หลักสูตรระดับประถมศึกษากำหนดไว้ว่า เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานทางภาษา คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน มุ่งให้ทักษะเหล่านี้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ทุกอย่าง (กรมวิชาการ. ๒๕๓๐ : ๗ - ๘)

หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๓๑ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไว้ว่า เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดอกงามในการใช้ภาษา ตามวัยและศักยภาพ ให้ได้พัฒนาทักษะทั้ง ๔ คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ให้รู้จักใช้ภาษาอย่างมีศิลปะตามประเพณีและวัฒนธรรม ให้สามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ หรืองานเขียนงานประพันธ์โดยมีเหตุผล และให้สามารถสังเกตลักษณะของภาษาไทย เข้าใจหลักภาษาที่จะทำให้การใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๓๑ : ๑๒) นักเรียนที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จะต้องเป็นบุคคลที่สามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเหมาะกับกาลเทศะและบุคคลรวมทั้งสามารถใช้ภาษาไทยในการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั้งสิ้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ๒๕๒๘ : ๖๖)

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ กรมวิชาการ (๒๕๒๘ : ๘ - ๑๐) ได้ตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศพบว่าความสามารถในการใช้ภาษาในการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงคือ ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากการประเมินผลการใช้หลักสูตรของศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (๒๕๒๙ : ๖ - ๑๘) พบว่า ครูไม่เข้าใจความต้องการของหลักสูตรที่มีกำหนดไว้ในคู่มือครูตามสภาพการณ์ทั่วไป การสอนของครูยังยึดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเดิม คือ บรรยาย อธิบาย และทำกิจกรรมทำแบบเท่านั้น ซึ่งไม่ถูกต้อง ในการที่ครูนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยมาใช้นั้นควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ครูควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความรู้และทักษะทางภาษาที่ดี มีความมั่นใจและมีเจตคติต่อวิชาภาษาไทยและวิธีสอนของครู ตลอดจนครูควรใช้กลวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และจัดกิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยสนุกสนานมีชีวิตชีวา นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาและมีทักษะทางภาษาดีตามวัยและศักยภาพของตน

การประเมินผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย ยังไม่บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร จากการศึกษพบว่า สาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์คือ การที่ครูผู้สอนไม่คิดค้นวิธีสอน และอุปกรณ์การสอนมาใช้สอนนักเรียน ส่วนมากครูมุ่งแต่จะหาความรู้มาถ่ายทอดต่อนักเรียนเท่านั้น ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นการจำเนื้อหามากกว่าการฝึกให้แก้ปัญหา ครูยังสอนแบบยึดตัวครูเป็นศูนย์กลาง ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น หรือได้ฝึกทักษะทางภาษาทั้ง ๔ ประการอย่างแท้จริง (สุจริต เพ็ชรชอบ และสาธิต อินทวัชรพรชัย. ๒๕๓๐ : ๖ - ๑๐) ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้นักเรียนไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้คล่องตัวเท่าที่ควร

เจตคติ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ นอกเหนือจากนิสัยและบรรทัดฐานของสังคม (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ๒๕๒๐ : ๑๐) ถ้านักเรียนมี เจตคติ ที่ดีต่อวิธีสอนของครูและวิชาที่เรียนจะทำให้นักเรียนสนใจ และเรียนวิชานั้นได้ดีด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วควรมีการปรับปรุงการสอนโดยคำนึงถึงตัวผู้เรียน และหลักการเรียนรู้เป็นสำคัญ เนื่องจากวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ครูควรจัดหากิจกรรมที่น่าสนใจ ซึ่งมีโอกาสฝึกฝนให้นักเรียนเกิด

ทักษะในการใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น (วาสิณี ชูสงค์. ๒๕๒๕ : ๘) การสอนด้วยการยึดหลักการ
ท่องจำเป็นสำคัญนั้น จะไม่ช่วยให้เด็กมีใจรักการเรียนได้เลย กลับทำให้ เจตคติ ของเด็กเสีย
ไปอีก เจตคติ เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน แสวงหาความรู้ อันส่งผลให้นักเรียนมี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย (สำเริง บุญเรืองรัตน์. ๒๕๒๕ : ๗)

ปัจจุบันนี้ นักการศึกษา นักวิชาการนำแนวคิดด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
ตลอดจนเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในวงการศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้นอันได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนโมดูล การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน กลุ่ม
สัมพันธ์ เป็นต้น เทคนิคในการสอนเป็นแบบใดก็ตาม ควรเป็นเทคนิคที่จะช่วยส่งเสริม
พัฒนาการของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน การที่จะพิจารณาว่าวิธีการสอนใดจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ
สูงสุดนั้นจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผลสัมฤทธิ์สูงสุด และใช้เวลา
เวลาในการเรียนการสอน (รุจิร กุสุมาเร. ๒๕๒๓ : ๔) นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบสำคัญ ที่
อำนวยความสะดวกให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
การเรียนอย่างเหมาะสม ให้โอกาสได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ให้ร่วมทำงานเป็นกลุ่ม
การให้การเสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับ การแก้ไขข้อบกพร่อง
การวางแผน การเตรียมการสอน ความพร้อมในการสอนของครู การเข้าใจจุดมุ่งหมายใน
การทำงานอย่างชัดเจน การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก การใช้อุปกรณ์อย่างเหมาะสม
การเปลี่ยนแปลงกิจกรรม การใช้เทคนิคการสอนที่น่าสนใจ การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
การควบคุมอารมณ์ของครู ความแม่นยำในเนื้อหาและความรู้ในเรื่องที่สอน การให้คำแนะ
เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่เรียนในชั้น การปฏิบัติควบคู่ด้านความรู้ ความสามารถในการอธิบาย
ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ (บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๒๕ : ๘๕) ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้
จะพบได้ในชุดการสอนมินิคอร์ส เพราะชุดการสอนมินิคอร์สมีหลักการจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียน
การประเมินผลของผู้เรียน เนื้อหาเสริมรายละเอียดสำหรับผู้สอนโดยใช้วัสดุทัศนูปกรณ์
สื่อการเรียน และกลวิธีการสอนหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้
ได้อย่างรวดเร็ว และสนองความต้องการของผู้เรียนด้วย (เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์. ๒๕๒๔ :

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า มินิคอร์ส คือชุดการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนเนื้อหาใด เนื้อหาหนึ่ง โดยนำมาจัดเรียงขั้นตอน ให้เป็นระบบรัดกุม มีคุณลักษณะตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจบสมบูรณ์ในตัวเอง มีจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนที่เด่นชัด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียนได้ภายในระยะเวลาอันสั้น ๆ โดยกำหนดกิจกรรม เวลา และ สื่อการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน เน้นกิจกรรมกลุ่มมากกว่ารายบุคคล มุ่งฝึกทักษะและส่งเสริมการร่วมกิจกรรมจากสื่อ และยุทธวิธีหลายรูปแบบ โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ ผู้สอนสามารถนำบทเรียนแบบชุดการสอนมินิคอร์สมาช่วยฝึกทักษะทางภาษาได้ดีด้วย

สำหรับในประเทศไทยนั้น มีผู้นำหลักการของ ชุดการสอนมินิคอร์ส มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนหลายคน เช่น อุตัย หนูแดง. (๒๕๒๖ : ๑๐๗) ได้ทดลองสร้าง ชุดการสอนมินิคอร์สและศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ ๓ ที่เรียนวิชาเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ๔ เรื่องสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ผลการวิจัยปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองซึ่งเรียนจากชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนตามปกติ วนิดา ศิริวิมาลา(๒๕๒๘ : ๖๘) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า การสอนภาษาไทย โดยชุดการสอนมินิคอร์ส ให้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ศิรินันท์ นาควิโรจน์ (๒๕๓๑ : ๗๒) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดย ชุดการสอนมินิคอร์ส กับเรียนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่าการสอนภาษาไทยโดย ชุดการสอนมินิคอร์สให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ และจรรยา ชำติกานนท์ (๒๕๓๓ : ๘๑ - ๘๓) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่สอนโดย ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ผลการทดลองปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน

จากงานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น พบว่าชุดการสอนมินิคอร์ส สามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น ย่อมหมายถึงว่านักเรียนมีทักษะในการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนสูงขึ้นด้วย เพราะชุดการสอนมินิคอร์ส มีกิจกรรมให้ฝึกทักษะอย่างกว้างขวาง

นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองจาก การปฏิบัติกิจกรรม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทย และทดลองสอน เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาและเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนจาก การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
๒. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอน ของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย โดย ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
๓. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย โดยชุดการสอนมินิคอร์ส ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
๔. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอน ของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการ สอนมินิคอร์ส ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม ในการพัฒนาทักษะด้านการใช้ ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

๑. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านแพนงนิเทศคม อำเภอบ้านแพนง จังหวัดนครพนม ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๘ ห้องเรียน ห้องเรียนละ ๔๐ คน รวม ๓๒๐ คน

๒. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านแพนพิทยาคม อำเภอบ้านแพน จังหวัดนครพนม ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๒ ห้องเรียน รวม ๘๐ คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

๒.๑ สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีการจับฉลากมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ๒ ห้องเรียน จากจำนวน ๘ ห้องเรียน ๆ ละ ๕๐ คน ได้จำนวนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๘๐ คน

๒.๒ สุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองดำเนินการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามคู่มือครู ภาษาไทย กรมวิชาการ

๓. ระยะเวลาในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้กระทำในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ใช้เวลาในการทดลอง ๑๖ คาบ คาบละ ๕๐ นาที รวมทั้งสิ้น ๘ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๘ คาบ

๔. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ใช้เนื้อหาในรายวิชา ท ๑๐๑ จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ จำนวน ๒ เรื่อง ดังต่อไปนี้

๔.๑ เรื่องสัตว์บกวิธาน

๔.๒ เรื่องแม่ศรีเรือน

๕. ตัวแปรที่ศึกษา

๕.๑ ตัวแปรอิสระ ได้แก่วิธีการสอน ๒ วิธี คือ

๕.๑.๑ วิธีการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

๕.๑.๒ วิธีการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

๕.๒ ตัวแปรตาม

๕.๒.๑ ความสามารถในการใช้ภาษา

๕.๒.๒ เจตคติต่อวิธีสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. **ชุดการสอนมินิคอร์ส (Minicourse)** หมายถึง ชุดการสอนที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยการแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ แต่ละตอนจบสมบูรณ์ในตัวเอง มีวัตถุประสงค์ทางการเรียนที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ โดยกำหนดกิจกรรมการเรียน เวลา และสื่อการเรียนไว้อย่างชัดเจน มุ่งฝึกทักษะ และเน้นการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งจัดไว้เป็นกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ดูแลให้คำแนะนำช่วยเหลือในขณะที่ยังเรียนทำกิจกรรมกิจกรรมของผู้เรียนในแต่ละตอน จัดเป็นวงจรต่อเนื่องกันไป กิจกรรมย่อย ๆ จะประกอบด้วย ๓ ส่วนคือ ปัจจัยป้อน กระบวนการ ผลผลิต โดยรวมหลาย ๆ กิจกรรมต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ในแต่ละตอนจะมีข้อมูลย้อนกลับทันทีซึ่งสามารถวัดได้ว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ชุดการสอนมินิคอร์สที่สร้างขึ้นนี้ มีส่วนประกอบ ๖ ส่วน คือ

๑.๑ **หลักการและเหตุผล** คำแนะนำ โครงสร้าง จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แผนการสอนของชุดการสอนมินิคอร์ส

๑.๒ **กิจกรรมผู้เรียน** หมายถึง การศึกษาจากสไลด์-เทปประกอบคำบรรยาย แผ่นภาพโป่งใส ศูนย์การเรียน เกม เอกสารเสริม ใบงาน แบบประเมินผลตนเอง ซึ่งแต่ละกิจกรรมเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม การทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการฝึกทักษะของผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจชำนาญในเนื้อหาและการประเมินผลตนเองในแต่ละตอนจะทำให้ผู้เรียนรู้ว่าตนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

๑.๓ **กิจกรรมครู** เป็นรายละเอียดในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียน การอธิบายวิธีการร่วมกิจกรรม การเฉลยแบบประเมินผลตนเอง การทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ

๑.๔ **การประเมินผล** เช่น การทำแบบฝึกหัดจากคู่มือกิจกรรมผู้เรียน การทำรายงาน การอภิปรายของตัวแทนแต่ละกลุ่ม

๑.๕ **เนื้อหาเสริม** หมายถึง การจัดเอกสารความรู้ประกอบต่าง ๆ เสริมลงในคำอธิบายของครู เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมจากแผ่นโป่งใส ศูนย์การเรียน เกม และใบงาน

๑.๖ อุปกรณ์ สื่อ แผนภูมิ สำหรับครูใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาที่สอนให้สั้นและรัดกุม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีลำดับ การสร้าง ตามวิธีวิเคราะห์ระบบโดยแต่ละกิจกรรมของการเรียนต้องจัดเป็นวงจร คือ

ปัจจัยป้อน (Input)----> กระบวนการ (Process)----> ผลผลิต (Output) ติดต่อกันเป็นลูกโซ่หลาย ๆ วงจร แต่ละกิจกรรมสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับได้ทันที และวัดได้ว่า ในแต่ละกิจกรรมผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้หรือไม่ภายในระยะเวลาที่ กำหนด ในการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สนี้ยึดทฤษฎีสิ่งเร้า และการตอบสนองเป็นหลัก

๓. การสอนภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาไทยในกลุ่มทดลองโดยใช้เนื้อหา จากหนังสือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ผู้วิจัยดำเนินการไปตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น ตามคุณลักษณะและ หลักเกณฑ์ชุดการสอนมินิคอร์ส ของ อาเพค (APEID) และขั้นตอนการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส จากเอกสาร "มินิคอร์ส" ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเรียบเรียงเป็นภาษาไทย โดย ภรณ์ทิพย์ แต้เมฆะ (๒๕๒๖ : ๗ - ๘) โดยแบ่งเป็น ๒ ชุด ดังนี้

- ชุดการสอนมินิคอร์ส เรื่อง สัตวาทิธาน ใช้เวลาเรียน ๘ คาบ
 - ชุดการสอนมินิคอร์ส เรื่อง แม่ศรีเรือน ใช้เวลาเรียน ๘ คาบ
- โดยมีลำดับชั้นการสอน ดังนี้

๓.๑ ขั้นนำ

๓.๑.๑ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑.๒ ครูทบทวนหรือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่จะ

ศึกษา โดยใช้สื่อประกอบ

๓.๒ ขั้นสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนมีดังนี้

๓.๒.๑ นักเรียนศึกษาจากแถบบันทึกเสียง สไลด์- เทปประกอบ

คำบรรยาย ภาพโปสเตอร์ วัสดุการเรียน เกม

เอกสารเสริมความรู้ และบทเรียนโปรแกรม

๒.๒.๒ นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากใบงาน และแบบประเมินผลตนเอง

๒.๒.๓ นักเรียนตรวจฝึกทักษะด้วยตนเอง ครูเฉลยแบบประเมินผล

ตนเอง

๒.๓ ขั้นสรุป

๒.๓.๑ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปจากการทำกิจกรรม

๒.๓.๒ นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ

๒.๔ ประเมินผล

๒.๔.๑ นักเรียนประเมินผลตนเองจากแบบประเมินผลตนเองท้าย

กิจกรรมแต่ละกิจกรรม

๒.๔.๒ ครูสังเกตการทำกิจกรรมที่บันทึกไว้ หรือจากการตอบคำถาม

การซักถาม การตรวจแบบทดสอบ

๓. การสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนในกลุ่มควบคุมที่ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น โดยอาศัย

แนวการสอนจากคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีลำดับขั้นตอนการสอน ดังนี้

๓.๑ ขั้นนำ

๓.๑.๑ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑.๒ ครูกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียนโดยใช้ภาพพลิก แถบ

ประโยค บัตรคำ และการเล่าประสบการณ์ของนักเรียน

๓.๒ ขั้นสอน

๓.๒.๑ ครูอธิบายเนื้อหา ยกตัวอย่างประกอบและซักถามนักเรียน

๓.๒.๒ ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไปตามข้อเสนอแนะในคู่มือครู

เช่น ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย การทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน การใช้บัตรคำ ภาพพลิก แถบ

ประโยค

๓.๓ ขั้นสรุป

๓.๓.๑ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน

๓.๓.๒ นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ

๓.๕ ชั้นวัดผลและประเมินผล

๓.๕.๑ นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนในห้องเรียนและเป็นการบ้าน

๓.๕.๒ นักเรียนทำแบบทดสอบ

๓.๕.๓ ครูสังเกตจากการตอบคำถาม การซักถาม การตรวจแบบฝึกหัด การบ้าน และจากแบบทดสอบ

๔. ความสามารถในการใช้ภาษา หมายถึง พฤติกรรมในการใช้ภาษาไทย ของนักเรียนในการตอบแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมีจุดเน้น ดังนี้

ความสามารถในการฟัง หมายถึง ความสามารถในการจับใจความสำคัญ จากคำพูดหรืองานเขียนที่มีผู้อ่านให้ฟัง การสังเกตข้อความที่สำคัญรองลงไป การแยก ข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น

ความสามารถในการพูด หมายถึง ความสามารถในการสนทนากับเพื่อน เกี่ยวกับวิชาที่เรียน หรือเรื่องราวที่น่าสนใจ การอภิปรายในกลุ่ม การรายงาน ผลการประชุมกลุ่มเฉพาะสาระสำคัญ การชี้แจงเหตุผล

ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียงทั้ง ร้อยแก้วและร้อยกรอง การเว้นวรรคตอนตามที่เหมาะสม การอ่านทำนองเสนาะตาม บทประพันธ์ที่มีในหนังสือเรียน

ความสามารถในการเขียน หมายถึง ความสามารถในการคัดลอกข้อความ ได้ถูกต้องเรียบร้อย การเขียนตัวสะกดการันต์และเขียนตามคำบอก การเขียนข้อความ ในการเรียนวิชาต่าง ๆ การเรียงความ ข้อความและขยายความได้ตามสมควรในการเขียน บางประเภท การแต่งบทประพันธ์โดยเข้าใจกฎเกณฑ์ตามความแก่ศึกษาของนักเรียน

โดยศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากหนังสือหลักการสร้างแบบทดสอบความถนัดของ ล้วน ศาสยศ และอังคณา ศาสยศ (๒๕๑๗ : ๑๕๑ - ๑๕๔) จากหนังสือหลักการสร้าง และวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ วิเชียร เกตุสิงห์ (๒๕๓๐ : ๑๒ - ๔๔) และ จากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (๒๕๒๙ : ๔๑ - ๑๒๕) โดยการสร้างเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด ๕ ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

๕. เจตคติต่อวิธีสอน หมายถึง ท่าที่ ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียน กลุ่มทดลอง ที่มีต่อวิธีสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และกลุ่มควบคุมที่สอนตามคู่มือครู ซึ่งวัดได้จากคะแนนการตอบแบบทดสอบเจตคติต่อวิธีสอนที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดเจตคติของขจรศรี ชาดิกานนท์ ซึ่งถามเกี่ยวกับตัวครู ตัวนักเรียน เนื้อหา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวของลิเคอร์ต (Likert) เจตคติดังกล่าวจำแนกออกเป็น ๓ ประเภท ตามลักษณะความรู้สึก ดังนี้

๕.๑ ประเภทที่ ๑ เจตคติเชิงนิมาน หรือบวก (Positive Attitude)
หมายถึง เจตคติที่แสดงออกในลักษณะที่พึงพอใจ สนใจ สนับสนุน ชอบหรือเห็นด้วย

๕.๒ ประเภทที่ ๒ เจตคติเชิงนิเสธ หรือทางลบ (Negative Attitude)
หมายถึง เจตคติที่แสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย

๕.๓ ประเภทที่ ๓ เจตคติแบบกลาง (Indifferent Attitude)
หมายถึง ความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับไม่พึงพอใจ หรือไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นหัวข้อ
ดังนี้

๑. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย
๒. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส
๓. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส
๔. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
๕. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย

เนื่องจากการสอนภาษาไทยใด ๆ ก็ตาม จะต้องประกอบด้วยเรื่องของการใช้ภาษา
หลักภาษา วรรณคดีและสอดคล้องวัฒนธรรมของภาษานั้น ๆ สำหรับการใช้ภาษานั้นประกอบ
ด้วยทักษะ ๔ ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ในแง่ของการสื่อสาร ประกอบ
ไปด้วยทักษะที่ใช้ในการรับสาร ได้แก่ การฟัง การอ่าน ส่วนทักษะในการส่งสาร ได้แก่
การพูดและการเขียน การใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันจะต้องมีการส่งสารและรับสารอยู่
ตลอดเวลา ฉะนั้นในการสอนภาษาไทยจะสอนเพียงทักษะใดทักษะหนึ่งโดยเฉพาะย่อมเป็นไปได้
ไม่ได้ จะต้องมีการสอนทักษะอื่น ๆ ไปพร้อม ๆ กันด้วย ในชีวิตประจำวันของนักเรียนจะ
ต้องรับสารและส่งสารอยู่เป็นประจำ ฉะนั้นการฝึกฝนให้นักเรียนได้ใช้ทักษะภาษาทั้ง ๔ ให้
สัมพันธ์กันจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (สมถวิล วิเศษสมบัติ. ๒๕๒๕ : ๕๕)

การสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาเป็นการสอนนักเรียนที่พูด ฟัง อ่านและเขียน
ภาษาไทยรู้เรื่องและสามารถพูดจาสนทนากันได้แล้ว นับว่านักเรียนมีทักษะในการสื่อความหมาย
มาพอสมควร ฉะนั้นการสอนภาษาไทยในระดับนี้ จึงเป็นการสอนศิลปะของการใช้ภาษาโดย
ทั่วไปควบคู่กันไปกับการฝึกทักษะ กล่าวคือสอนให้นักเรียนฟังได้อย่างเข้าใจ มีวิจารณ์ญาณ
หรือความคิดนึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้พอสมควรแล้ว สอนให้อ่านเพื่อหาความรู้ และรู้จักคิด

เกี่ยวกับข้อความที่อ่านได้เช่นเดียวกับการฟัง สอนให้พูดและเขียนในเรื่องที่ยากเกินวิสัยของนักเรียนเพื่อให้ข้อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงความประสงค์ของตน การสอนให้สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียนภาษาไทยได้ดังกล่าวมานี้ ควรให้มีความคล่องแคล่วถูกต้อง สื่อความหมายได้ดีในทุกโอกาสที่จะใช้ในชีวิตประจำวัน จึงถือว่าการสอนภาษาไทยเป็นการสอนเพื่อให้เกิดทักษะด้วย (สุพา ส่งศิริ. ๒๕๒๘ : ๑๔๗)

การสอนภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ เน้นให้นักเรียนเกิดพัฒนาการอันเหมาะสม เกิดทักษะทางภาษาที่ดี คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และนำความรู้ทางภาษาไทยไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน จึงมุ่งที่จะสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนสัมพันธ์กัน ในขณะเดียวกันต้องสอนทักษะการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กับหลักภาษาและวรรณคดีด้วย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๒๖ : ๕๔)

ดังนั้นเพื่อให้การเรียนและการสอนทักษะภาษาไทยให้เป็นไปตามธรรมชาติ สมถวิล วิเศษสมบัติ (๒๕๒๕ : ๕๕ - ๕๖) จึงให้เหตุผลว่าครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนทักษะทางภาษาให้สัมพันธ์กันเพราะ

๑. การสอนเนื้อหาวิชาทางภาษาไทยนั้น หากสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น สอนหลักภาษาที่มุ่งแต่หลักภาษา โดยมิได้คำนึงถึงเนื้อหาหลักภาษาที่ปรากฏอยู่ในวรรณคดีหรือการใช้ภาษาแล้ว จะทำให้เนื้อหาหลักภาษานั้นแห้งแล้งปราศจากคุณค่าและไม่น่าสนใจ แต่ประการใด

๒. ในปัจจุบันแนวโน้มในการสอนภาษาไทยนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสอนเนื้อหาวิชาหรือทักษะใด ๆ ก็ตาม มุ่งที่จะให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนสนุกสนานน่าสนใจและมีความหมายแก่ชีวิตของนักเรียน การสอนแบบทักษะสัมพันธ์ช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มากมายหลายประเภท

๓. การเรียนการสอนตามแนวใหม่ ไม่ว่าจะเป็นวิชาใดมุ่งตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ และการเรียนการสอนจะประสบผลก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเองและสิ่งได้ทำกิจกรรมมากเท่าใด ก็จะเกิดการเรียนรู้มากขึ้นเท่านั้น การสอนแบบทักษะสัมพันธ์นี้ถ้าได้จัดวางแผนการสอนที่ดีแล้ว นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

๔. การสอนแบบทักษะสัมพันธ์นั้นนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก โอกาสที่จะประสบความสำเร็จจึงมีมาก ทำให้นักเรียนเกิดกำลังใจ เกิดความกระตือรือร้นและเกิดความสำเร็จมองเห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทย

๕. หลักสูตรในปัจจุบัน ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาเน้นเรื่อง การบูรณาการ สำหรับวิชาภาษาไทยแม้จะไม่ได้ออกมาในรูปของบูรณาการก็เน้นเรื่องของการสัมพันธ์ทักษะ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องจัดการเรียนการสอนแบบทักษะสัมพันธ์เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร

๖. แบบเรียนภาษาไทยในปัจจุบัน เป็นแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์เน้นที่จะสอนวรรณคดี หลักภาษาและการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องจัดการเรียนการสอนแบบสัมพันธ์ทักษะ

สรุป เพื่อรขอบ และสาธิต อินทรมหรรษ์ (๒๕๒๗ : ๗๓ - ๗๗) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยโดยใช้นิทานและทักษะทางภาษาสัมพันธ์กันนั้น ในบทเรียนหนึ่งหรือในคาบการเรียนหนึ่ง อาจจะทำให้การสัมพันธ์ทักษะได้ทุกขั้นตอนของการสอน ทั้งในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน การจัดกิจกรรมประกอบ ขั้นสรุป ขั้นประเมินผล ดังนี้

๑. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เราอาจใช้การฟัง การอภิปราย การซักถาม การอ่านออกเสียงข้อความจากแผนภูมิ การอ่านในใจข้อความจากแผ่นปืดที่ครูแจกให้หรือการสรุปเนื้อหาเขียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว ตัวอย่างเช่นเรื่องสัตว์ภูพาน ในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อาจนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการที่ครูแสดงภาพสัตว์สองเท้า สัตว์สี่เท้าและสัตว์มากกว่าสี่เท้าให้นักเรียนพูดอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสัตว์เหล่านั้น เป็นต้น

๒. ขั้นสอน การสอนตามแบบดั้งเดิมนั้น ขั้นสอนนี้ครูมักจะเป็นผู้ทำกิจกรรม แต่เพียงผู้เดียว นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นแต่ผู้ฟัง อย่างดีก็จะมีส่วนเพียงการตอบคำถามของครูเท่านั้น การสอนแบบใหม่พยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ฉะนั้นในขั้นสอนนักเรียนจะได้ฝึกทักษะหลาย ๆ ทักษะในขณะเดียวกัน ตัวอย่าง เช่นในการสอนทักษะการพูดหลังจากนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ใช้วิธีระดมความคิดโดยให้นักเรียนอภิปรายในกลุ่มย่อยในเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ อภิปรายเรื่อง การพูดที่ดี

กลุ่มที่ ๒ อภิปรายเรื่อง การเตรียมตัวพูด

กลุ่มที่ ๓ อภิปรายเรื่อง การใช้อุปกรณ์ประกอบการพูด

ขณะที่มีการอภิปรายในกลุ่มย่อย นักเรียนจะได้ฟังผู้อื่นพูด ตนเองคิดและพูดแสดงความคิดเห็นผู้ที่ เป็นเลขานุการกลุ่มจะจดบันทึกรายงานการประชุม จากนั้นประธานจะเป็นผู้ออกไปอ่านรายงานการประชุมให้นักเรียนทั้งชั้นฟัง ในขณะที่ฟังรายงานการประชุมของทุกกลุ่มนั้น นักเรียนทุกคนจะเขียนวิจารณ์การรายงานของเพื่อน หลังจากนั้นจะมีการเปิดอภิปรายทั่วไป เป็นการให้โอกาสนักเรียนทุกคนได้พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการพูดทุก ๆ ด้านแล้วสรุปออกมาเป็นความคิดเห็นของกลุ่มเป็นต้น

ส่วนกิจกรรมประกอบบทเรียน ควรให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะทางภาษาไปพร้อมกับได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเน้นให้นักเรียนได้เข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น ครูอาจจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดอภิปราย การจัดโต้วาที การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ การจัดนิทรรศการ การทำปัญหา เกม และกิจกรรมอื่นตามที่ครูเห็นสมควรเป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น เรื่องพระร่วง ครูอาจให้แสดงละครโดยให้บทบาทในหนังสือหรือบทที่นักเรียนใช้คำพูดของตนเองแสดงบทบาทการเจรจาระหว่างพระร่วงกับพญาเดโช ซึ่งปลอมแปลงตัวมา อภิปรายกลุ่มย่อยแสดงความคิดเห็นถึงความเฉลียวฉลาดหลักแหลมของพระร่วง อ่านทำนองเสนาะหรือร้องเพลงประกอบ เขียนแสดงความคิดเห็นโดยสมมติตนเองเป็นพระร่วงเมื่อรู้ว่าปลอมแปลงตัวมาเพื่อจะกำจัดตนจะตัดสินใจทำประการใด วาดภาพแสดงจินตนาการของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนเรื่องจบแล้ว ทำปัญหาเกี่ยวกับคำพูดของตัวละคร

๓. **ขั้นสรุป** ขั้นสรุปนั้นเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะทำให้ผู้เรียนและผู้สอนเกิด ความมั่นใจว่าได้มีความรู้ มีทักษะในเรื่องที่ได้เรียนไปแล้วอย่างแท้จริง การสรุปบทเรียน อาจให้นักเรียนทำกิจกรรม เช่น สรุปด้วยวาจา เขียนสรุป ทำสิ่งเชยข้อ นักเรียนตั้งคำถาม การโต้วาที การจัดนิทรรศการ

ตัวอย่างของชิ้นวัดผลที่สามารถเห็นความสัมพันธ์ของทักษะทั้ง ๔ เช่น ในการสอน
 อ่อนความ หลังจากที่น่าเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนฟังเรื่องราวจากเทปบันทึกเสียงแล้ว
 ให้ช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง เมื่อได้ชื่อเรื่องแล้วนักเรียนทุกคนก็บรรยายแสดงความคิดเห็นว่าเหตุใดจึง
 ตั้งชื่อเช่นนั้น จากนั้นครูสอนหลักการอ่อนความโดยแสดงแผนภูมิ รูปแบบของการอ่อนความ
 แบบต่าง ๆ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนและประเมินผลด้วยการแจกแผ่นปลิวให้
 นักเรียนแต่ละคนอ่านโดยกำหนดเวลาให้แล้วให้นักเรียนอ่อนความให้ถูกต้องตามรูปแบบที่ได้
 เรียนมาแล้ว เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จ ครูแจกบทอ่อนความของนักเรียนสัก ๒-๓ ฉบับ
 โดยสุ่มจากนักเรียนทั้งหมด ให้นักเรียนอ่านออกเสียงผลงานของเพื่อนและวิจารณ์ร่วมกัน
 เพื่อให้นักเรียนทั้งหมดทราบเกณฑ์ในการประเมินผลการอ่อนความ

การเรียนการสอนภาษาไทย ครูควรยึดหลักการและวิธีการที่เหมาะสมมาช่วยใน
 การเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ดังที่
 สมถวิล วิเศษสมบัติ (๒๕๒๕ : ๔๗ - ๕๑) ประมวลหลักที่จะช่วยในการสอนภาษาไทยไว้
 ดังนี้

๑. หลักจิตวิทยาเกี่ยวกับวัยรุ่น

นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นเด็กวัยรุ่นมีอายุระหว่าง ๑๒ ถึง
 ๑๖ ปี เด็กวัยนี้เป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ
 นักการศึกษาถือว่าความเจริญงอกงามของเด็กวัยนี้มีความสำคัญมาก ความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ
 โครงสร้างของอวัยวะภายในกล้ามเนื้อและระบบการทำงานของต่อมต่าง ๆ ภายในร่างกายมี
 อิทธิพลทางอ้อมต่อบุคลิกภาพและความคิดจิตใจของเด็ก ฉะนั้นครูซึ่งมีหน้าที่ช่วยให้เด็กรู้จัก
 ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในชีวิตของเขา ครูจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาของเด็กวัยนี้
 ความสมควร ลักษณะที่ควรสังเกตในเด็กวัยรุ่น คือเด็กวัยนี้เริ่มแสวงหาอิสระภาพและเสรีภาพ
 ที่จะให้พ้นจากความควบคุมดูแลอย่างเข้มงวดของผู้ปกครอง ชอบตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง
 เริ่มสนใจในเพศตรงข้าม ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของร่างกายทำให้อารมณ์รุนแรง
 วู่วาม อ่อนไหวง่าย ตื่นเต้นง่าย หวาดกลัวความล้มเหลว เกลียดความอสุญญากาศ เห็น
 ความสำคัญของการเข้าร่วมสังคม ต้องการให้เพื่อนฝูงและหมู่คณะยอมรับนับถือความสามารถ
 ของตน รักการกีฬาและชอบแข่งขันเพื่อชื่อเสียงของหมู่คณะ ต้องการอิสระภาพในทาง

เศรษฐกิจ คือต้องการมีทรัพย์สินเพื่อการจับจ่ายใช้สอยส่วนตัว จึงเริ่มสนใจเรื่องอาชีพและการหารายได้พิเศษ สมองกำลังเจริญ สนใจในความรู้ด้านต่าง ๆ รู้จักคิดหาเหตุผล มีความจำดี ชอบดนตรีและศิลปะ รักสวยรักงาม มีความคิดฝัน ชอบเก็บรวบรวมและสะสม

เด็กวัยนี้ต้องการผู้ที่เข้าใจและสามารถให้การแนะแนวแก่ตนอย่างเรียบง่าย ๆ สุขุม ไม่ชอบคำพูดรุนแรงซึ่งเป็นการกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของตน เมื่อครูเข้าใจในธรรมชาติและความต้องการของเด็กดีแล้ว ก็อาจช่วยเด็กได้มาก โดยหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ เช่น ความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจเพราะถูกครูตักเตือนมาก ๆ หรือเพราะเพื่อน ๆ ไม่ยอมรับนับถือ ครูจึงควรรู้จักสังเกตเด็กและรู้จักใช้วินัยอย่างฉลาดและมีเหตุผล รู้จักพลิกแพลงวิธีสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของเด็ก กล่าวคือมีการแนะแนวเกี่ยวกับการเรียนและปัญหาส่วนตัว ควรฝึกให้รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะโดยใช่วิธีการประชาธิปไตย ฝึกให้รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๓. หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล

เด็กทุกคนมีความแตกต่างกันในเรื่องลักษณะนิสัย สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจและความถนัดตามธรรมชาติ หากครูดำเนินถึงเรื่องนี้ไว้เสมอแล้วก็จะคิดหาวิธีสอนที่จะส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความถนัดตามธรรมชาติได้ และเมื่อเด็กได้ทำสิ่งที่เด็กแต่ละคนสนใจและถนัดแล้ว เขาก็จะทำสิ่งนั้น ๆ ได้ดี ความสำเร็จจากผลงานแต่ละครั้งจะเป็นการช่วยกระตุ้นเตือนให้เขาตั้งใจเรียน และได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้น เช่น เด็กบางคนมีนิสัยรักการประพันธ์ ครูก็ควรให้โอกาสได้เขียนเรื่องที่สนใจ ซึ่งจะเป็นการให้เขาได้แสดงความสามารถในเชิงประพันธ์ให้ปรากฏ เด็กบางคนสามารถในการจัดงาน ครูก็มอบให้เป็นหัวหน้ารับผิดชอบงานของหมู่คณะ เด็กบางคนมีทักษะในการพูด ก็เปิดโอกาสให้ได้พูดหน้าชั้น แสดงปาฐกถา หรือดำเนินการอภิปราย หรือโต้วาที เด็กบางคนคล่องแคล่วชอบติดต่อกับบุคคลต่าง ๆ ก็อาจรับหน้าที่ไปสัมภาษณ์บุคคลภายนอก ผู้ที่มีฝีมือทางศิลปะแขนงต่าง ๆ เช่น วาดเขียนขับร้อง นาฏศิลป์ ฯลฯ ก็อาจรับหน้าที่ทำกิจกรรมตามแนวที่ผู้เรียนถนัด ด้วยวิธีการเหล่านี้จะทำให้เด็กรู้สึกภูมิใจที่ได้แสดงความสามารถของตนเองออกมา เป็นผลให้เขาสนใจเรียนภาษาไทย และเห็นเป็นของสนุกสนานไม่น่าเบื่อหน่าย ทั้งนี้เป็นการส่งเสริมเอกลักษณ์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

๓. หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้

ในการสอนภาษาไทย ถ้าได้คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ก็จะทำให้การสอนได้ผลดี หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ที่ครูภาษาไทยควรทราบและควรพิจารณาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะบทเรียนมีอยู่หลายข้อคือ

ก. ความสนใจ

การเรียนรู้วิชาใด ๆ ก็ตามถ้าเด็กมีความสนใจในวิชานั้น ๆ ก็จะตั้งใจเรียนและเรียนได้ดี ฉะนั้นครูควรคิดหาวิธีที่จะทำให้เด็กเรียนสนใจในบทเรียนโดยสร้างบรรยากาศที่จะทำให้เด็กเรียนเกิดความพร้อม เป็นการจูงใจให้อยากเรียนเสียก่อน เช่น อาจจัดทำอุปกรณ์หรือจัดกิจกรรมบางอย่างขึ้นเป็นการเร้าความสนใจ เมื่อนักเรียนสนใจแล้วก็จะเรียนได้ผลดี โดยไม่ยากนัก

ข. การฝึกฝน

ได้กล่าวแล้วว่า ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะซึ่งต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ ครูควรทราบหลักในการฝึกว่าต้องฝึกจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยากและต้องฝึกบ่อย ๆ ในการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด จะเป็นการพูด การอ่าน การเขียนหรือแบบฝึกหัดหลักภาษาก็ตาม ถ้านักเรียนทำผิดก็ต้องแก้ไขจะปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่ได้อะไรไม่ได้เด็ดขาด การตรวจแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งจำเป็น และในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นั้น ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบความมุ่งหมายด้วยว่าแก้ไขเพื่ออะไร ถ้านักเรียนเข้าใจเหตุผลว่า การแก้สิ่งเหล่านั้นเป็นประโยชน์แก่ตัวเขาเอง นักเรียนก็จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองด้วยความเต็มใจ มิฉะนั้นก็อาจผิดซ้ำอีกแม้จะได้แก้ไขมาก็ครั้งก็ตาม

ค. การให้งาน

ในการให้งานแก่นักเรียน จะเป็นการอ่าน การท่องจำหรือการทำแบบฝึกหัดใด ๆ ก็ตาม เมื่อเด็กทำงานเสร็จแล้วครูควรให้เด็กมีโอกาสรายผลงานของตนเองเสมอ เพื่อว่าถ้าผลไม่ดีก็จะได้แก้ไขให้ดีขึ้น ถ้าดีแล้วความสำเร็จก็จะเป็นเครื่องขวัญให้เด็กอยากเรียนให้ก้าวหน้าอีกต่อไป วิธีที่ประหยัดเวลาและแรงงานทั้งได้ผลดีด้วยนั้นก็คือ ครูควรแนะแนวทางให้นักเรียนเข้าใจเสียก่อนว่าจะต้องทำอะไรจึงจะเรียนได้ผลดี จะได้ไม่ต้องเสียเวลาลองผิดลองถูกโดยใช่เหตุ

ง. การฝึกเพลงวิธีสอน

ในการเรียนถ้าเรียนคร่ำเคร่งอยู่เป็นเวลานานเกินไป ทั้งร่างกายและสมองก็จะอ่อนเพลียเหน็ดเหนื่อย ครูควรพิจารณาจัดเวลาในการสอนโดยกะระยะช่วงเวลาให้เหมาะสมกับลักษณะของบทเรียน ถ้าบทเรียนนั้นมีกิจกรรมให้นักเรียนทำการเปลี่ยนอิริยาบถอยู่ในตัวแล้ว เด็กในวัยรุ่นนี้ก็อาจจะเรียนติดต่อกันได้ถึง ๒ - ๓ ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นการฟังครูบรรยายอย่างเดียวแล้วเพียงชั่วโมงเดียวเด็กก็หมดความสนใจ ฉะนั้นจำเป็นต้องจัดเวลาเรียนภาษาไทยให้พอเหมาะพอดี ให้เด็กได้มีโอกาสพักผ่อนสลับกันไปด้วย เพื่อเด็กจะได้รู้สึกกระปรี้กระเปร่าอยู่เสมอ

จ. การเรียนสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต

หลักอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการเรียนรู้อีกคือ สิ่งใดที่มีประโยชน์มีความหมายต่อชีวิตและอยู่ในวงความสนใจของนักเรียนแล้ว สิ่งนั้นจะเป็นที่สนใจของนักเรียนและเขาจะเรียนได้ดีทั้งจำได้แม่นยำโดยไม่ต้องเคี่ยวเข็ญ สิ่งใดที่นักเรียนได้ลงมือลงแรงทำด้วยตนเอง ทาด้วยนักปัญหาเอง มีประสบการณ์ด้วยตนเอง นักเรียนก็จะเรียนสิ่งนั้นได้ผลดีที่สุดตรงกับหลักที่ว่าเรียนด้วยการกระทำนั่นเอง ฉะนั้นแบบฝึกหัดภาษาไทยที่ให้นักเรียนทำควรเป็นเรื่องที่อยู่ในวงความสนใจของนักเรียน มิใช่เรื่องสมมติที่ไร้ความหมาย

๔. หลักภาษาศาสตร์

ในการสอนภาษาไทย ถ้าครูได้ศึกษาและค้นคว้าในวิชาภาษาศาสตร์ไว้ม่าง ก็จะเป็นเครื่องช่วยให้การสอนได้ผลดียิ่งขึ้น

ก. องค์ประกอบของภาษา

มนุษย์เรียนรู้ภาษาก็เพราะได้ฟัง ได้พูด ได้อ่าน ได้เขียน และได้ใช้ภาษาในวงสังคมที่ตนเกี่ยวข้องกับอยู่เสมอ ผู้ที่รู้สึกว่าภาษาเป็นของเรียนยากก็เพราะไม่รู้วิธีเรียนที่ถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์ วิธีเรียนที่ถูกต้องก็คือการเรียนรู้จักองค์ประกอบที่แท้จริงของภาษาแล้วฝึกจนคล่องแคล่ว

องค์ประกอบของภาษาไม่ว่าภาษาใด ๆ มี ๓ อย่างคือ

๑. เสียง (Sound)
๒. โครงสร้าง (Structure)
๓. ความหมาย (Meaning)

เมื่อศึกษาองค์ประกอบของภาษาจนเข้าใจดีแล้ว ขึ้นต่อไปก็คือการฝึกฝนการใช้ภาษานั้น ให้คล้อยตามความนิยมของสังคมที่ใช้ภาษานั้น การฝึกฝนการใช้ภาษาอยู่เสมอนี้เป็นหัวใจของการเรียนภาษา

๒. ความเปลี่ยนแปลงของภาษา

ตามหลักภาษาศาสตร์ถือว่าภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและความนิยม ฉะนั้นไม่ควรตั้งเกณฑ์ที่ตายตัวในการสอน แต่ระเบียบแบบแผนของภาษาก็จำเป็นต้องมีไว้ เพื่อเป็นเครื่องยึดให้ภาษาคำวางอยู่และให้เป็นที่ยอมรับตรงกันในบรรดาผู้ใช้ภาษาเดียวกัน ในการเรียนภาษาครูจึงควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักสังเกตความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ และให้รู้จักเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและความนิยม

๓. ภาษาที่ใช้ในวรรณคดี

สำหรับในวรรณคดีนั้น เป็นภาษาหนังสือที่กวีแต่งขึ้นด้วยอารมณ์สะเทือนใจ ผู้แต่งเพ่งเล็งความไพเราะของเสียง และความเหมาะสมแห่งความหมายในถ้อยคำ เพื่อให้ผู้อ่านและผู้ฟังจะเห็นเป็นภาพขึ้นในใจ หรือทำให้ประทับใจจนผู้อ่านและผู้ฟังเกิดอารมณ์สะเทือนใจตรงกับผู้แต่งรู้สึกมาก่อน ฉะนั้นการเรียนภาษาในรูปของวรรณคดีจึงเป็นการเลือกเรียนที่ยากและลึกซึ้งสลับซับซ้อนกว่าการเรียนวิธีใช้ภาษาตามธรรมดา นักเรียนจะต้องเรียนรู้จักคุณค่าของสุนทรียภาพ คือศิลปะและความไพเราะงดงามของวรรณคดีด้วย

ในการสอนให้เด็กเกิดพัฒนาการทางสุนทรียภาพนั้น นักการศึกษาได้ค้นพบว่า ต้องดำเนินการปลูกฝังทีละน้อย ๆ ให้เด็กค่อย ๆ เคารพกับสิ่งสวยงามไพเราะลึกซึ้ง การบังคับเฉย ๆ หรือให้นิยมตามครูหรือผู้ใหญ่ไม่ทำให้เกิดความซาบซึ้งในสุนทรียภาพอย่างแท้จริง ขึ้นมาได้ เด็กจะต้องเกิดความรู้สึกซาบซึ้งในความไพเราะงดงามนั้นขึ้นมาเอง และสามารถระบายความรู้สึกนั้น ๆ ออกมาให้ผู้อื่นทราบได้ หรือสามารถสร้างสรรค์ท่วงทำนองไพเราะขึ้นมาเองได้ นั่นแหละจึงเรียกว่าเด็กได้เข้าใจถึงรสของวรรณคดีอย่างแท้จริง แต่สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ เพียงแต่ให้รู้จักรสไพเราะของวรรณคดีและรู้จักหาความสุขจากความเพลิดเพลินจากการอ่านวรรณคดีเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับเรียนวรรณคดีให้ลึกซึ้งต่อไป ก็นับว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้ว

ง. ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันไม่มุ่งความชัดเจนและความไพเราะเหมือนกับภาษาวรรณคดี แต่มุ่งเอาผลสำเร็จในการสื่อความหมายเป็นสำคัญ ภาษาจะสื่อความหมายได้สำเร็จต้องเป็นภาษาที่ก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้สื่อความหมายและผู้รับทราบความหมายในเวลารวดเร็วพอสมควร หมายความว่า การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายแจ่มแจ้ง กระชับรัดเป็นขั้นแรกและสละสลวยเป็นศิลปะขั้นสูงขึ้นไป

อาจกล่าวได้ว่า การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันมีทั้งการใช้ประโยชน์และศิลปะ การใช้ภาษาก็เหมือนกับสิ่งอื่น ๆ คือทั้งมีการใช้ภาษาที่ไม่ดีซึ่งเรียกว่าภาษาด่าเป็นภาษาคำว่ามาตรฐาน การใช้ภาษาจะได้ผลสมควรคาดหมายต้องอาศัยหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งผู้สื่อความหมายและผู้รับทราบความหมายได้ยึดถือร่วมกัน เพราะฉะนั้นหลักภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการใช้ภาษา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส

ความหมายของชุดการสอนมินิคอร์ส

แอลเลน และแวลเลท (Allen and Velette. 1977 : 12) ให้ความหมายว่ามินิคอร์ส เป็นหน่วยการสอนระยะสั้นที่ใช้เวลาเพียง ๑ ชั่วโมง หรือ ๑ เทอม และระดับชั้นที่ใช้มินิคอร์สบ่อยที่สุด คือ ระดับ ๓ และ ระดับ ๔ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยธรรมชาติมินิคอร์สนี้ จะกำหนดตามความสนใจของนักเรียนและสมรรถภาพของครู

ศูนย์พัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยแมคควอรี [Center for Advancement of Teaching (C.A.T.) Macquarie University. 1980 : Introductory] อธิบายไว้ว่ามินิคอร์สเป็นโครงการเรียนที่มีเนื้อหาจบในตัวเอง สามารถใช้ได้กับกลุ่มและรายบุคคล การเรียนรู้นั้น มินิคอร์สอาศัยสื่อและชุดวิธีหลายแบบ มีจุดประสงค์การเรียนชัดเจนและจำกัด สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้น ปกติใช้เวลาเพียง ๑ วัน หรือน้อยกว่านี้

อาเพค (APEID. 1982 : 4) ให้ความหมายมินิคอร์สว่า คือ รายวิชาย่อยซึ่งยึดหยุ่นได้ และเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นการฝึกงานเป็นกลุ่ม ปกติการเรียนรู้อาศัยสื่อและ

ยุทธวิธีหลายรูปแบบ พร้อมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ชัดเจน จนสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้น มีพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบทางเทคโนโลยีการศึกษา ไม่จัดเป็นชุดเพื่อใช้เรียนอิสระ และไม่สร้างเป็นส่วนย่อยประกอบวิชาใดวิชาใดโดยเฉพาะ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (๒๕๒๘ : ๕) ให้ความหมายว่า มินิคอร์สคือ ชุดการอบรมที่มีความยืดหยุ่นและเปิดเสรีในตัวเองอย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งใช้ได้กับบุคคล หรือกลุ่มบุคคล จะใช้สื่อและยุทธวิธีหลายประการ มีจุดประสงค์ชัดเจน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ในระยะเวลาอันสั้น ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นหลัก มิได้จัดเป็นกล่องให้ศึกษาโดยอิสระ ไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นการเฉพาะ เนื้อหาจบในตัวเอง และสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ มินิคอร์ส เน้นที่กลุ่มสัมพันธ์มากกว่าการศึกษาเป็นรายบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว

เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (๒๕๒๘ : ๑๑๓) ให้ความหมายว่า มินิคอร์ส เป็นชุดการสอนหรือชุดการอบรมสำหรับรายวิชาหนึ่ง ๆ มีความยืดหยุ่นและจบสมบูรณ์ในตัวเอง เน้นวิธีการเชิงระบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีขั้นตอนการดำเนินการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมายได้ภายในระยะเวลาอันสั้น ๆ เช่น ๒ - ๓ วัน หรือ ๔ - ๕ ชั่วโมง ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยเสริมในการวางแผนการสอน เน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะปฏิสัมพันธ์สำหรับผู้เรียนเป็นกลุ่ม ใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียน และกลวิธีการสอนหลายแบบ ผู้สอนมีหน้าที่ดำเนินการสอนและควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ชุดการสอนนี้ไม่ได้จัดเป็นชุดเพื่อการศึกษาเป็นรายบุคคล หรือเป็นหน่วยย่อยของรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มินิคอร์สคือ ชุดการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนเนื้อหาใด เนื้อหาหนึ่ง โดยนำมาจัดเรียงลำดับขั้นตอนให้เป็นระบบรัดกุม มีคุณลักษณะตอบสนองความต้องการของผู้เรียน จบสมบูรณ์ในตัวเอง มีจุดประสงค์การเรียนการสอนที่เด่นชัด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียนได้ภายในระยะเวลานั้น ๆ โดยกำหนดกิจกรรม เวลา และสื่อการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน เน้นกิจกรรมกลุ่มมากกว่ารายบุคคล มุ่งฝึกทักษะและส่งเสริมการร่วมกิจกรรมจากสื่อ และยุทธวิธีหลายแบบ โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ

ประวัติความเป็นมาของชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์ส พัฒนามาจากความคิดของบทเรียนโมดูล โดยเริ่มใช้ครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อ ค.ศ. ๑๙๗๕ มีลักษณะที่สำคัญคือ ใช้เวลาในการเรียนการสอนสั้น ๆ โดยยืมสื่อและยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างรอบคอบ และจุดประสงค์เหล่านี้เป็นแนวทางในการใช้ยุทธวิธี และสื่อการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์เหมาะสมที่สุด ส่วนที่ต่างจากโมดูลก็คือ มินิคอร์สไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อการเรียนเป็นรายบุคคล อาเพค (APEID) สรุปลักษณะการพัฒนาแนวคิดของชุดการสอนมินิคอร์สจากการถ่ายโอนแนวความคิดของรายวิชาปกติ (Conventional Course) เป็นการเรียนการสอนโดยการบรรยาย การประชุมปฏิบัติการและการทดวิชา

ในระยะต้นและกลางทศวรรษที่ ๑๙ การเรียนการสอนยังเป็นการบรรยาย การปฏิบัติการในโรงฝึกงาน การทดวิชาปกติ แต่เริ่มมีการรวบรวมเนื้อหาเป็นชุด มีการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน สามารถเรียนด้วยตนเองได้ ตลอดจนเป็นการเรียนแบบกึ่งโปรแกรม และเริ่มมีการวางรูปแบบการเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

พอถึงปลายทศวรรษที่ ๑๙ รายวิชาในแต่ละสัปดาห์ของภาคเรียนหนึ่ง ๆ มีการวางแผนการสอนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์ทั่วไป ซึ่งจุดประสงค์เฉพาะของสัปดาห์แรกจะสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของบทเรียนในสัปดาห์ต่อไป และแต่ละจุดประสงค์ย่อยในแต่ละสัปดาห์จะรวมเป็นจุดหมายรวมของรายวิชาทั้งหมด ความคิดนี้ทำให้เกิดการแบ่งเนื้อหาเป็นโมดูล และแยกออกเป็นชั้น ๆ เพื่อให้บทเรียนต่อกันเป็นโมดูลตามลำดับ โดยมีสื่อโสตทัศนูปกรณ์เสริม

ระหว่างปลาย ค.ศ. ๑๙๖๐ ถึงต้น ค.ศ. ๑๙๗๐ การพัฒนาการเรียนการสอนระยะนี้เป็นการปรับปรุงแต่ละหน่วย หรือโมดูลเพื่อให้เป็นอิสระแต่ละหน่วยวิชา ผู้เรียนสามารถจัดลำดับบทเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามพื้นฐานและความสนใจของตน ต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงให้มีการเตรียมบทเรียนโมดูลเพิ่มขึ้น เพื่อให้นักเรียนเลือกได้ตามความสนใจ และเกี่ยวข้องกับ การเรียนของตนได้ โดยหลีกเลี่ยงวิชาอื่นที่ใช้เวลาเรียนในเวลาเดียวกันได้ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับการเลือกและการจัดลำดับโมดูลของนักเรียน โดยทั่วไปจะมีวิชาหลักเป็นวิชาบังคับและวิชาเลือกให้เลือกรเรียนได้ การเรียนในระยะนี้คงใช้สื่อด้านโสตทัศนูปกรณ์ ประกอบ

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ การเรียนในรายวิชาปกติ ลดความเชื่อถือลง การให้ความสนใจต่อหน่วยการเรียนการสอนเล็ก ๆ ที่เชื่อมโยงและยึดหยุ่นได้นี้กำลังเพิ่มขึ้น การพัฒนาบทเรียนแต่ละโมดูล จึงได้แยกออกเป็นหน่วยการเรียนอิสระอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนเป็นโครงการเฉพาะ ระยะนี้การจัดรายวิชาการสอนที่มีสื่อเสริมธรรมชาติถูกทอดทิ้งไป โดยนำบทเรียนโมดูลที่มีการจัดรูปแบบต่าง ๆ พร้อมกับมีสื่อเป็นเครื่องช่วยสอน ตั้งแต่สิ่งพิมพ์อย่างง่าย จนถึงระบบการใช้สื่อประสมที่ซับซ้อนมากขึ้นมาใช้ ที่สำคัญคือ โมดูลแต่ละบทจะเน้นที่รูปแบบการเรียนรู้นับทั้งโปรแกรม และเรียนได้ด้วยตนเอง

การพัฒนาขั้นสุดท้ายในระยะกลางทศวรรษที่ ๑๙ คือการคิดทบทวนเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของหน่วยการเรียนอิสระแต่ละหน่วยว่า ถ้ามีการวางแผนสร้างบทเรียนโมดูลอย่างรอบคอบที่สุดแล้วก็จะทำให้สามารถสร้างชุดการสอนที่สมบูรณ์แบบในตัวเองได้ และมีคุณค่าในตัวเอง มีการศึกษาว่า การที่ผู้เรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียนรู้อย่างคนได้จะมีประโยชน์มาก บางครั้งการทำงานกลุ่มที่มีตั้งแต่ ๒ คน จนถึงกลุ่มผู้เรียนขนาดใหญ่คือ ๕๐ คน น่าจะเป็นลักษณะการเรียนที่สามารถดำเนินการในรูปแบบโมดูลได้ จึงทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ก็ตาม ที่ดำเนินการภายในระยะเวลาไม่กี่วันหรือไม่กี่ชั่วโมง ดังนั้นชุดการสอนมินิคอร์สจึงได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้นในที่สุด

ปี ค.ศ. ๑๙๗๒ เรกซ์ เมเยอร์ (Rex Mayer) แห่งศูนย์พัฒนาการสอนมหาวิทยาลัยแมคควอรี ประเทศออสเตรเลีย (C.A.T.) ได้สร้างชุดการสอนมินิคอร์ส และนำมาทดลองใช้เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม ใช้เวลาในการทดลองปรับปรุงแก้ไข ๒ ปี ดังนั้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ ศูนย์ C.A.T. จึงได้พัฒนาชุดการสอนมินิคอร์สที่มีลักษณะค่อนข้างสมบูรณ์ มีรูปแบบการสอนที่กระชับรัดกุม สามารถนำมาใช้พัฒนาและสร้างเสริมทักษะการสอนแก่ครูได้ และได้ใช้ชุดการสอนมินิคอร์สในการอบรมบุคลากรมาโดยตลอด ต่อมาสมาคมทฤษฎาการทางการศึกษาแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ (The Educational Resociation of New South Wales) ได้นำชุดมินิคอร์สไปทดลองใช้กับครูเกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำวัสดุที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ (Meyer. 1975 : 5)

สำหรับประเทศไทยนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ส่ง
กรรมการ แฉ่มเกษร (ประภัสสร ชัยชนะใหญ่. ๒๕๒๔ : ๑๒ , อ้างอิงมาจากกรมการ
ศึกษานอกโรงเรียน. ๒๕๒๒) ไปรับการอบรมเกี่ยวกับชุดการสอนมินิคอร์สที่ศูนย์แห่ง
มหาวิทยาลัยแมคควอรี ประเทศออสเตรเลีย

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการสร้างสื่อ เพื่อ
การอบรมครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ ๓ - ๕ รายวิชามินิคอร์ส โดยได้รับความ
ช่วยเหลือจากองค์การยูเนสโก (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ๒๕๒๕ : ๑) ใช้เวลา
ในการสร้างและทดลองประมาณ ๒ ปี ๖ เดือน และสร้างสื่อที่เป็นชุดฝึกอบรมระยะสั้นได้
จำนวน ๒๑ รายวิชา ในกลุ่ม ๖ วิชา คือ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาภาษาไทย
วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อนำไปอบรมครู
ให้เกิดทักษะอันจะนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนของคนอีกทอดหนึ่ง (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน. ๒๕๒๕ : ๗๓)

ความแตกต่างระหว่างชุดการสอนมินิคอร์สและบทเรียนโมดูล

จากประวัติความเป็นมาของชุดการสอนมินิคอร์ส เห็นได้ว่าเป็นการพัฒนาจาก
บทเรียนโมดูล จึงมีลักษณะใกล้เคียงกัน เกิดความสับสนในการทำความเข้าใจ ในที่นี้ผู้วิจัย
เสนอให้เห็นความแตกต่างดังนี้

ความหมายของบทเรียนโมดูล

กาญจนา เกียรติประวัติ (๒๕๒๐ : ๑๔๕) ได้ให้ความหมายของบทเรียนโมดูลว่า
บทเรียนโมดูลเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุ
ไว้ในจุดมุ่งหมาย โมดูลอาจจะมีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น สไลด์ ภาพ การทดลอง หรือหนังสือ
และเอกสาร ขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอยของแต่ละวิชา

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (๒๕๒๕ : ๕) ได้ให้คำอธิบายว่า บทเรียนโมดูลคือ ชุดการสอนที่สร้างขึ้นสำหรับหน่วยการสอนหน่วยหนึ่ง ๆ ของรายวิชา มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองแต่ละหน่วย ก่อนที่จะเรียนหน่วยต่อไป นักเรียนสามารถควบคุมระยะเวลาของการเรียนและเนื้อหาให้เหมาะสมกับตนเองได้ อาจศึกษาด้วยตนเอง หรืออาจใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ ก็ได้

วิเชียร วงษ์ใหญ่ (๒๕๒๕ : ๑๒๑) กล่าวว่า บทเรียนโมดูล หมายถึง กิจกรรมการเรียนที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แสดงถึงสมรรถภาพของครู หรือฝึกสมรรถภาพการเป็นครู อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างก็ได้ รูปแบบของโมดูลนั้น จะเป็นบทเรียนหรือหน่วยหนึ่งหน่วยใดที่สำเร็จในตัวเอง สร้างขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แน่นอนและชัดเจน โมดูลหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยสื่อการเรียนต่าง ๆ ที่จำเป็น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และแสดงสมรรถภาพได้ตามที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ของโมดูลนั้น ๆ

สรุปแล้วบทเรียนโมดูล คือหน่วยการเรียนที่มีเนื้อหาจบในตัวเอง มีลักษณะเป็นกึ่งโปรแกรม สามารถเรียนได้ด้วยตนเอง บทเรียนโมดูลออกแบบเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการเรียนตามจุดประสงค์ภายในระยะเวลาอันสั้น ปกติมักใช้เวลาเพียง ๒ - ๓ วัน หรือน้อยกว่า บทเรียนโมดูลที่สร้างขึ้น โดยมีพื้นฐานทางเทคโนโลยีทางการศึกษา มักจะจัดเป็นกล่องหรือเป็นชุดการเรียนเพื่อการใช้ที่เป็นอิสระ อาจเป็นหน่วยหนึ่งของรายวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้ มีส่วนประกอบ ดังนี้ (Greager and Murry. 1971 : 4)

๑. วัตถุประสงค์
๒. ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นแก่ผู้เรียน
๓. จุดมุ่งหมายทางการสอน
๔. แบบทดสอบก่อนการเรียน
๕. เครื่องมือเสริมบทเรียนโมดูล ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น
๖. โปรแกรมบทเรียนโมดูล
๗. ประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับบทเรียน
๘. แบบทดสอบหลังการเรียนการสอน
๙. การประเมินผลการเรียน

ส่วนความหมายของชุดการสอนมินิคอร์สนั้น อาเฟค (APEID. 1982 : 4) ให้ความหมายว่าเป็น รายวิชาย่อยที่ยึดหยุ่นได้ มีเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเอง หรือเป็นการฝึกงานเป็นกลุ่มปกติ การเรียนรู้ใช้สื่อและยุทธวิธีหลายแบบพร้อมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ชัดเจน และสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้น ภายใน ๒ - ๓ วัน หรือน้อยกว่านี้ มีพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบทางเทคโนโลยีทางการศึกษา ไม่จัดเป็นชุดเพื่อใช้เรียนอิสระ และไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ

นอกจากนี้ชุดการสอนมินิคอร์ส และบทเรียนโมดูลมีความแตกต่างกันทั้งในส่วนประกอบคุณลักษณะ ตลอดจนการสร้าง ซึ่งพอสรุปความแตกต่างที่เห็นได้ชัด ดังนี้

ตาราง ๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างของชุดการสอนมินิคอร์ส และบทเรียนโมดูล

ชุดการสอนมินิคอร์ส	บทเรียนโมดูล
๑. เป็นชุดการสอนที่ครูเป็นผู้ใช้	๑. เป็นหน่วยการเรียนที่นักเรียนเป็นผู้ใช้
๒. เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ แต่เน้นกระบวนการกลุ่มและเน้นการฝึกทักษะ	๒. เน้นการเรียนด้วยตนเอง และเป็นส่วนบุคคล
๓. ผู้เรียนต้องบรรลุจุดประสงค์ในระยะเวลาที่กำหนด	๓. ผู้เรียนใช้เวลาอย่างน้อยตามความสามารถของตนเอง
๔. ผู้เรียนทำกิจกรรมเหมือน ๆ กันด้วยวิธีวิเคราะห์ระบบ	๔. ผู้เรียนแต่ละคนไม่จำเป็นต้องทำกิจกรรมเหมือนกันหมด
๕. ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการสอนและปรับปรุงการสอน	๕. ผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา

ตาราง ๑ (ต่อ)

ชุดการสอนมินิคอร์ส	บทเรียนโมดูล
๖. ไม่เป็นหน่วยหนึ่งของรายวิชาใดโดยเฉพาะ	๖. เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาใดวิชาหนึ่ง

ส่วนประกอบของชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์ส มีส่วนประกอบ ๖ ส่วน ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ๒๕๒๘ : ๖)

๑. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย และวิธีใช้ โครงสร้าง แบบแผน การสอน
๒. รายละเอียด หรือคู่มือครูในการดำเนินการ
๓. กิจกรรมผู้เรียน โดยเนื้อหาให้ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุดในการเรียน
๔. การประเมินผล ใช้วิธีสังเกตการทำงานของนักเรียน การตอบคำถาม การสรุปการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นต้น
๕. เนื้อหาเสริม เพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
๖. อุปกรณ์ สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ สำหรับครูใช้ประกอบการเรียนการสอน

ลักษณะของชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์สที่พัฒนามาจากมหาวิทยาลัยแมคควอร์รี่ ออสเตรเลีย มีคุณลักษณะ ดังนี้ (APEID. 1982 : 6 – 8)

๑. การตอบสนองความต้องการ (Sesponsive Need) มินิคอร์สแต่ละชุด ออกแบบเพื่อให้ผู้เรียนพบความต้องการเฉพาะเรื่อง โดยอาศัยเทคโนโลยีทางการศึกษา
๒. จบสมบูรณ์ในตัว (Self – Control) มินิคอร์สแต่ละชุดจบสมบูรณ์ในตัวเอง ทั้งหมดและไม่ขึ้นกับมินิคอร์สอื่นใดในชุดอื่น ๆ

๓. ใช้เวลาในการเรียนการสอนระยะสั้น (Short Duration) มินิคอร์สแต่ละชุดควรให้เกิดการเรียนรู้ภายใน ๘ ชั่วโมง บางครั้งแบ่งเป็น ๔ ชั่วโมงก็ได้

๔. มีวัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่ชัดเจน (Clear Objective) ด้วยเหตุที่มินิคอร์สใช้เวลาเพียง ๘ ชั่วโมง ดังนั้นจุดประสงค์ที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะสามารถบรรลุได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕. มุ่งการฝึกทักษะ (Skills Orientation) เน้นทักษะและประสบการณ์ โดยเน้นทักษะในการปฏิบัติ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ในลักษณะกลุ่มมากกว่าเฉพาะตัวบุคคล

๖. มีการร่วมกิจกรรมอย่างกว้างขวาง (Wide Participation) มีลักษณะสำคัญของมินิคอร์ส คือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ร่วมกิจกรรมที่มีพื้นฐานต่างกัน

๗. ใช้กิจกรรมการเรียนหลายแบบ (Varied Learning Activities) มินิคอร์สชุดหนึ่งจัดชุดทฤษฎีการเรียนรู้หลายอย่างที่เหมาะสมต่อการบรรลุผลการเรียนตามจุดประสงค์

๘. มีสื่อการเรียนการสอนหลายประเภท (Variety of Media) มินิคอร์สจะเสนอเนื้อหา โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ เทป-โทรทัศน์ สไลด์ ภาพยนต์ สไลด์-เทป วัสดุทัศนูปกรณ์ และสื่ออื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๙. เป็นโครงการเรียนที่เตรียมโครงสร้างไว้แล้ว (Structured Programmed) แต่ละมินิคอร์สมีการวางแผนและการกำหนดหน่วยลำดับหน่วยการสอนไว้อย่างละเอียดแล้ว ทุกหน่วย กิจกรรมกำหนดชุดทฤษฎีโดยมีความสัมพันธ์กับสื่อ เนื้อหา เวลา และวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี

๑๐. ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creative Activity) ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการคิดเสนอกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยจัดกิจกรรมในลักษณะปลายเปิด ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดเป็นอิสระมากขึ้น

๑๑. มีกลวิธีที่นำมาสู่การเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง (Strategies Made Over) เนื่องจากเป็นชุดการสอนที่เป็นการพัฒนาการสอนของครู และเป็นการพัฒนาทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงเปิดโอกาสให้มีการทบทวนและวิเคราะห์ชุดทฤษฎีที่ใช้ในชุดการเรียนการสอน

ตาราง ๒ (ต่อ)

กระบวนการและขั้นตอนตามระบบ ของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
๒. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย	๒. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้รับบริการของ รูปแบบนี้ ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรม ผู้เรียน ผู้ที่ประสงค์จะหาความรู้เพิ่มเติม
๓. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป	๓. แม้ว่าจะ เรียกว่าวัตถุประสงค์ทั่วไป แต่ ต้องเฉพาะเจาะจงและชัดเจนตรงกับความ ต้องการและความจำเป็น
๔. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ	๔. วัตถุประสงค์เฉพาะทุกข้อต้องเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติ และวัดได้
๕. สำนวจความเป็นไปได้ของทรัพยากร สื่อและข้อมูล	๕. ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนมีโครงสร้าง มี โครงการที่แน่นอน ใช้ระยะเวลาสั้น และ หวังผลสัมฤทธิ์สูง ฉะนั้นทรัพยากร สื่อ ข้อมูล และเอกสารประกอบต่าง ๆ จึงมี ความจำเป็นที่สุด
๖. การเขียนโครงสร้าง	๖. โครงสร้างจะต้องมีกำหนดเวลาที่ แน่นอน แต่ละกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่ระบุไว้แต่ละข้อ และมีปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) รวมทั้งลักษณะของกลุ่ม สื่ออย่างชัดเจน เพื่อการสร้างกิจกรรมใน ชั้นรายละเอียด

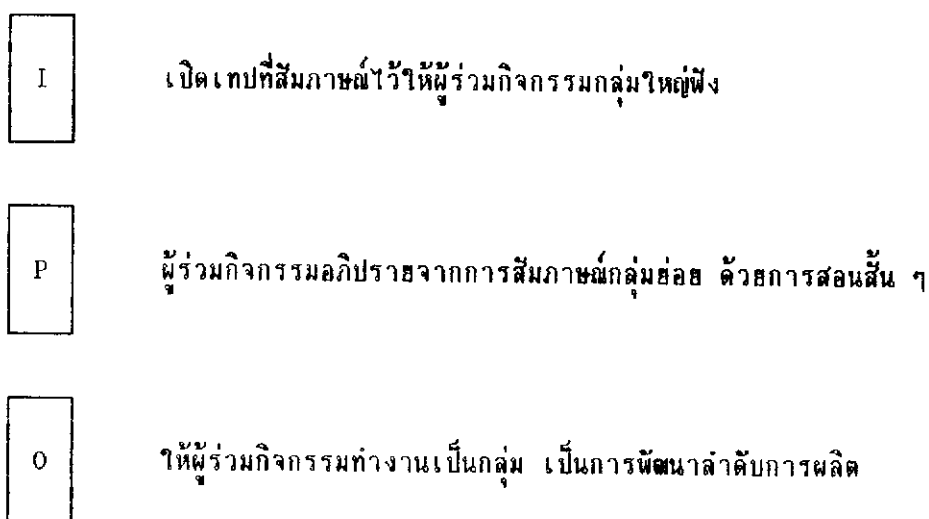
ตาราง ๒ (ต่อ)

กระบวนการและขั้นตอนตามระบบ ของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
๒. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย	๒. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้รับบริการของ รูปแบบนี้ ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรม ผู้เรียน ผู้ที่ประสงค์จะหาความรู้เพิ่มเติม
๓. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป	๓. แม้ว่าจะเรียกวัตถุประสงค์ทั่วไป แต่ ต้องเฉพาะเจาะจงและชัดเจนตรงกับความ ต้องการและความจำเป็น
๔. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ	๔. วัตถุประสงค์เฉพาะทุกข้อจะต้องเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติ และวัดได้
๕. สำนวจความเป็นไปได้ของทรัพยากร สื่อและข้อมูล	๕. ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนมีโครงสร้าง มี โครงสร้างที่แน่นอน ใช้ระยะเวลาสั้น และ หวังผลสัมฤทธิ์สูง ฉะนั้นทรัพยากร สื่อ ข้อมูล และเอกสารประกอบต่าง ๆ จึงมี ความจำเป็นที่สุด
๖. การเขียนโครงสร้าง	๖. โครงสร้างจะต้องมีกำหนดเวลาที่ แน่นอน แต่ละกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่ระบุไว้แต่ละข้อ และมีปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) รวมทั้งลักษณะของกลุ่ม สื่ออย่างชัดเจน เพื่อการสร้างกิจกรรมใน ขั้นรายละเอียด

ตาราง ๒ (ต่อ)

กระบวนการและขั้นตอนตามระบบ ของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
๗. การพัฒนากิจกรรมและสื่อประกอบ โครงสร้าง	๗. ในการพัฒนากิจกรรมตามโครงสร้างประกอบไปด้วย ๗.๑ คำอธิบายรายวิชา ๗.๒ คู่มือดำเนินกิจกรรมสำหรับครู ๗.๓ รายละเอียดกิจกรรมสำหรับผู้เรียน ๗.๔ เอกสารประกอบความรู้ ๗.๕ การประเมินผลและเครื่องมือ ๗.๖ สื่อที่ใช้ประกอบ
๘. การทดลอง	๘. เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนมาจากต่างที่กัน การทดลองควรทำหลายครั้ง เพื่อจะได้ข้อมูลที่เชื่อมั่นได้
๙. การปรับปรุงแก้ไข	๙. ขั้นตอนนี้เป็นสิ่งทำได้ยาก แต่จำเป็นต้องทำอย่างยิ่ง เพื่อการพัฒนาทางคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน รูปแบบจึงควรอยู่ในลักษณะที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลา

๒. ใช้พื้นฐานของเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมทุกโปรแกรม การเรียนจะเสนอกิจกรรมในลักษณะของปฏิกิริยาลูกโซ่ การเร้าและการตอบสนอง (Stimulus Response Chains) โดยการตอบสนองแต่ละครั้ง ทำให้เกิดแรงเสริม เช่น ความพอใจต่อตนเอง การยอมรับในกลุ่มและอื่น ๆ พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษาที่พัฒนาสู่การสอนมินิคอร์ส คือ รูปแบบ (Input -----> Process -----> Output) เป็นคุณสมบัติของมินิคอร์ส เช่น การเล่น และการใช้เครื่องบันทึกเสียง ดังภาพประกอบต่อไปนี้

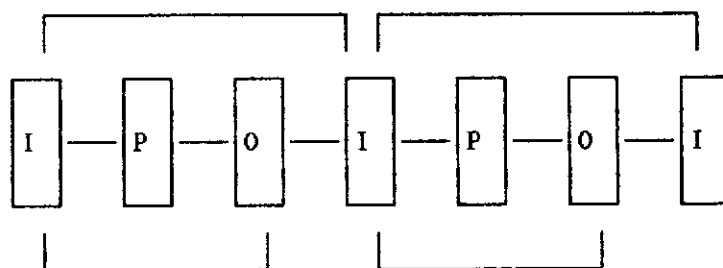
ภาพประกอบ ๑ แผนภูมิวงจร I-P-O ของชุดการสอนมินิคอร์ส

ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์ส มีพื้นฐานการสร้างมาจากแบบเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยในขั้นแรกของการสร้าง ใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบที่ร่วมกันวางแผน โดยนักเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ชำนาญการพัฒนาลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา โดยมีขั้นตอน ดังนี้

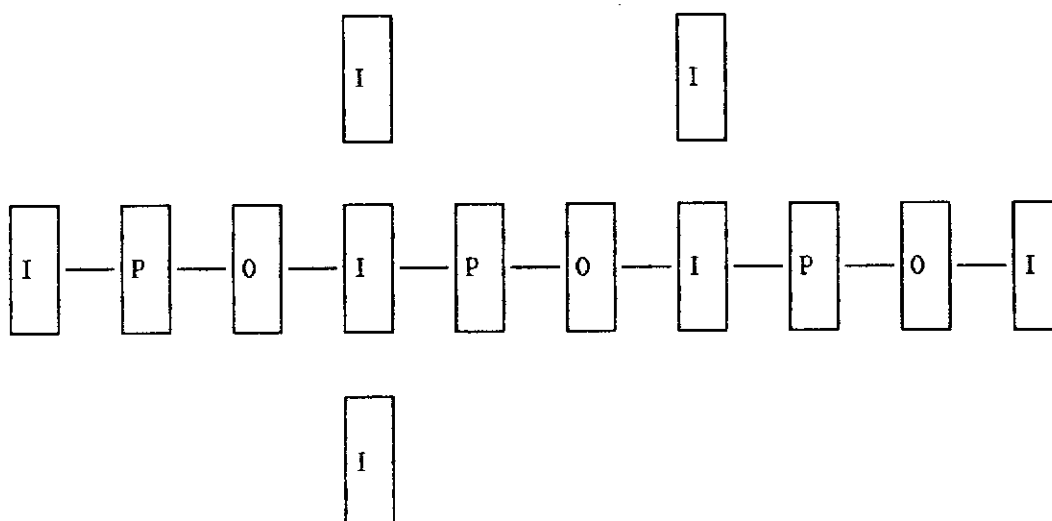
๑. ดำเนินการตามขั้นตอนวิเคราะห์ระบบ (APEID. 1982 : 9)

วงจรใน Input----> Process----> Output เชื่อมโยงกันเป็นเส้นตรง แต่ครั้งจะมีผลกับ มินิคอร์ส ในชุดนั้น ๆ และในวงจรต่อไปนี้ ดังภาพประกอบ ๒

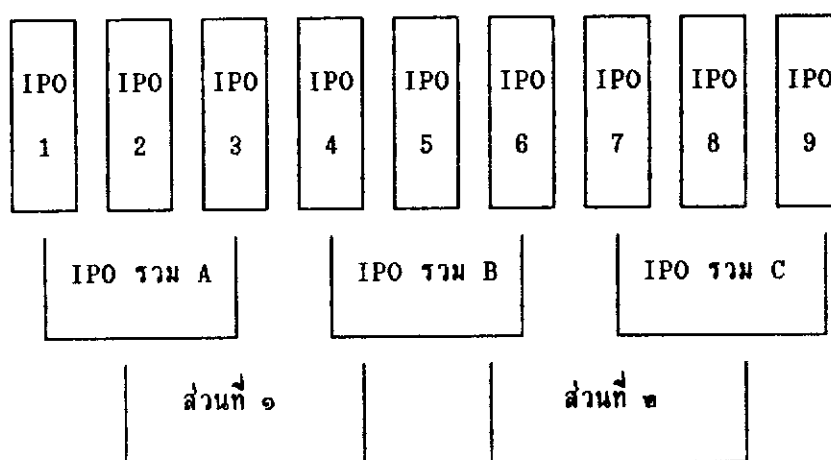
ภาพประกอบ ๒ วงจร I-P-O ในชุดการสอนมินิคอร์ส

ในบางโปรแกรม วงจรหนึ่งอาจมีขบวนการ I-P-O ตั้งแต่ ๒ หรือมากกว่าก็ได้ ดังภาพประกอบ ๓

ภาพประกอบ ๓ ตัวอย่าง ของวงจรมินิคอร์ส

รูปแบบ I-P-O อาจซับซ้อนขึ้น เรียกว่า "วงจรพิเศษ" โดยในแต่ละวงจรเป็นตัวเชื่อมโยงไปใน I-O (อาจเท่ากับปฏิกิริยาลูกโซ่ ไร้-สนอง) ตามปกติส่วนที่หนึ่ง จะตอบสนองต่องานในขั้นแรก คือ I และส่วนที่ ๒ คือ O ของแต่ละโปรแกรม ดังภาพประกอบ ๔

ภาพประกอบ ๔ วงจร I-P-O รวมของโปรแกรมมินิคอร์ส

การสอนที่เป็นระบบ

เมเยอร์ (Mayer. 1978 : 2 - 4) กล่าวถึงการสอนที่เป็นระบบว่า การสอนหมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคน การสอนที่ดีจะสามารถสัมฤทธิ์ผลได้ ต้องมีการวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ ผู้สอนสามารถศึกษาและกำหนดพฤติกรรมใหม่ ๆ กำหนดเนื้อหา วิธีสอน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพไว้อย่างล่วงหน้า โดยในแผนการสอนดังกล่าว ต้องมีการประเมินผลการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้อย่างล่วงหน้า เพื่อตรวจสอบผลการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน

แนวคิดเชิงระบบ (Systems Analysis) เป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาขึ้นใหม่ โดยมีเป้าหมายที่มีความต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์สอดคล้อง และมีประสิทธิภาพด้วยพร้อมกันไป กิจกรรมทุกอย่างที่ดำเนินไปอย่างมีระบบจะต้องได้รับการประเมิน วิเคราะห์ ถึงคุณค่า ความสำคัญ และประสิทธิภาพ ที่ได้รับสอดคล้องกับเป้าหมายมากขึ้นเรื่อยๆ โดยอยู่ตลอดเวลา

รูปแบบการสอนตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach) (กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน. ๒๕๒๗ : ๒) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนตามรูปแบบ
การสอนที่เป็นระบบนั้น มีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้ (ภาพประกอบ ๕)

ขั้นที่ ๑ กำหนดความต้องการของผู้เรียนเป็นพฤติกรรม

ก่อนดำเนินการสอนจำเป็นต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนให้มากที่สุด เช่น ผู้เรียน
เรียนรู้อะไรมาบ้างแล้ว เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาอะไรที่สัมพันธ์กับวิชานี้บ้าง ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ต้องมีการทดสอบก่อนเริ่มเรียนหรือไม่ เพราะข้อมูลเหล่านี้
จะมีผลต่อการกำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหา และความรู้ที่นักเรียนควรจะได้
รับ

ขั้นที่ ๒ กำหนดจุดประสงค์

เป็นขั้นที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนจะช่วยให้ครูและผู้เรียน ดำเนิน
การเรียนการสอนไปตามขอบข่ายที่กำหนด และจำเป็นต้องมีการกำหนดความรู้ ทักษะ และ
ทัศนคติด้วย

ขั้นที่ ๓ กำหนดเนื้อหา

เป็นการกำหนดเนื้อหาและจัดลำดับเนื้อหาวิชาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนบรรลุ
จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด

ขั้นที่ ๔ กำหนดกลวิธี วิธีสอน กลุ่ม เวลา แหล่งทรัพยากร

กลวิธี หมายถึง การสอนทั่ว ๆ ไปที่นำมาประยุกต์ใช้กับแต่ละหัวข้อรายวิชา เช่น
การบรรยาย การแบ่งกลุ่มกิจกรรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่วนวิธีสอน หมายถึง
การใช้กิจกรรมเข้าช่วยเสริม เช่น ในกลุ่มย่อย อาจมีวิธีสอนหลาย ๆ แบบ ได้แก่ การตอบ
สนองบทบาทสมมติ การตอบปัญหาสั้น ๆ เป็นต้น กลวิธี จะใช้เมื่อจบเนื้อหาแต่ละหัวข้อ
ส่วนวิธีการสอนจะใช้เมื่อมีการแบ่งกลุ่ม จัดเวลา และแบ่งช่วงเวลาแล้ว สำหรับทรัพยากร
ควรกำหนดลงไปว่าจะใช้อะไร รวมถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนด้วย

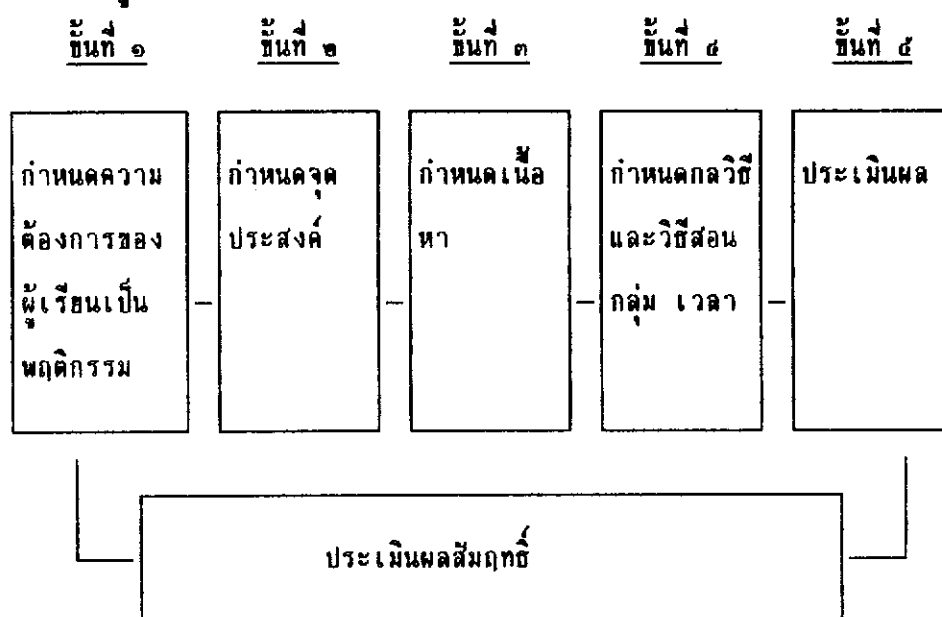
ขั้นที่ ๕ การประเมินผลของขั้นที่ ๑ - ๔ และประเมินพฤติกรรมของผู้ผ่าน

การเรียน ต้องมีการกำหนดรูปแบบของการประเมินผลทุกขั้นตอนไว้ล่วงหน้า ได้จากจุดมุ่งหมาย
ที่กำหนดไว้ การวัดผลนั้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา วิธีการ และมุ่งคำนึงถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์
และกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ

ขั้นที่ ๒ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการทั้งหมด (การประเมินผลการสอน)

การสอนที่ดีจะต้องมีวิธีการที่เป็นระบบในการหาข้อมูลเกี่ยวกับการสอนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งได้แก่ การออกแบบสอบถาม การทดสอบ การสัมภาษณ์ การสังเกต โดยมี การวางแผนล่วงหน้า และข้อมูลที่ได้นำมาต้องนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รูปแบบตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach)

ภาพประกอบ ๕ รูปแบบการสอนที่เป็นระบบ

หลักการเรียนการสอนในชุดการสอนมินิคอร์ส

การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นหลักการสอนที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) และมนุษยนิยม (Humanism) ดังนั้นในชุดการสอนมินิคอร์ส จึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (Meyer. 1978 : 1 - 8)

๑. ชุดการสอนมินิคอร์ส สร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่จะนำไปแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเอง ใช้เวลาอันสั้น จึงทำให้มีการเลือกใช้ชุดวิธีที่เหมาะสม และมีการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์อย่างสอดคล้องกัน มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนชุดใดก่อนก็ได้ตามความต้องการที่จะนำมาใช้ประโยชน์

๒. การจัดวางโปรแกรมการเรียนรู้ มีการจัดลำดับเนื้อหาตามหลักวิชาการ เลือก
 ยุทธวิธีหลากหลายแบบอย่างรอบคอบ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีการ
 รวมกลุ่มหลายครั้ง ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย เพื่อให้เหมาะสมกับยุทธวิธีที่วางไว้

๓. กิจกรรมจะเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ และการเข้า
 ร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นและสนใจ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่า ขั้นตอนในการดำเนิน
 กิจกรรม วิธีการและการใช้อุปกรณ์เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่

๔. กิจกรรมกลุ่มย่อย มีการสร้างบรรยากาศในการให้ความร่วมมือกัน โดยมีการ
 ตัดสินใจแบบประชาธิปไตย ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายปัญหา และประเมินผลเชิง
 วิเคราะห์กิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

๕. ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงต้องมีการจัดกิจกรรมให้เปิดกว้าง
 เป็นกลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกกิจกรรม เลือกกลุ่ม ซึ่งมีทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
 และต้องใช้ยุทธวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 กันได้ เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง ฯลฯ

๖. มีการสอดแทรกทักษะและแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ลงใน
 กิจกรรม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมซ้ำ ๆ และมีความชำนาญในทักษะนั้น ๆ ผู้เรียนสามารถที่จะ
 ประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ หลังจากปฏิบัติกิจกรรม ว่าตนเองได้บรรลุถึงเป้าหมายที่
 คาดหวังไว้หรือยัง

๗. ผู้สอนและผู้เรียนต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของกันและกัน
 ร่วมกันตัดสินใจ ไม่มีการบังคับ กิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคี ลดการแข่งขันกัน

๘. ผู้สอนจะแสดงความกระตือรือร้น สนใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะถือว่า
 ความกระตือรือร้นของผู้สอนเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้ผู้เรียนอยากเรียน เมื่อการ
 ปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จ ก็จะมีการเสริมแรงบวกแก่ผู้เรียน แต่จะมีการเสริมแรงลบแก่ผู้ที่ประสพ
 ผลสำเร็จน้อย

๙. กิจกรรมบางอย่างที่เป็นทักษะจะจัดเป็นส่วนหนึ่งของชุดการสอนมินิคอร์ส เป็น
 การเลียนแบบพฤติกรรม เช่น ถ้าเป็นชุดการสอนเรื่องการบรรยาย ก็จัดกิจกรรมเรื่องการ
 บรรยายไปพร้อม ๆ กับการสอน

๑๐. การประเมินผลผู้เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ไม่เป็นการตัดสินได้หรือตก แต่เป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้พัฒนาตนเองไปแค่ไหน ไม่มีการลงโทษผู้ร่วมกิจกรรม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมินผลตนเองได้

จะเห็นว่าหลักการสอนในชุดมินิคอร์สนี้ ประยุกต์มาจากหลักการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ ที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การใช้สื่อการเรียนการสอนในชุดการสอนมินิคอร์ส

ตามหลักการของการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นการเปลี่ยนแปลงทุกวิถีหลายแบบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น และสนใจ การเลือกใช้สื่อชุดการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงการใช้สื่อที่เหมาะสม (Macquarie University. n.d. 1-2) ดังต่อไปนี้

๑. ชุดการสอนมินิคอร์สชุดหนึ่ง ๆ จะมีการใช้สื่อการสอนมากมายหลายแบบ เพราะสื่อการสอนอย่างเดียวยังจะไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เพียงพอ และไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลายอย่าง

๒. การใช้สื่อต้องสอดคล้องเหมาะสมกับวิถีระบบ ซึ่งเป็นหลักการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

๓. สิ่งสำคัญต่อการใช้อย่างมากที่สุดคือ สิ่งที่เราจะถ่ายทอดไปยังผู้เรียนโดยผ่านสื่อ นั้น ๆ สื่อที่ถูกเลือกใช้จะสามารถถ่ายทอดข้อมูลแก่ผู้เรียนได้ชัดเจนเพียงใด เหมาะสมกับข้อมูลเรื่องนั้น ๆ หรือไม่

๔. ต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนที่ใช้สื่อนั้น ๆ ว่าเหมาะสมที่จะใช้ และสอดคล้องกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะเสนอให้ผู้เรียนมากที่สุด

๕. คำนึงถึงความชอบของผู้เรียนที่มีต่อสื่อที่นำมาใช้ว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการในการรับรู้ และเข้าใจข้อมูลข่าวสารทางประสาทสัมผัสที่แตกต่างกัน

๖. สื่อที่ใช้ต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับผลรวมของข้อมูลที่จะเสนอ เช่น สื่อทางตาต้องสัมพันธ์กับหู ภาพที่ปรากฏต้องสัมพันธ์กับเรื่องจากเสียงที่ประกอบ เป็นต้น

๗. คำนึงถึงข้อจำกัดในการใช้สื่อแต่ละชนิด สิ่งที่ต้องพิจารณา ได้แก่ ขนาดของกลุ่มผู้เรียน ระยะเวลาการสอนที่กำหนดให้ โดยคำนึงว่าสื่อที่เลือกใช้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และได้ผลมากที่สุดแก่ผู้เรียน

สิ่งที่จำเป็นต้องคำนึงอีกประการหนึ่งก็คือ การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการใช้สื่อที่มีคุณภาพ เช่น ภาพยนต์ ภาพจะต้องคมชัด แสง เสียง ที่นั่งชมมองเห็น ได้ยิน ชัดเจน ถ้าเป็นสื่อเอกสาร จะต้องมิแสงสว่างเพียงพอตลอดจนความเงียบสงบในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา โดยไม่มีสิ่งรบกวน

การผลิตและการนำชุดการสอนไปใช้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้แนวทางเสนอแนะในการพัฒนา หรือการผลิตชุดการสอนมินิคอร์ส และการนำไปใช้ว่าควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ๒๕๒๘ : ๗๐ - ๗๒)

๑. ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยเฉพาะระดับจังหวัด จะต้องสำรวจอุปกรณ์วัสดุทัศนศึกษา และเครื่องอ่านข้อความสะดวกว่ามีอะไรบ้าง ขาดสิ่งใดบ้าง จะใช้อะไรได้บ้าง

๒. ควรพยายามลดการใช้วิทยากรมาจากท้องถิ่น และเสียค่าใช้จ่ายสูง นำวีดีโอ หรือสิ่งพิมพ์ที่สามารถทดแทนได้มาใช้

๓. ในการเลือกใช้สื่อจะต้องพิจารณาความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนให้ได้ว่าเขารับรู้สื่อชนิดไหนได้ดีที่สุด เช่น เสียง รูปภาพ สิ่งพิมพ์ หรือต้องใช้เสียงควบคู่กับรูปภาพ ถ้าจะใช้สิ่งตีพิมพ์ต้องแน่ใจว่าเขาอ่านได้คล่อง และมีความสามารถในการจับใจความ

๔. ความเหมาะสมกับนักเรียนส่วนมากในด้านกิจกรรม โดยพิจารณาจากวัย เพศ ความเชื่อทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ต่อไปจึงผลิตสื่อและจัดกิจกรรม สำหรับกลุ่มที่มีความแตกต่างจากคนส่วนมากเพิ่มขึ้น หรือใช้สื่อชุดเดียวกันแต่ละกิจกรรมแตกต่างกันออกไป

๕. วิธีการใช้สื่อและขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส ควรให้สะดวกแก่ครูผู้ใช้ และทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

๖. สื่อที่ประกอบเป็นชุดการสอนมินิคอร์ส ควรเป็นสื่อที่ไม่หมดไปเมื่อใช้ในแต่ละครั้ง และควรแยกไว้นอกชุดการสอน

การผลิตชุดการสอนมินิคอร์สและการนำไปใช้ ต้องคำนึงถึงทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้การนำไปใช้ได้ผลดีมากที่สุด ดังนั้นชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดที่ใช้ในแต่ละท้องถิ่น อาจมีลักษณะที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม

รายการประสบการณ์ที่เหมาะสมกับชุดการสอนมินิคอร์ส (Meyer. 1975 : 10 - 11)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สทำได้ดังนี้ คือ

๑. การศึกษาเอกสารที่ได้รับก่อนการเรียนรู้ เช่น เอกสารสรุปใจความสั้น ๆ จุดสำเนียงด้านการสาธิตหรือแบบกึ่งโปรแกรม บทความจากการบันทึกเสียงสั้น ๆ งานง่าย ๆ ที่มอบหมายให้ทำล่วงหน้า

๒. การบรรยายต่าง ๆ เช่น การอธิบาย การใช้วิธีการแก้ปัญหา การสร้างแรงจูงใจ

๓. การทำงานกลุ่ม เช่น กลุ่มวิเคราะห์เอกสาร การระดมพลังสมอง การร่วมคิดจากสถานการณ์จำลอง กลุ่มประเมินผลตนเอง กลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง

๔. การแสดง เช่น การแสดงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การแสดงวิธีการ การแสดงผลงานของกลุ่ม

๕. การประชุมปฏิบัติการ เช่น การวิเคราะห์พิจารณาตรวจสอบแนวคิด เครื่องมือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การสังเคราะห์สร้างแนวคิด สร้างแหล่งข้อมูล ออกแบบการทดสอบ พัฒนาโปรแกรมการสอน

๖. การสอนรายบุคคล เช่น การใช้บทเรียนโปรแกรม การสอนโดยใช้อุปกรณ์ด้านเสียงประกอบ

๗. กิจกรรมศึกษาและดูงาน เช่น การศึกษาในงานในสถานศึกษาอื่น ๆ หรือภาคสนามที่อื่น โดยคำนึงถึงความเหมาะสม

๘. การใช้บทบาทสมมติ เช่น การแสดงบทบาท เกมสมมติ เป็นต้น

๙. วิธีการประเมินผล เช่น การประเมินผลตนเอง การประเมินผลจากแนวคิดและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ประโยชน์ของการใช้ชุดการสอนมินิคอร์สในเอเชียและแปซิฟิก (APEID. 1982

: 26)

การนำชุดการสอนมินิคอร์สมาใช้นั้น จะเห็นประโยชน์ของหลักการต่าง ๆ คือ

๑. หลักการของชุดการสอนมินิคอร์สยืดหยุ่นได้ จบในตัวเอง แต่ละหน่วยสามารถเชื่อมต่อกันได้ตามลำดับ และเป็นรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการต่าง ๆ
๒. ชุดการสอนมินิคอร์สประหยัดเวลาและประหยัดทรัพยากร ผู้เรียนจะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพียง ๘ หรือ ๑๐ ชั่วโมง ในแต่ละชุด
๓. ตามรูปแบบสามารถประยุกต์มาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
๔. ชุดการสอนมินิคอร์สสามารถถ่ายโอนได้
๕. พร้อมทั้งจะปรับปรุงรูปแบบชุดการสอนมินิคอร์สให้ทันความต้องการและการเปลี่ยนแปลงได้
๖. เน้นการฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาความสามารถทันที

การประยุกต์ใช้มินิคอร์สในประเทศไทย (APEID. 1982 : 39 - 41)

แนวคิดของชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งประยุกต์ใช้ได้หลายลักษณะ ดังนี้

๑. การศึกษาในระบบโรงเรียน

๑.๑ ชุดการอบรมครูระหว่างประจำการ ครูจำเป็นต้องได้รับการเสริมแรง ขยายแนวความคิด และการฝึกฝนการปฏิบัติเพิ่มขึ้นในการสอนแต่ละวัน เนื้อหาวิชาต่าง ๆ สามารถนำมาวิเคราะห์และจัดแนวคิดให้ได้ทั้งรูปแบบบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

๑.๒ การสอนซ่อมเสริม การพัฒนาชุดการสอนมินิคอร์สเพื่อแก้ปัญหาเนื้อหาวิชาที่ยากหรืออาจช่วยในการสอนซ่อมเสริม สามารถทำได้ในโรงเรียนจำนวนมากในเมืองไทย โดยอ่านวัสดุความสะดวแก่ครูและทำมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น

๒. การศึกษานอกระบบโรงเรียน

๒.๑ โครงการส่งเสริมการอ่าน

๒.๒ การศึกษาอาชีพของผู้ใหญ่

- ๒.๓ โครงการวิทยุศึกษา
- ๒.๔ การเรียนโดยโปรแกรมปลายเปิด
- ๒.๕ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส

งานวิจัยในประเทศ

อุทัย หนูแดง (๒๕๒๖ : ๑๐๗ - ๑๑๐) สร้างชุดการสอนมินิคอร์สขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ ๓ ที่เรียนวิชาเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ๕ เรื่องสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่เรียนจากการสอนด้วยชุดการสอนมินิคอร์ส กับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่สุโขทัย กรุงเทพมหานคร จำนวน ๗๐ คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง ๓๕ คน กลุ่มควบคุม ๓๕ คน ใช้เวลาในการทดลอง ๘ ชั่วโมง ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองซึ่งเรียนจากชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนจากการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ในปีต่อมา สุวดี แก้วรักษา (๒๕๒๗ : ๒๒๖) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนมินิคอร์ส โดยให้ชื่อว่าชุดการสอนจุลบทกับการสอนตามปกติ ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ๗ เรื่องแหล่งอารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ ๔ โรงเรียนผู้ใหญ่วัดหัวลำโพง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๒๖ จำนวน ๗๐ คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ ๓๕ คน ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ ๘ ชั่วโมง ผลการศึกษาปรากฏว่า นักศึกษาที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และพบว่านักศึกษากลุ่มที่เรียนจากการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส มีความคิดเห็นที่ดีและเห็นด้วยกับการนำชุดการสอนมินิคอร์สมาใช้ในเรียนการสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น สุรัตน์ สุทธิเสรี (๒๕๒๗ : ๘๒) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษ เนื้อหาที่ใช้ทดลองคือ Pronouns และ Comparison of Adjective กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก จำนวน ๑๒๐ คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง ๒ กลุ่ม กลุ่มละ ๕๐ คน กลุ่มทดลองที่ ๑ เรียนจากการสอนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สที่ใช้เวลาเรียน ๑๐ คาบ กลุ่มทดลองที่ ๒ เรียนจากการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สที่ใช้เวลาเรียน ๑๕ คาบ ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน ๕๐ คน เรียนจากการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษ ใช้เวลาการเรียน ๑๕ คาบ ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง ๒ กับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และแตกต่างกับกลุ่มทดลอง ๑ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

สมาลี สู้วัฒนกุล (๒๕๒๙ : ๕๑) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ ๑ ที่เรียนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สและการสอนตามคู่มือครู สสวท. ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ประภัสสร ไชยชนะใหญ่ (๒๕๒๙ : ๖๓) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนสังคมศึกษา โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาดำเนินการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่าควบคุม

อภิรุณ วรลิตตาภรณ์ (๒๕๒๙ : ๖๕ - ๖๕) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู ปรากฏผลการวิจัยว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนด้วยการ

สอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่สอนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนตามคู่มือครู

ชาวลิต สุนใหญ่ (๒๕๓๐ : ๖๖) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่สอนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

การใช้ชุดการสอนมินิคอร์สในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มีผู้วิจัยไว้คือ

วนิดา ศิริมาลา (๒๕๒๘ : ๖๘) ได้ไปเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่าการสอนภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สให้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนภาษาไทยตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ที่ระดับ .๐๑ ส่วนในด้านความสนใจนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศิริพันธ์ นาควิโรจน์ (๒๕๓๑ : ๗๒) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิธีการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนด้านความสนใจในวิธีการสอนนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ขจรศรี ชาดิกานนท์ (๒๕๓๓ : ๘๑ - ๘๓) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ผลการทดลองปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา จะเป็นได้ว่าการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส จะสามารถส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแก่ผู้เรียนได้ทั้งนักศึกษาผู้ใหญ่ และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1973 : 4021 - A) ได้ศึกษาถึงการพัฒนา ประเมินผลโครงสร้างรายวิชาย่อยที่ใช้สำหรับการศึกษาวิทยาศาสตร์พื้นโลก พบว่า นักเรียนยอมรับความคิดเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส และเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางบวกของนักเรียนต่อวิทยาศาสตร์พื้นโลกหลังจากเสร็จสิ้นการเรียน

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ (Gross. 1974 : 3388 - AP) ได้ศึกษาชุดการสอนมินิคอร์สที่ใช้อบรมครูก่อนสอน โดยศึกษาถึงการพัฒนาและการประเมินผลชุดการสอนมินิคอร์ส พบว่าครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนมินิคอร์สเกิดพฤติกรรมพิเศษขึ้น ๖ ลักษณะ โดยที่ครูจำนวนนี้เชื่อว่า ชุดการสอนมินิคอร์สเป็นสิ่งที่ช่วยให้เขาพัฒนาพฤติกรรมได้ตามจุดประสงค์ของมินิคอร์ส เมื่อเปรียบกับการอบรมครูโดยการสอนแบบจุลภาค

ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๗๕ เคท (Kate. 1975 : 218 - A) ได้สร้างและหาความเที่ยงตรงของชุดการสอนมินิคอร์สที่ใช้กับครูระดับประถมศึกษา ผลปรากฏว่า ครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนมินิคอร์สพัฒนาทักษะสูงขึ้น ๕ ทักษะ ที่ระดับความเชื่อมั่น .๙๕ และนักเรียนที่เรียนจากครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนมินิคอร์สมีความสามารถในการใช้ค่าเกี่ยวกับการพรรณนาได้ดีขึ้น ที่ระดับความเชื่อมั่น .๙๕

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการนำหลักการเรียนการสอนของชุดการสอนมินิคอร์สมาเปรียบเทียบกับผลการเรียนการสอนวิธีอื่น ๆ ในด้านผลสัมฤทธิ์ ความสนใจ และเจตคตินั้น สรุปได้ว่า ชุดการสอนมินิคอร์ส สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีขึ้นกว่าวิธีอื่น ๆ เพราะมีกิจกรรมให้ทำอย่างกว้างขวาง นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยการสอนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นความต้องการของกลุ่มบุคคลมากกว่าความต้องการของรายบุคคล ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองจากการปฏิบัติกิจกรรม ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญในวิชาต่าง ๆ ขึ้นด้วย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

ความหมายของคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๒๕ : ๑) ได้ให้ความหมายว่า คู่มือครู คือ เอกสารสำหรับช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนอย่างลึกซึ้งและชัดเจน ตลอดจนทราบแนววิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ลักษณะของคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๒๕ : ๕) ได้อธิบายรายละเอียดของคู่มือครูไว้ว่าประกอบด้วย

๑. คำแนะนำในการใช้หลักสูตร และหนังสือแบบเรียน
๒. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ครูใช้ในการเรียนการสอน ได้โดยสะดวก โดยชี้แจงและคลี่คลายความหมายทุกตอนที่เนื้อหาซับซ้อนเกินไปให้เข้าใจแจ่มชัด
๓. เนื้อหาสาระประกอบด้วยคำนำ คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูในแต่ละบทเรียน ซึ่งจะมีโครงสร้างเหมือนกัน คือประกอบด้วยจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบ ข้อเสนอแนะวิธีสอนและการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดผล และประเมินผล หนังสืออ่านประกอบ และหนังสืออุทิศ
๔. วิธีใช้คู่มือครู ครูควรใช้คู่มือครูประกอบการสอนโดยตลอดจะทำให้การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

วิธีใช้คู่มือครู กรมวิชาการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๒๕ : ก - ข) ได้ชี้แจงการใช้คู่มือครูไว้ว่า

๑. ผู้สอนควรอ่านข้อสังเขปเนื้อหาในตอนต้นของคู่มือครูให้ตลอดเสียก่อนแล้วจึงทำความเข้าใจในรายละเอียดที่กล่าวในหนังสือเรียนต่อไป เพราะการทำสังเขปไม่ได้เรียงไปตามข้อความที่กล่าวตามย่อหน้าในหนังสือเรียน บางตอนในหนังสือมีการแยกเป็นข้อ ๆ อย่างละเอียดอยู่แล้ว ในข้อสังเขปอาจจะรวมข้อย่อย ๆ ๒ - ๓ ข้อ เป็นข้อสังเขปข้อเดียว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป็นสำคัญ ครูจึงควรอ่านข้อสังเขปให้ตลอดเสียก่อน

๒. คู่มือสำหรับแต่ละบทก็มีค่าขึ้นลงเ็นความสำคัญของบทเรียนในหนังสือเรียน อาจมีตัวอย่างเพิ่มเติมจากที่มิไ้แล้วในหนังสือเรียนนั้น บางบทเห็นว่าเนื้อความชัดเจนอยู่แล้ว ก็ไม่มีตัวอย่างเพิ่มเติมอีก ตามปกติจะมีข้อเสนอแนะการสอนประจำบท แต่ข้อเสนอแนะมิไ้ข้อกำหนดให้กระทำ ดังนั้นเมื่อครูอ่านข้อเสนอแนะแล้ว ถ้าครูคิดวิธีของตนเอง ปรับปรุง หรือ ดัดแปลงให้เหมาะสมแก่สภาพในโรงเรียนหรือท้องถิ่นก็เป็นการสมควร

๓. สำหรับบางบทมีความรู้เพิ่มเติมขึ้น นอกเหนือไปจากหนังสือเรียนโดยมุ่งหวัง ที่จะให้ครูได้ใช้ประโยชน์แก่ตนเอง หรือถ้าโรงเรียนใดมีนักเรียนบางกลุ่มหรือบางคนมี ศักยภาพสูง ครูอาจเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ักเรียนก็ได้ การเสริมความรู้ย่อมมิถือเกณฑ์ที่ว่า จะต้องใช้ความรู้เฉพาะที่มีในหนังสือเรียนหรือมีในคู่มือครู ครูอาจเสริมความรู้ให้แก่ักเรียน ที่มีศักยภาพสูงให้กว้างขวางหรือลึกซึ้งยิ่งขึ้น จากแหล่งวิชาการแหล่งใดและกลวิธีใดก็ได้

จะเห็นได้ว่าการสอนตามคู่มือครูจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าครูได้ศึกษาและทำความเข้าใจ การใช้คู่มือครูให้ละเอียดถี่ถ้วน และรู้จักยืดหยุ่นนำไปใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน โรงเรียน และท้องถิ่น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องสร้างขึ้นในตัวของผู้เรียน ดังที่ คราซเช่น (Krashen. 1981 : 23) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนที่รู้สึกว่าการเรียนในชั้นเรียนมีความสนุกสนาน และมีความรู้สึกชอบผู้สอนจะส่งผลให้ผู้เรียนใช้ความพยายามในการเรียนมากยิ่งขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

ความหมายของเจตคติ

เจตคติเป็นองค์ประกอบสำคัญด้านหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ และได้มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้พอสังเขป ดังนี้

อัลพอร์ท (Allport. 1935 : 418) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นสภาวะ ความพร้อมทางจิตใจ อันเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นแรงกำหนดทิศทาง ปฏิกริยาที่จะมีผลต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการสร้างเจตคติให้แก่เด็กนั้น การ เรียนมีส่วนช่วยได้มาก เพราะเจตคติของเด็กได้มาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ได้รับความ สำเร็จ เจตคติจะค่อย ๆ ก่อตัวขึ้น

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1954 : 128) ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึก เอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่เราได้รับ เจตคติแสดงออกได้ทางพฤติกรรม ซึ่งแบ่ง เป็น ๓ ลักษณะใหญ่ ๆ คือการแสดงออกในลักษณะหนึ่งพอใจ เห็นด้วย อีกลักษณะหนึ่งเป็น การแสดงออกที่ไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เบื่อหน่าย ชิงชัง

กู๊ด (Good. 1963 : 48) กล่าวว่า เจตคติ คือความพร้อมที่จะแสดงออกใน ลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รักเกลียด กลัว หรือไม่พอใจ มากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1963 : 214) ได้ให้คำจำกัดความของเจตคติว่าหมายถึง ความรู้สึกหรือพฤติกรรมครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่แนวความคิดหรือภาวะการณ์ในการเข้าหา หรือออกห่าง เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อ ๆ ไปในการเอนเอียงไปในลักษณะอย่าง เดิมเมื่อพบสิ่งดังกล่าวนั้นซ้ำอีก

เคนแกน (Kagan. 1967 : 631) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เป็นความ โน้มเอียงที่ฝังแน่นในความคิดและความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อสิ่งที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะ เจตคติประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ๓ สิ่ง คือ ความรู้ความ เข้าใจ กับอารมณ์

เทอร์สโตน (Thurstone. 1967 : 77) กล่าวว่า เจตคติ เป็นการแสดงทาง ด้านผลรวมของความโน้มเอียง และความรู้สึก ความมีอคติ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นอยู่ภายในก่อน ความคิด ความกลัว การบังคับขู่เข็ญ และการลงความเห็นของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด เรื่องหนึ่ง

นอกจากนี้ นักการศึกษาของไทยได้ให้ความหมายของ เจตคติ ไว้หลายแนวด้วยกัน เช่น

เคโซ ส่วนานนท์ (๒๕๑๒ : ๒๓) กล่าวว่า เจตคติเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่สร้างขึ้นได้และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดทิศทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ดังนั้น เจตคติ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในหน้าที่การงานและอาชีพของตน

เชิดศักดิ์ โขวาสินธุ์ (๒๕๒๐ : ๓๔) กล่าวว่า เจตคติ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์

ประภาเทัญ สุวรรณ (๒๕๒๐ : ๑) ให้ความหมายของ เจตคติ ว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งความเชื่อ และท่าทีที่บ่งถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

พอสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง สภาพจิตใจ อารมณ์ต่าง ๆ และความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อมนุษย์ด้วยกัน มีต่อสภาพการณ์ หรือมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ภายหลังที่บุคคลได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น ๆ เจตคติ สามารถสร้างขึ้นได้ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนั้น เจตคดียังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์ด้วย

ลักษณะของเจตคติ

ชอร์ และไทร์ (เชิดศักดิ์ โขวาสินธุ์, ๒๕๒๐ : ๔๐ ; อ้างอิงมาจาก Shaw and Wrigth, 1968) ได้แบ่งลักษณะของ เจตคติ ไว้ดังนี้

๑. เจตคติ เป็นผลหรือขึ้นอยู่กับการณ์ที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้าแล้วปรับเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายใน ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการที่จะแสดงพฤติกรรม
๒. เจตคติของบุคคล จะแปรค่าทั้งในด้านคุณภาพและความเข้ม โดยจะครอบคลุมช่วงของเจตคติ (Continuum) นั้น ซึ่งจะแปรค่าได้ทั้งมากและน้อย นั่นคือ เจตคติ ที่มีค่าบวกและค่าลบ
๓. เจตคติ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้มากกว่าสิ่งที่กำหนดขึ้นเอง หรือเป็นผลจากลักษณะโครงสร้างภายในบุคคลและบุคลิกภาพ
๔. เจตคติ ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าเฉพาะอย่างทางสังคม
๕. เจตคติ ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าเป็นกลุ่มเดียวกัน อาจมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน
๖. เจตคติ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วจะมีลักษณะคงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

อัลพอร์ท (Allport, 1969 : 212 - 272) ได้แยก เจตคติ ออกเป็น

๕ ลักษณะ ดังนี้

๑. ภาวะทางจิตใจและประสาท ซึ่งจะเห็นได้ทางพฤติกรรม เช่น โกรธ เกลียด รัก เป็นต้น

๒. ความพร้อมที่จะตอบสนอง คือเมื่อมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดก็พร้อมที่จะตอบสนองสิ่งนั้นตามลักษณะของเจตคติที่เกิดขึ้น เช่น ชอบวิชาศิลปะ สมัครใจและต้องการที่จะเรียนหรือสนใจวิชาศิลปะอยู่เสมอ

๓. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นระบบ เกิดขึ้นเป็นกลุ่มและจัดระบบไว้แล้วในตัวเอง คือเมื่อเกิดเจตคติต่อสิ่งใดแล้วจะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน และติดตามด้วยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เมื่อโกรธหน้าจะบึ้ง

๔. เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ หมายความว่า ประสบการณ์มีส่วนช่วยในการสร้างเจตคติที่ดีได้

๕. เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก การแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับเจตคติเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ไพบูลย์ อินทริวิชา (ประวิณ รอดเขียว, ๒๕๒๓ : ๑๔ ; อ้างอิงมาจากไพบูลย์ อินทริวิชา, ม.ป.ป. : ๑) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของเจตคติไว้ ดังนี้

๑. เจตคติ เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่สิ่งที่มติดตัวมาแต่กำเนิด

๒. เจตคติ เป็นสภาพจิตใจที่มีอิทธิพลในทางการคิดและการกระทำของบุคคล เป็นอันมาก

๓. เจตคติ เป็นสภาพจิตใจที่มีความถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องมาจากแต่ละบุคคลต่างได้รับประสบการณ์ ได้รับรู้ และผ่านการเรียนรู้มามาก แต่อย่างไรก็ตามเจตคตินี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

องค์ประกอบของเจตคติ

เชดสกี โทวาซินส์ (๒๕๓๐ : ๕๐) กล่าวว่า เจตคติ มีองค์ประกอบสำคัญ

๓ ประการ คือ

๑. Cognitive Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า (Object) นั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินผลสิ่งเร้านั้น ๆ

๒. Feeling Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่าง ๆ เป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้านั้นแล้วว่าพอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลว อย่างไร

๓. Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อม ความโน้มเอียงที่บุคคลประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในทิศทางที่สนับสนุน หรือคัดค้าน ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้มาจากการประเมินผล

ประภา เทญ สุวรรณ (๒๕๓๐ : ๓ - ๕) กล่าวว่า เจตคติ มีองค์ประกอบ

๓ ประการ คือ

๑. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งต่างกันขึ้นอยู่กับความคิดของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า

๒. องค์ประกอบทางด้านท่าที ความรู้สึก (Affective Component) ส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกซึ่งจะเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีในขณะที่คิดถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใด แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบตามลำดับต่อสิ่งนั้น

๓. องค์ประกอบทางด้านปฏิบัติ (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ หรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ไทรแอดิส (Triadis. 1971 : 2 - 3) ได้แบ่งองค์ประกอบของ เจตคติ ไว้ ๓ ประการ คือ

๑. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ แนวความรู้ ความคิด ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ไม่ว่าบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม ความรู้และแนวความคิดดังกล่าวจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะทางเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้ หรือแนวความคิดต่อสิ่งเร้าใดครบถ้วนแล้ว บุคคลนั้นจะมีเจตคติต่อสิ่งเร้านั้นไปในทางบวกหรือทางลบ ชัดเจนยิ่งขึ้น

๒. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ อารมณ์ หรือความรู้สึกที่เป็นสิ่งกำหนดลักษณะหรือทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะมีเจตคติไปในทางบวกต่อสิ่งนั้น

๓. องค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ (Behavioral Component) ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นชัดเจนแน่นอน ทิศทางก็มีลักษณะเด่นชัดแน่นอน และเป็นทิศทางบวกหรือทางลบ ชัดเจนด้วย

สรุปได้ว่า เจตคติ คือความคิดเห็น ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจแสดงให้เห็นในลักษณะทางบวก (ชอบ พอใจ เห็นด้วย) ทางลบ (ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย) และเป็นกลาง ๆ (เฉย ๆ ไม่รักไม่เกลียด) พฤติกรรมนี้ไม่อาจวัดได้โดยตรงแต่สามารถสังเกตและวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น ๆ

การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ

ในการวัดเจตคตินั้น นักการศึกษาหลายท่านได้สร้างเครื่องมือวัดเจตคติไว้หลายแบบด้วยกัน เช่น วัดเจตคติโดยใช้วิธี Equal Pearing Intervals ของ เซอร์สโตน การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Scalogram Analysis ของ กัตต์แมน การวัดเจตคติโดยใช้วิธี Semantic Differential ของ ออสกู๊ด และผู้ร่วมงาน เป็นต้น

สำหรับการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างมาตราวัดเจตคติตามแนวของ ลิเคอร์ต (Likert) โดยใช้เทคนิควิธี Summated Rating Scale ซึ่งเกิดศักดิ์ โทวาสินธุ์ (๒๕๒๐ : ๕๐ - ๕๖) และประภาเพ็ญ สุวรรณ (๒๕๒๐ : ๒๘ - ๓๒) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นของการสร้างไว้ ดังนี้

๑. พิจารณาว่าต้องการจะวัดเจตคติของใคร มีต่ออะไร และให้ความหมายของเจตคติและสิ่งที่วัดนั้นให้แน่นอน

๒. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้วก็สร้างข้อความในแต่ละหัวข้อนั้น ๆ โดยให้คลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ข้อความนี้อาจเขียนขึ้นเองหรือนำมาจากที่อื่น จากหนังสือพิมพ์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนั้น ๆ ก็ได้ แต่ต้องมีลักษณะ ดังนี้

๒.๑ ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่ข้อเท็จจริง (Fact)

๒.๒ ข้อความที่บรรจุลงในสเกลจะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและลบคละกันไป

๒.๓ ข้อความแต่ละข้อความจะต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นครั้งแรกนี้ควรมีประมาณ ๓๐ ข้อความขึ้นไป เพราะจะต้องเลือกข้อความให้เหลือประมาณ ๒๐ - ๒๕ ข้อความ ในแต่ละหัวข้อของสิ่งที่วัด

๓. เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้วก็บรรจุลงในสเกล โดยให้มีข้อเลือก ๕ ข้อเลือก ดังนี้ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

๔. การกำหนดน้ำหนักในการตอบข้อเลือกต่าง ๆ แต่ละข้อความ ซึ่งในการกำหนดน้ำหนักว่าข้อเลือกใดควรจะให้น้ำหนักเท่าใดนั้น มีวิธีการอยู่ ๓ วิธี แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือวิธี Arbitrary Weighting Method ซึ่งกำหนดให้แต่ละข้อเลือกมีน้ำหนักเป็น ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ เมื่อชนิดของข้อความ เป็นบวก และ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ เมื่อชนิดของข้อความ เป็นลบตามลำดับ

๕. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยผู้สร้างข้อความเองหรือนำไปให้ผู้มีความรู้เรื่องนี้ตรวจสอบ

๖. ทำการทดลองก่อนนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนจะบรรจุลงในมาตราวัดเจตคติจริง

งานวิจัยเกี่ยวกับเจตคติ

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่ผ่านมานิยมทำการศึกษาเจตคติต่อบทเรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชา และเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย ดังนี้

วาสนี ชูสงค์ (๒๕๒๕ : ๕๒ - ๕๔) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาหลักภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติสูงกว่าก่อนทำการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จารุณี ไชยสมัย (๒๕๒๖ : ๗๑) ศึกษาเปรียบเทียบแบบฝึกหัดการอ่าน ๒ แบบ ที่ส่งผลต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึก

อรรษา สายศิลป์ (๒๕๒๖ : ๖๘) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกสมรรถภาพทางการอ่านเร็วกับสอนที่ฝึกตามกิจกรรมในคู่มือครู กรมวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีเจตคติต่อวิชาภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พจนานร เขื่องว่อง (๒๕๒๘ : ๕๖) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและทัศนคติต่อวิธีสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๑ (ปวช.๑) ที่เรียนโดยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ผลการศึกษพบว่า ทัศนคติต่อวิธีสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และทัศนคติต่อวิธีสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

อรุณี พึ่งรุ่ง (๒๕๒๘ : ๕๒) เปรียบเทียบผลการเตรียมความพร้อมทางการเรียน และทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เกม และแผน การเตรียมความพร้อมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติ ต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เตรียมความพร้อมโดยใช้เกมแผนเตรียมความพร้อม ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

พาณิชย์ เพชรจำรัส (๒๕๒๙ : ๖๑) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อ วิชาภาษาไทยเพื่อกิจธุระ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดย การสอนแบบซินดิเคตกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อ กิจธุระของนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

รักดี วิเศษอุณหงษ์ (๒๕๒๙ : ๖๑) ศึกษาความสามารถในการเขียนร้อยแก้ว ด้วยคำสัญลักษณ์และเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่สอนโดย ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีเจตคติ ต่อการเขียนร้อยแก้วสูงกว่าก่อนทำการทดลอง

หะซันน่า พงษ์ฮัซล่า (๒๕๓๐ : ๔๙) ศึกษาผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดย สถานการณ์จำลองกับการเรียนการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและ พัฒนาการของเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนด้วยการสอน ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ขจรศรี ชาติกันนท์ (๒๕๓๓ : ๔๑ - ๔๓) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่สอนโดย ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ ผลการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .๐๕ และเจตคติต่อการสอนของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับการเรียนการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ /

เบลคโซ (Bledsoe. * 1971 : 122) พบว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน จะมีทัศนคติต่อการสอนของครูต่างกัน คือกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูงมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

โคแกน และเลวิน (Cogan and Levin. 1957 : 135 - 139) พบว่าเมื่อนักเรียนมีความศึกษาในตัวครู ความศรัทธาที่นักเรียนให้แก่ครูจะช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน การมีทัศนคติที่ดีเช่นนี้จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

คราเชน (Krashen. 1981 : 23) กล่าวว่า ผู้เรียนที่รู้สึกว่าการเรียนนั้นเรียนมีความสุข สนุกสนาน และมีความรู้สึกชอบผู้สอน วิธีที่สอน จะส่งผลให้ผู้เรียนใช้ความพยายามในการเรียนมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า เจตคติที่ดีในการเรียนการสอน ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการเรียน สนใจการเรียน มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถทำให้นักเรียนพัฒนาการเรียนรู้อีก

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

๑. นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กับนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีความสามารถในการใช้ภาษาแตกต่างกัน
๒. เจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ แตกต่างกัน
๓. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สก่อนและหลังการเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยแตกต่างกัน
๔. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สก่อนและหลังการเรียนมีเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๓. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
๔. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล
๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔ ห้องเรียน ห้องเรียนละ ๔๐ คน รวม ๑๖๐ คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๓ ห้องเรียน รวม ๘๐ คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

๑. สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีการจับฉลากมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ๓ ห้องเรียน จากจำนวน ๔ ห้องเรียน ห้องเรียนละ ๔๐ คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๘๐ คน
๒. สุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองดำเนินการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

๑. เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนมี ๒ แบบ คือ
 - ๑.๑ แผนการสอนตามแนวคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
 - ๑.๒ แผนการสอนด้วยชุดการสอนมินิคอร์ส
๒. แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา
๓. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทย

แผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย ดังนี้

๑. ศึกษาหลักสูตร แบบเรียน วิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชาภาษาไทย (ท ๑๐๑) จากหนังสือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
๒. ศึกษาแนวการสอนภาษาไทยจากคู่มือครูภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
๓. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะใช้ในการสอน จำนวน ๒ เรื่อง ใช้เวลาในการสอน ๑๖ คาบ ๆ ละ ๕๐ นาที คือ
 - เรื่อง สัตวภิธาน
 - เรื่อง แม่ศรีเรือน
๔. สร้างแผนการสอนเป็นรายคาบให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินการทดลองและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยยึดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลเป็นสำคัญ
๕. นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยโรงเรียนบ้านแพนพิทยาคม ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรม สื่อ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้รับมา

๕. นำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองหิ้งพิทยาส อ่างทอง จังหวัดหนองคาย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๐ คน เพื่อหาข้อบกพร่อง เวลา ที่เหมาะสมของขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอน หลังจากทราบข้อบกพร่องแล้วผู้วิจัยนำแผนการสอนนั้นมาปรับปรุงแก้ไขที่นักเรียนอีกครึ่งหนึ่งก่อนนำไปสอนจริง

๖. นำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปสอนนักเรียนกลุ่มควบคุม เพื่อทำการวิจัย ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๓๖

การสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

การสร้างแผนการสอนของกลุ่มทดลองด้วยชุดการสอนมินิคอร์ส ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ การเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย ท ๑๐๑ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๒. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลอง ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๒ เรื่อง ใช้เวลาสอน ๑๖ คาบ ๆ ละ ๕๐ นาที เนื้อหาที่ใช้คือ
 - เรื่อง สัตวภิธาน
 - เรื่อง แม่ศรีเรือน
๓. วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม จากพฤติกรรมที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลของเนื้อหาที่ใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส
๔. สร้างชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทย โดยดำเนินการตามหลักและขั้นตอนของ อาเพค (APEID. 1982 : 9 - 13) ซึ่งมีส่วนประกอบ ๖ ส่วน คือ
 - ๔.๑ หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างแผนการสอน
 - ๔.๒ กิจกรรมผู้เรียน เช่น การอภิปราย การฝึกทักษะจากกิจกรรมต่าง ๆ
 - ๔.๓ กิจกรรมครู อันเป็นรายละเอียดในการดำเนินการสอน
 - ๔.๔ การประเมินผล ใช้การสังเกตการทำงานของนักเรียน การตอบคำถาม

เป็นต้น

๔.๕ เนื้อหาเสริมเพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เป็นเอกสารความรู้เสริมให้ผู้เรียน

๔.๖ เอกสาร จุดสาร สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ ที่ครูใช้ประกอบการสอน

๕ นำชุดการสอนมินิคอร์สที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผศ.สุมานัน รุ่งเรืองธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนบ้านแพนพิทยาคม ตรวจสอบและพิจารณาคุณลักษณะ โครงสร้าง ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรม สื่อ การประเมินผล เวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้รับมา

๖ นำชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองหิ้งพิทยฯ อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๐ คน เพื่อศึกษาความเหมาะสมของเวลา สื่อ กิจกรรม

๗ นำชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทย ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสอนนักเรียนกลุ่มทดลองเพื่อทำการวิจัย ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๓๖

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาทั้ง ๔ ด้าน คือ ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและแผนการสอนทั้ง ๒ กลุ่ม โดยศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบ จากหนังสือหลักการสร้างแบบทดสอบวัดความถนัดของ ล้วน สาขาสส และอังคณา สาขอสส (๒๕๑๗ : ๑๕๑ - ๑๕๔) จากหนังสือหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ วิเชียร เกตุสิงห์ (๒๕๓๐ : ๑๒ - ๔๔) และจากหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (๒๕๓๔ : ๔๑ - ๑๒๔) โดยสร้างเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด ๔ ตัวเลือก จำนวน ๔๐ ข้อ

๒. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาไทย จำนวน ๓ คน เพื่อตรวจคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อทดสอบที่สร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

๓. นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนหนองหิ้งพิทยาส อําเภอลําปาง จังหวัดน่าน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๐๐ คน

๔. ตรวจคำตอบแบบทดสอบปรนัยโดยให้คะแนนข้อที่ตอบถูก ๑ คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ ๐ คะแนน

๕. นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค χ^2 ของ จุง เต ฟาน (Chung-teh Fan, 1952 : 6 - 30) แล้วคัดเลือกข้อความที่มีความยากง่าย (P) ระหว่าง .๒๐-.๕๐ และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .๒๐-.๗๗ ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพ จำนวน ๕๐ ข้อ

๖. นำแบบทดสอบที่วิเคราะห์และปรับปรุงแล้ว ไปทดสอบหาความเชื่อมั่น โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนหนองหิ้งพิทยาส อําเภอลําปาง จังหวัดน่าน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๐๐ คน โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (ด๊วน สารยศ และอังคณา สารยศ. ๒๕๓๐ : ๑๖๔ - ๑๖๙) ได้ค่าความเชื่อมั่น .๙๑

การสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิธีสอน โดยมีลำดับการสร้าง ดังนี้

๑. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จากหนังสือการวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ ของ เติตัสคัล โทวาสินท์ (๒๕๒๐ : ๓๔ - ๓๐) หนังสือทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามิธ ของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (๒๕๒๐ : ๒๗ - ๓๒) หนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษา ของ ด๊วน สารยศ และอังคณา สารยศ (๒๕๒๓ : ๕๗ - ๕๙) รวมทั้งศึกษาแบบสอบถามในงานวิจัยของทจรรศรี ชาดิกานนท์ (๒๕๓๓ : ๑๒๐-๑๒๓)

๒. สร้างข้อคำถามที่แสดงลักษณะของเจตคติต่อวิธีสอน โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของทจรรศรี ชาดิกานนท์ (๒๕๓๓ : ๑๒๐-๑๒๓) นำข้อคำถามที่สร้างให้คณะกรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจแก้ไขการใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น

๓. กำหนดคะแนนในการตอบตัวเลือกต่าง ๆ แต่ละข้อความตามเกณฑ์ ดังนี้

๓.๑ ข้อความเป็นทางบวก ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๕ คะแนน

เห็นด้วย ให้ ๔ คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ ๓ คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ ๒ คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๑ คะแนน

๓.๒ ข้อความเป็นทางลบ ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๑ คะแนน

เห็นด้วย ให้ ๒ คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ ๓ คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ ๔ คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๕ คะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถามเจตคติต่อการวิจัยวิชาภาษาไทย

โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างทางขวามือ เพียงช่องใดช่องหนึ่ง
ตามความรู้สึกของนักเรียน ดังต่อไปนี้

ความรู้สึก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ข้อความ					
เมื่อเรียนด้วยชุดการสอน มินิคอร์สแล้ว นักเรียนมี ความรู้สึกว่า					
๐. นักเรียนสามารถเรียน ได้รวดเร็วขึ้น	/				

๔. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองหิ้ง-พิทยาคม อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย จำนวน ๕๐ คน

๕. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

๕.๑ หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยการแจกแจงแบบ t (t - distribution) แบ่งกลุ่มคะแนนสูง ๒๕ % และกลุ่มคะแนนต่ำ ๒๕ % (Edward. : 48 - 50)

๕.๒ นำแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (ล้วน ศาสยศ และอังคณา ศาสยศ. ๒๕๒๕ : ๑๗๑ - ๑๗๓) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๐

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design ของ (ล้วน ศาสยศ และอังคณา ศาสยศ. ๒๕๓๑ : ๒๑๖) มีลักษณะดังต่อไปนี้

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	$\sim X$	T_2

R	คือ	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
E	คือ	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
C	คือ	กลุ่มควบคุม (Control Group)
T ₁	คือ	การสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
T ₂	คือ	การสอบหลังการทดลอง (Posttest)
X	คือ	การสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส
~X	คือ	การสอนโดยคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

วิธีดำเนินการทดลอง

๑. ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา และแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบและหาคุณภาพแล้ว

๒. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยตนเอง ใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาเท่ากัน กลุ่มทดลองดำเนินการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส กลุ่มควบคุมดำเนินการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

๓. เมื่อสิ้นสุดการทดลองจะทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา และแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน ชุดเดียวกับที่สอบก่อนการทดลอง

๔. ตรวจสอบผลการทดสอบ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

๑. t-test แบบ Difference Scores ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ ๑ และ ๒
๒. t-test แบบ Dependent ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ ๓ และ ๔

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. สถิติพื้นฐาน

๑.๑ หาค่าคะแนนเฉลี่ย คำนวณจากสูตร (ล้วน ศาสยศ และอังคณา ศาสยศ. ๒๕๓๑ : ๕๔)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

๑.๒ หาค่าความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ล้วน ศาสยศ และอังคณา ศาสยศ. ๒๕๓๑ : ๖๓)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

๒. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๒.๑ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา โดยใช้สูตร KR.20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) เป็นการหาความเชื่อมั่นกับเครื่องมือที่ตรวจคะแนนในลักษณะทำถูกได้ ๑ คะแนน ทำผิดได้ ๐ คะแนน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. ๒๕๓๑ : ๑๖๘)

$$r_{kk} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s^2_x} \right\}$$

เมื่อ	r_{kk}	แทน	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง หรือคือ $1-p$
	s^2_x	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

๒.๒ หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิธีสอนใช้วิธีการแจกแจงแบบที (t - distribution) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. ๒๕๓๔ : ๑๘๗)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกข้อสอบ
$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

๒.๓ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจดคติต่อวิธีสอน โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) (ลิวัน สาธยศ และอังคณา สาธยศ.
๒๕๒๕ : ๑๗๑)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

๓. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

๓.๑ เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถทางการใช้ภาษาและเจตคติ
ต่อวีซีสอน ทั้ง ๒ กลุ่ม คำนวณโดยใช้ t-test แบบ Difference Scores
(Scott. 1962 : 264)

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{s_{MD_1 - MD_2}}$$

$$s_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S^2 D_1}{n_1} + \frac{S^2 D_2}{n_2}}$$

$$S^2_D = \frac{\Sigma (D_1 - MD_1)^2 + \Sigma (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
	MD ₁	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบ หลังการเรี้นกับก่อนการเรี้นของกลุ่มทดลอง
	MD ₂	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบ หลังการเรี้นกับก่อนการเรี้นของกลุ่มควบคุม
	S ² _D	แทน	ความแปรปรวนของความแตกต่างระหว่างการทดสอบ หลังการเรี้นกับก่อนการเรี้นของกลุ่มทดลอง

S^2_D	แทน	ความแปรปรวนของความแตกต่างระหว่างการทดสอบ
^{2}		หลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มควบคุม
$s_{MD_1} - s_{MD_2}$	แทน	คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของค่าเฉลี่ย
		ระหว่าง MD_1 และ MD_2
n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

๓.๒ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเจตคติต่อวิธีสอนและความสามารถในการใช้ภาษาของกลุ่มทดลอง ที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับการทดสอบหลังการเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน คำนวณจากสูตร t-test แบบ Dependent Group (ฉ้วน สาขาสส และอังคณา สาขาสส. ๒๕๓๑ : ๘๗)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}, \quad df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

บทที่ ๘

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
S^2_D	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างระหว่างคะแนน ก่อนและหลังการทดลอง
t	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงแบบที (t-Distribution)
MD	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนน ก่อนและหลังการทดลอง
ED	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเขียนกับหลังการเขียน
ED^2	แทน	ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเขียนกับหลังการเขียน
$(ED)^2$	แทน	กำลังสองของผลรวมความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
กลุ่มทดลอง	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส
กลุ่มควบคุม	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

๑. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

๓. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลอง

๔. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. เปรียบเทียบความสามารถในการในการใช้ภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้ $t - test$ ในรูป Difference Score ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางที่ ๓ ดังนี้

ตาราง ๓ เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	S^2_D	t
กลุ่มทดลอง	๕๐	๗.๙๕๐๐	๕.๑๓๘	๕.๑๐**
กลุ่มควบคุม	๕๐	๓.๑๕๐๐	๕.๖๘๒	

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๓ แสดงว่า นักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

ผู้วิจัยทำการทดสอบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้ t - test ในรูป Difference Score ได้ผลดังไว้ในตาราง ๔

ตาราง ๔ เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	MD	S^2_D	t
กลุ่มทดลอง	๕๐	๔.๕๐๐๐	๗.๑๖๘	๑.๗๙
กลุ่มควบคุม	๕๐	๑.๑๖๕๐	๙.๑๑๒	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๔ แสดงว่า นักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อวิธีสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาไทยนักเรียนกลุ่มทดลองก่อน และหลังการทดลอง จากนั้นคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t -test ในรูป Dependent เพื่อนำค่า t ของการสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางที่ ๕ ดังนี้

ตาราง ๕ เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและ
หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣD	ΣD^2	$(\Sigma D)^2$	t
กลุ่มทดลองทดลอง	๔๐	๓๑๘	๓,๑๙๖	๑๐๑,๑๖๔	๑๖.๕๙**

$$t_{.๐๑} (df = ๓๙) = ๒.๗๐๔$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๕ แสดงว่า นักเรียนมีความสามารถในการใช้
ภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๕. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มทดลองที่เรียน
โดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง
จากนั้นคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t - test
ในรูป Dependent เพื่อนำค่า t ของการสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกับ ได้ผลดังแสดงไว้
ในตารางที่ ๖ ดังนี้

ตาราง ๖ เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	ED	ED ²	(ΣD) ²	t
กลุ่มทดลอง	๕๐	๑๗๗	๒,๒๐๒	๓๑,๓๒๔	๕.๖๕**

$$t_{.๐๑} (df = ๓๙) = ๒.๗๐๕$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง ๖ แสดงว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อวิธีสอนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยและเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ
๒. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ
๓. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลอง
๔. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

๑. ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ แตกต่างกัน
๒. เจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ แตกต่างกัน
๓. ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
๔. เจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

๑. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๓๖ โรงเรียนบ้านแพ่งพิทยาคม อำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม จำนวน ๔ ห้องเรียน ห้องเรียนละ ๕๐ คน รวม ๒๐๐ คน

๒. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๓๖ โรงเรียนบ้านแพ่งพิทยาคม อำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม จำนวน ๒ ห้องเรียน รวม ๘๐ คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการ ดังนี้

๒.๑ สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีจับฉลากมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ๒ ห้องเรียน จากจำนวนประชากรทั้งหมด ๔ ห้องเรียน

๒.๒ สุ่มห้องเรียนจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง ๑ ห้องเรียน สอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นกลุ่มควบคุม ๑ ห้องเรียน สอนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ จำนวนนักเรียน ห้องเรียนละ ๕๐ คน รวม ๘๐ คน

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

๓.๑ แผนการสอน ๒ แบบ คือ แผนการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับแผนการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

๓.๒ แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาไทย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ ๕ ตัวเลือก จำนวน ๕๐ ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .๘๑ ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .๒๐-.๘๐ และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .๒๐-.๗๗

๓.๓ แบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิธีสอน ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิธีสอนของ ขจรศรี ชำติกานนท์(๒๕๓๓ : ๘๑-๘๓) ที่ได้ทำการหาคุณภาพไว้ดีแล้ว จำนวน ๓๐ ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (t) โดยใช้เทคนิค ๒๕ % และใช้ t-distribution ใหม่เพื่อความเหมาะสมกับสภาพนักเรียน แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง ๒.๐๐-๕.๖๕ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๐

๔. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๓๖ ใช้เวลา ๔ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๔ คาบ คาบละ ๕๐ นาที รวมเวลาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ ๑๖ คาบ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

๔.๑ ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาไทยและแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิธีสอนทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่มโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

๔.๒ ดำเนินการสอนตามแผนการสอนกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ ๑๖ คาบ เท่ากัน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกลุ่มควบคุมสอนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

๔.๓ ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาไทยและแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิธีสอน ฉบับเดียวกันกับฉบับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๒ กลุ่ม และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Difference Score

๒. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test แบบ Difference Score

๓. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Dependent

๔. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Dependent

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับเรียนด้วยแผนการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ มีเจตคติต่อวิธีสอนไม่แตกต่างกัน

๓. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์ส มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์ส มีเจตคติต่อวิธีสอน ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

อภิปรายผล

๑. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส มีคะแนนทดสอบหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วานิดา ศิริมาลา (๒๕๓๘ : ๖๒) ที่พบว่า ชุดการสอนมินิคอร์ส ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนโดยการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินันท์ นาควิโรจน์ (๒๕๓๒ : ๗๒) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยแผนการสอนตามคู่มือครูเช่นกัน พบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจรศรี ชำติกันนท์ (๒๕๓๓ : ๔๑-๔๓) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยให้ชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครูกรมวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การให้ชุดการสอนมินิคอร์สเป็นวิธีการสอนที่ช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สจะเป็นไปอย่างมีระบบ ตามหลักการ และมีการหาคุณภาพ เพื่อให้ได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีสื่อ กิจกรรมการเรียน การประเมินผลการเรียน อย่างมีระบบ เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน ได้ร่วมกิจกรรมการเรียน อย่างเหมาะสม ให้โอกาสได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น ให้ร่วมทำงานเป็นกลุ่ม การให้การเสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน การหาข้อมูลย้อนกลับ การแก้ไขข้อบกพร่อง การวางแผน การเตรียมการสอน ความพร้อมในการสอนของครู การเข้าใจจุดมุ่งหมายการทำงานที่ชัดเจน การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก การใช้อุปกรณ์อย่างเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงกิจกรรม การใช้เทคนิคการสอนที่น่าสนใจ การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน การควบคุมอารมณ์ของครู ความแม่นยำในเนื้อหาและความรู้ในเรื่องที่สอน การให้ค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่เรียนในชั้น ดังนั้น จึงทำให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ผู้เรียนเรียนอย่างมีชีวิตชีวา ไม่ตึงเครียด ซึ่งส่งผลให้การเรียนดีขึ้น

ประกอบกับภาษาไทยเป็นวิชาที่กระตือรือร้นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างมากและสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีความหมาย และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แล้วธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น ซึ่งอยู่ในวัยของกลุ่มตัวอย่าง ต้องการการแสดงออก ชอบศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ การสอนโดยให้ชุดการสอนมินิคอร์สจึงเป็นการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานได้เต็มที่ สามารถฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

๒. การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการทดลองครั้งนี้ปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู ธรรมชาติการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

๒.๑ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เพียง ๑๖ คาบ ใช้เวลาเพียงแค่ ๔ สัปดาห์เท่านั้น ซึ่งน้อยไป จึงไม่เกิดความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเจน อย่างไรก็ตามนักเรียนในกลุ่มทดลองก็มีการเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติต่อการสอนไปในทางที่สุ่งกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม โดยสังเกตจากค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ที่สุ่งกว่ากลุ่มควบคุม หากได้ทำการทดลองสอนต่อไปโดยใช้เวลาในการทดลองมากกว่านี้อาจทำให้เจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างชัดเจน

๒.๒ ผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อการสอนทั้ง ๒ วิธีเท่า ๆ กัน โดยกลุ่มทดลอง ใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส วิธีการสอนนี้เป็นวิธีการที่แปลกใหม่ มีการใช้สื่อและกิจกรรมหลายรูปแบบมาใช้ในการสอน นักเรียนได้ทราบผลก้าวหน้าของการเรียน หลังจากการเรียนจบในแต่ละคาบทันที นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง ๔ ด้านแสดงความคิดเห็น มีการช่วยเหลือกันระหว่างร่วมกิจกรรมการเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน สอดคล้องกับวัยของเด็ก นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง อยากรแสดงให้คนอื่นยอมรับในความสามารถ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนย่อมมีความสามารถที่ต่างกันโดยครูให้โอกาสนักเรียนแต่ละคนได้แสดงความสามารถของตนเองออกมา ส่วนกลุ่มควบคุม ก็มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายอย่าง ทั้งการอภิปราย การบรรยาย การทำแบบฝึกหัด การซักถาม โดยมีสื่อที่เหมาะสมหลายรูปแบบ ด้านทำให้นักเรียนในกลุ่มควบคุมเกิดความพอใจในการเรียนเช่นกัน

๓. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สก่อนและหลังการทดลอง

จากการทดลองปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสุ่งกว่าก่อนการทดลอง

๒. การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการทดลองครั้งนี้ปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

๒.๑ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เพียง ๑๖ คาบ ใช้เวลาเพียงแค่ ๔ สัปดาห์เท่านั้น ซึ่งน้อยไป จึงไม่เกิดความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเจน อย่างไรก็ตามนักเรียนในกลุ่มทดลองก็มีการเปลี่ยนแปลงด้านเจตคติต่อการสอนไปในทางที่สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม โดยสังเกตจากค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม หากได้ทำการทดลองสอนต่อไปโดยใช้เวลาในการทดลองมากกว่านี้อาจทำให้เจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างชัดเจน

๒.๒ ผู้วิจัยให้ความสำคัญต่อการสอนทั้ง ๒ วิธีเท่า ๆ กัน โดยกลุ่มทดลอง ใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส วิธีการสอนนี้เป็นวิธีการที่แปลกใหม่ มีการใช้สื่อและกิจกรรมหลากหลายรูปแบบมาใช้ในการสอน นักเรียนได้ทราบผลก้าวหน้าของการเรียน หลังจากการเรียนจบในแต่ละคาบทันที นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้ง ๔ ด้านแสดงความคิดเห็น มีการช่วยเหลือกันระหว่างร่วมกิจกรรมการเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน สอดคล้องกับวัยของเด็ก นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง อยากรแสดงให้คนอื่นยอมรับในความสามารถ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนย่อมมีความสามารถที่ต่างกันโดยครูให้โอกาสนักเรียนแต่ละคนได้แสดงความสามารถของตนเองออกมา ส่วนกลุ่มควบคุม ก็มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายอย่าง ทั้งการอภิปราย การบรรยาย การทำแบบฝึกหัด การซักถาม โดยมีสื่อที่เหมาะสมหลายรูปแบบ ล้วนทำให้นักเรียนในกลุ่มควบคุมเกิดความพอใจในการเรียนเช่นกัน

๓. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สก่อนและหลังการทดลอง

จากการทดลองปรากฏว่า ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

จากการทดลองพอจะสรุปได้ว่า นักเรียนที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยสูงขึ้นเพราะว่า เมื่อก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนต่ำ เนื่องจากว่านักเรียนยังไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทั้ง ๔ ด้านเพียงพอ แต่เมื่อทดลองสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ซึ่งเป็นวิธีการที่นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทุกขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ และมีอุปกรณ์การสอน กลวิธีการสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ นักเรียนจึงเรียนด้วยความสนุกสนาน และได้รับการฝึกทักษะทั้ง ๔ ด้าน ตรงตามจุดประสงค์ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ทำการสอบอีกครั้ง โดยให้ข้อทดสอบฉบับเดียวกัน ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงขึ้น อาจเป็นเพราะว่า การสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สทำให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียน และเป็นการฝึกทักษะทั้ง ๔ อย่างสม่ำเสมอ ดังกล่าวนั้นแล้ว

ดังนั้น จึงทำให้พัฒนาการ ในด้านความสามารถในการใช้ภาษาไทย ของนักเรียนดีขึ้น จึงส่งผลให้คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง จึงสรุปได้ว่า การสอน โดยชุดการสอนมินิคอร์ส ส่งผลให้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนสูงขึ้น

๕. การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลอง

จากผลการทดลองปรากฏว่าเจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนที่สอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อวิธีสอนไปในทางที่ดีขึ้นหลังการเรียน เพราะ

กลุ่มทดลองซึ่งสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สนั้น มีแผนการสอนที่มีระบบขั้นตอนซึ่งผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลอง(Tryout)กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหา เวลา กระบวนการ ที่เหมาะสม การสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สของกลุ่มทดลอง จึงเน้นถึงการนำสื่อมาใช้ประกอบการสอน ได้แก่ สไลด์ - เทปประกอบคำบรรยาย เทปบันทึกเสียง ศูนย์การเรียน เกม เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เท่าเทียมกันและได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนจึงมีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ตามความต้องการ ซึ่งเหมาะสมกับวัย บรรยากาศในการเรียนการสอนจึงสนุกสนาน เหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้เจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทยภายหลังการทดลองแตกต่างจากก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการทดลองผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังนี้

๑.๑ เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สมีความสามารถในการใช้ภาษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรให้มีการ ทดลองสร้างและใช้ชุดการสอนมินิคอร์สให้แพร่หลายออกไป เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๒ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุน และจัดให้มีการฝึกอบรม การสร้างชุดการสอนมินิคอร์สขึ้น ให้กับครูในโรงเรียน เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถสร้างและใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส ต่อไป

๑.๓ หน่วยงานพิเศษควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและวิธีใช้ชุดการสอนมินิคอร์สให้แพร่หลาย

๒. ข้อเสนอแนะในด้านการวิจัย

๒.๑ ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาไทยทั้ง ๔ ด้านคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ว่าทักษะใดจะเหมาะสมที่จะเรียน โดยชุดการสอนมินิคอร์ส ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

๒.๒ ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษา ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น และควรทดลองกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษาด้วย

๒.๓ ควรมีการศึกษาเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส ในระดับชั้นอื่น ๆ โดยใช้เวลาดทดลองมากกว่านี้อีก

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ แฮ้มเพชร. การสร้างมินิคอร์ส. ๒๕๒๕. เอกสารโรเนียว.
- ก่อ สวัสดิพานิช. "แนวการสอนภาษาไทย," คู่มือครูภาษาไทย. เอกสารการนิเทศ
การศึกษา กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๖.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๐.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กองพัฒนาการศึกษา. คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมระยะสั้น
(Minicourse) สำหรับครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ ๓ - ๔
ระหว่างประจำการ. กรุงเทพฯ : การศาสนา, ๒๕๒๘.
- ขจรศรี ชาดิกานนท์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ
ต่อการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่ได้รับการสอนโดยใช้
ชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ. ปรินุณยานพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๐. อัดสำเนา.
- จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ๒๕๓๔.
- จารุณี โชคสมัย. การเปรียบเทียบการใช้แบบฝึกอ่าน ๒ แบบที่ส่งผลต่อสมรรถภาพการ
อ่านเร็วและทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในจังหวัดลพบุรี.
ปรินุณยานพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
๒๕๒๕. อัดสำเนา.
- ชาวลิต สูงใหญ่. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความสนใจใน
วิชาคณิตศาสตร์ อันเป็นผลจากการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่สอน
โดยชุดการสอนรายวิชาย่อย. ปรินุณยานพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๐. อัดสำเนา.
- เชิดศักดิ์ โทวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. ม.ป.ท., ๒๕๒๐.

เคโซ ส่วนานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๑๒.

บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๒๕. อัดสำเนา.

ประภัสสร ไชยชนะใหญ่. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สกับคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๙. อัดสำเนา.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัดทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.

ม.ป.ท., ๒๕๒๕.

ผาณิต เพชรจำรัส. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยเพื่อกิจวัตรและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดยชุดการสอนแบบชนิดิเคตกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๙. อัดสำเนา.

พจนานพร เขื่องว่อง. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและทัศนคติต่อวิธีสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๑ (ปวช.๑) ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ. ปรินซ์นิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๕.

อัดสำเนา.

สุวดี แก้วรักษา. การทดลองใช้ชุดการสอนจุลบท (Minicourse) วิชาสร้างเสริม

ประสบการณ์ชีวิต ๗ ในชั้นเรียนการศึกษาค้นคว้าแบบเบ็ดเสร็จระดับ ๕. ปรินซ์นิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๗.

อัดสำเนา.

รักดี วิเศษอุณหงษ์. การศึกษาความสามารถการเขียนร้อยแก้วด้วยคำสัญลักษณ์และเจตคติต่อการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ.

ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

๒๕๒๙. อัดสำเนา.

รุจิร ภู่อาระ. การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หาวิธีที่จะให้ผลสัมฤทธิ์สูงสุดโดยมีความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ต่ำและใช้เวลาในการเรียนการสอนน้อยที่สุด. ปรินญานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๓. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร จำกัด, ๒๕๓๑.

วนิดา ศรีมาลา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๘. อัดสำเนา.

วาสนี ชูสงค์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติวิชาหลักภาษาไทยเพื่อการสื่อสารชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๕. อัดสำเนา.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : ธเนศการพิมพ์, ๒๕๒๕.

✓ วิชาการ, กรม กองวิจัยการศึกษา. "การศึกษาพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๒๓," เอกสารโครงการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา. ครั้งที่ ๓. ป.ม.ท., ๒๕๒๕.

ศรินันท์ นาควิโรจน์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความสนใจในวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนตามคู่มือครูภาษาไทย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๑. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือครูภาษาไทยทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ ท ๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๑.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นเพชฌภาณ ๒๕๒๑

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๒๓). กรุงเทพฯ : ๒๕๒๓.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. อักษรบัณฑิตการพิมพ์, ๒๕๒๕.

สุจิต เพียรชอบ. "การใช้หลักสูตรและวัสดุหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา," การสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้าที่ ๑-๘. ม.ป.ท., ๒๕๒๕.

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. วิธีสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒.

สุมาลี สุวัฒน์กุล. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเอส. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๗. อัดสำเนา.

สุรัตน์ อุกทเสวี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยการสอนจากชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู การสอนภาษาอังกฤษเอส. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๗. อัดสำเนา.

สำเริง บุญเรืองรัตน์. "การวัดทัศนคติ และความสนใจ," วารสารการวัดผลการศึกษา. ๓(๒) : ๗ - ๑๓ ; กันยายน - ธันวาคม ๒๕๒๕.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. "ชุดการสอนรายวิชาอ้อย," สารานุกรมศึกษาศาสตร์. ๓ : ๑๑๓ ; มกราคม - มีนาคม ๒๕๒๔.

ทะชันนำ พงศ์ไพฑูริ. การศึกษาผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑.

ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๐. อัดสำเนา.

อภิรุณ วรลัทยากรณ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู.

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๖. อัดสำเนา.

อรุณี พิงรุ่ง. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเตรียมความพร้อมทางการเรียนและทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้เกมและแผนการเตรียมความพร้อมตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๘. อัดสำเนา.

อัทธยา สายศิลป์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ที่ได้รับการสอนโดยชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วกับการสอนที่ฝึกตามกิจกรรมคู่มือการสอนของกรมวิชาการ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๖. อัดสำเนา.

อุทัย หนูแดง. การทดลองชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ ๓ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต . ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๑๕๒๖. อัดสำเนา.

Allen, E.D. and V.M. Rebecca. Classroom Techniques Foreign Language and English as a Second Language. New York : Harcourt Brace Jovarrich, Inc., 1977.

Allport, Gadon W. "Attitude," Handbook of Serial Psychology. Check University Press, 1935.

Anderson, J.R. "The Development and Effective Evaluation of Minicourse Structure of General Education Earth Science," Dissertation International Abstracts. 35(11) : 4021-AP ; December, 1973.

APEID. The Minicourse Approach : What it is and How It Work. UNESCO Regional Office Bangkok, 1982.

Bledsoe, Joseph. "Factors Related to Pupil Observation Report of Teachers and Attitude Toward Their Teacher," The Journal of Educational Research. 65 : 121 - 122 ; November, 1971.

C.A.T. How to Get the Most out of This Minicourse. Australia, Macquaire University, 1981. Introductory.

- Carlsen, G Robert. Book and the Teen-age Reader. New York : 1974.
- Cogan, Morris L. and Levin Hary. "Studies of Teacher Behavior," The Journal of Experimental Education. 26 : 135 - 139 ; January, 1957.
- Cross, W.K. "Develoment and Evaluation of The Feasibility of Minicourse in Inquiry for Pre-Service Teachers," Dissertation International Abstracts. 35(6) : 3388-AP ; December, 1974.
- Edward, Allen L. Statistical methods for The Behavioral Science. New York : Rinchart and Co., Inc., 1954.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis Table. New Jersey : Educational Testing Service Princeton, 1952.
- Good, C.V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Harris, David P. Testing English as a Second Language. McGraw-Hill Book Company, 1969.
- Harris, Larry A. and Carl B. Smith. Reading instruction Diagnostie Teaching in the Classroom. New York : Holt, Rien-hart and Winston, 1976.
- Hilgrad, Ernest R. Introduction to Psychology. New york : Hercourt Brace, 1963.
- Kagan, Jerome and Ernest Haveman. Psychology. New York : Harcourt, Brace and World Inc., 1968.
- Kete, O.E. "Validation of Minicourse 2 with Pre-Service Teachers of Primary and Inter Mediate Educate Mentally Reladed Children," Dissertation International Abstracts. 36(1):218AP; July, 1975.
- Krachen, Stephen D. Second Language Acquissition and Language Learning. New York : Perganmon Press, 1981.
- Macquarie University. The use of Media in Minicourse. Sydney Center for Advancement of Teaching, n.d. B.
- Meyer, G.R. The Principles of Teaching Applied in C.A.T. Minicourses and Their BASIS In Theories of Teaching. Macquarie University, 1975.
- Newcomb, Theodore Mead, Palph H. Turn and Phillip E. Converse. Social psychology. New York : Holt RRinehart, 1954.

Thurstone, L.L. Attitude Theory and Measurement. New York : John
Willey and Sons, Inc., 1967.

Triandis, H.C. Attitude and Attitude Change. New York : John Willey
and Sons, Inc., 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบ

วัดความสามารถในการใช้ภาษาไทย (ท ๑๐๑)

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพสอนวิชาภาษาไทย

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดความสามารถในการใช้ภาษาไทย (ท.๑๐๑)

ข้อที่	P	r	Δ	ข้อที่	P	r	Δ	ข้อที่	P	r	Δ
๑	.๓๙	.๓๓	๑๔.๑	๑๘	.๗๓	.๔๖	๑๐.๖	๓๕	.๖๔	.๕๕	๑๑.๖
๒	.๕๐	.๓๙	๑๔.๐	๑๙	.๕๐	.๓๒	๑๓.๐	๓๖	.๖๗	.๕๑	๑๑.๓
๓	.๓๙	.๓๒	๑๔.๒	๒๐	.๔๒	.๒๕	๑๓.๖	๓๗	.๕๐	.๔๘	๑๓.๐
๔	.๖๔	.๔๙	๑๑.๒	๒๑	.๗๐	.๔๑	๑๑.๐	๓๘	.๔๘	.๔๕	๑๓.๒
๕	.๖๓	.๒๕	๑๑.๖	๒๒	.๔๓	.๒๗	๑๓.๗	๓๙	.๔๕	.๕๒	๑๓.๕
๖	.๖๕	.๓๙	๑๑.๕	๒๓	.๔๕	.๒๗	๑๓.๕	๔๐	.๗๐	.๗๗	๑๐.๙
๗	.๗๒	.๒๐	๑๐.๖	๒๔	.๗๐	.๔๑	๑๑.๐	๔๑	.๕๔	.๕๙	๑๒.๑
๘	.๓๖	.๓๒	๑๔.๔	๒๕	.๕๐	.๓๒	๑๓.๐	๔๒	.๕๗	.๕๒	๑๒.๓
๙	.๔๖	.๒๕	๑๓.๔	๒๖	.๔๙	.๕๕	๑๓.๑	๔๓	.๔๐	.๓๐	๑๔.๐
๑๐	.๕๔	.๓๗	๑๒.๑	๒๗	.๕๕	.๓๕	๑๒.๕	๔๔	.๕๐	.๕๒	๑๓.๐
๑๑	.๗๒	.๖๓	๑๐.๖	๒๘	.๕๙	.๓๑	๑๒.๑	๔๕	.๕๗	.๓๙	๑๒.๒
๑๒	.๕๔	.๒๕	๑๒.๒	๒๙	.๕๕	.๓๕	๑๒.๕	๔๖	.๕๕	.๕๖	๑๑.๙
๑๓	.๕๕	.๒๙	๑๒.๖	๓๐	.๕๖	.๕๕	๑๒.๔	๔๗	.๖๐	.๕๖	๑๑.๙
๑๔	.๔๖	.๓๖	๑๓.๔	๓๑	.๔๕	.๓๑	๑๓.๕	๔๘	.๕๒	.๕๒	๑๒.๘
๑๕	.๗๐	.๓๙	๑๐.๙	๓๒	.๓๔	.๓๓	๑๔.๖	๔๙	.๕๖	.๕๐	๑๒.๔
๑๖	.๖๔	.๔๑	๑๑.๖	๓๓	.๕๕	.๓๑	๑๒.๕	๕๐	.๔๔	.๒๕	๑๓.๖
๑๗	.๔๒	.๒๕	๑๓.๖	๓๔	.๔๐	.๕๒	๑๔.๐				

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติต่อการสอนวิชาภาษาไทย

ข้อที่	t	ข้อที่	t
๑	๕.๗๐	๑๖	๕.๕๐
๒	๒.๗๒	๑๗	๓.๗๖
๓	๕.๒๘	๑๘	๕.๗๐
๔	๕.๐๐	๑๙	๒.๘๒
๕	๕.๘๐	๒๐	๕.๐๐
๖	๕.๗๐	๒๑	๕.๘๕
๗	๕.๐๐	๒๒	๕.๓๓
๘	๕.๑๘	๒๓	๕.๕๑
๙	๕.๐๙	๒๔	๒.๐๐
๑๐	๕.๒๓	๒๕	๓.๖๐
๑๑	๕.๐๐	๒๖	๒.๐๐
๑๒	๕.๗๓	๒๗	๓.๒๐
๑๓	๓.๓๙	๒๘	๕.๖๔
๑๔	๒.๕๗	๒๙	๕.๘๕
๑๕	๕.๕๑	๓๐	๕.๑๗

แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น .๘๐

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาไทย

แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา ภาษาไทย ท ๑๐๑

จำนวน ๕๐ ข้อ เวลา ๕๐ นาที

คำชี้แจง ๑. แบบทดสอบนี้มี ๕๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน

๒. แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก

๓. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยเขียน

เครื่องหมาย x ในช่องสี่เหลี่ยม ในกระดาษคำตอบ เช่น

		x		
--	--	---	--	--

๔. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้เขียนเครื่องหมาย = กับ

เครื่องหมาย x เลือกคำตอบ เช่น เปลี่ยนคำตอบข้อ ง เป็น ก ดังนี้

x				~~x~~
---	--	--	--	--------------

๕. ห้ามทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

๖. ส่งแบบทดสอบคืนกรรมการคุมสอบเมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่อง โดยครูจะอ่านให้ฟัง ๒ เที่ยว แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม

วัดความสามารถในการฟัง

นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑

"มันจะแต่งไปवादใครกันวะ ช้าชกั๊วะแล้วนะ แค่ว่าซื้อข้าวกิน ซื้อขนมให้ลูกก็ยังไม่พอ อยู่แล้ว เงินชาก็หาคนเคี้ยว ลูกเค้าไม่ต้องเหลียวแลหละ"

๑. ผู้พูดกำลังพูดถึงใคร

- ก. แม่
- ข. พี่สาว
- ค. น้องสาว
- ง. ลูกสาว

นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๒-๓

"คนมาจากบ้านนอกพกน้ำใจไมตรีมาเต็มเปี่ยม ผิดกับคนในเมืองหลวง แต่ละคนพกเอา ความแห้งแล้งน้ำใจไว้เป็นสมบัติ ผมจึงคิดว่าใครก็ตามจะเป็นคนเต็มคนได้ขึ้นอยู่กับน้ำใจของแต่ละคน"

๒. จากข้อความนี้คุณค่าของคนขึ้นอยู่กับอะไร

- ก. ความขยันขันแข็ง
- ข. ความซื่อสัตย์สุจริต
- ค. ความสุภาพเรียบร้อย
- ง. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

๓. ข้อความนี้ตำหนิคนเมืองหลวงเป็นคนเช่นไร

- ก. เห็นแก่ตัว
- ข. กลับกโลก
- ค. ไม่ซื่อสัตย์
- ง. ชอบเหยียดหยาม

นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๖

"เดินระวังดี ๆ นะ อย่าเผลอเป็นอันขาด....อ้าว คุณี่ สะดุดก้อนหินจนได้"

๔. เหตุการณ์นี้ไม่น่าจะเกิดขึ้นที่ใด

- ก. ในป่า
- ข. บนเขา
- ค. กลางทุ่ง
- ง. ชายหาด

๕. คำอุทานในข้อความนี้คือคำใด

- ก. อ้าว
- ข. คุณี่
- ค. ระวัง
- ง. อย่าเป็นอันขาด

๖. "อย่าเผลอเป็นอันขาด" มีความหมายว่าอย่างไร

- ก. อย่าประมาท
- ข. อย่าพลาดพลั้ง
- ค. อย่าหลงลืม
- ง. อย่าตกใจ

นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๗-๘

นิค : ครูบอกว่าเสียงพยัญชนะไทยแบ่งออกเป็น ๓ หมู่

ทอม : เหมือนกับหมู่ลูกเสือใช่ไหม

นิค : ไม่เหมือน เสียงพยัญชนะไทยมี เสียงกลาง เสียงสูง เสียงต่ำ

ทอม : ไหนขอจดบ้างซี

๗. บุคคลในเรื่องมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

- ก. พี่กับน้อง
- ข. ครูกับศิษย์
- ค. ลงกับหลาน
- ง. เพื่อนกับเพื่อน

๘. จากเรื่องนี้ ทอม เป็นคนอย่างไร

- ก. ซิงคิงเด่น
- ข. เอาจริงเอาจัง
- ค. ออกรู้อากเห็น
- ง. กระตือรือร้น ซอยจดย่อยจำ

นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๙-๑๐

" นิ่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบ หายใจเข้าให้ระลึกถึงคำว่า พุทฺธ หายใจออกให้ระลึกถึงคำว่า โธ "

๙. สถานที่ดังกล่าวควรอยู่ในที่ใด

- ก. วัด
- ข. โรงเรือน
- ค. ห้องสมุด
- ง. ในถ้ำบนภูเขา

๑๐. ข้อความนี้ผู้พูดมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

- ก. ชี้แจง
- ข. แนะนำ
- ค. สั่งสอน
- ง. ขอร้อง

นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๓

โบว์ : โบว์ชอบอาจารย์ วรวิทย์ เพราะอาจารย์สอนดีจังเลย อาจารย์มีเรื่องตลกมาเล่าให้ฟังบ่อย ๆ

บีม : บีมไม่ชอบเลย ตลกก็จริงแต่ชอบพูดนอกเรื่อง

โบว์ : คิวิบีม เพราะชั่วโมงนี้โบว์ไม่ว่างนอนเลย

บีม : แต่บีมชอบเรียนชั่วโมงที่จะถึงนี้มากกว่า เพราะอาจารย์สอนได้เนื้อหาดี

๑๑. คู่สนทนากำลังอยู่ในสถานที่ใด

- ก. บ้าน
- ข. โรงเรียน
- ค. โรงภาพยนตร์
- ง. บนรถประจำทาง

๑๒. หลังจากสนทนาแล้วคู่สนทนาจะทำอะไร

- ก. ไปโรงเรียน
- ข. ดูภาพยนตร์
- ค. หนังสือนั่ง
- ง. เดินทางกลับบ้าน

๑๓. จากบทสนทนา บีม เป็นคนอย่างไร

- ก. คนตรง
- ข. ไม่มีเหตุผล
- ค. ไม่มีอารมณ์ขัน
- ง. เอาจริงเอาจังในการเรียน

นักเขียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๔-๑๖

"ปฐพีอาสาเล่นสกปรกซิคะ ดิวส์จะไปไหนจ๊ะ เอารถของเขาคืนมา แดนอาสาเอามือไปปัสสาวะสิ เดี่ยวตาเจ็บพรอก เพียวนอนกับพื้นอย่างงั้นไม่ได้ละคะ ตามตามนั่งนิ่ง ๆ อ่าชนเอ้า ทุกคนนั่งให้เรียบร้อยแล้วฟังทางนี้ อีกสักครู่คุณพ่อจะมาจับ...ไซโย... แล้วอาสาเลิกการบ้านนะคะ...ค่ะ...ครับ"

๑๔. ผู้พูดเป็นใคร

- ก. ครู
- ข. แม่
- ค. แม่บ้าน
- ง. พี่เลี้ยง

๑๕. จากข้อความที่ได้ฟังนี้ผู้พูดเป็นคนอย่างไร

- ก. ใจเย็น
- ข. เข้มแข็ง
- ค. เรียบร้อย
- ง. จู้จุกจิก

๑๖. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ใด

- ก. บ้าน
- ข. โรงเรือน
- ค. โรงเรือนอนุบาล
- ง. สถานที่สาธารณะที่เด็ก

นักเรียนฟังข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๗

ธงชัย : พวุงนี้สอบวิชาภาษาไทย เชอคูหนังสือหรือยัง

ฉัตรชัย : ยังไม่ได้ดูเลข รอให้สอบวิชานี้เสร็จก่อนแล้วค่อยดูคินนี้

๑๗. การกระทำของ "ฉัตรชัย" ตรงกับสำนวนใด

- ก. อดมือกินมือ
- ข. เก็บเบสได้ถุนร้าน
- ค. ดำข้าวสารกรอกหม้อ
- ง. อดเปรี้ยวไว้กินหวาน

วัดความสามารถในการอ่าน

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑๘-๒๐

"ผมไม่ค่อยชอบอ่านข่าวเกี่ยวกับชาตกรรมในหน้าหนังสือพิมพ์ อ่านแล้วใจคำจะหดหู่ เศร้าสลด แต่ความที่ไม่อยากดกข่าว ก็เลยทำให้ต้องอ่านอยู่บ้าง

ประการหนึ่งที่ไม่ค่อยนึกอยากอ่านข่าวทำนองนี้เพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว คนที่ตาย ๆ ไป ในรายงานข่าวนั้นเป็นใคร คนที่ผมไม่รู้จัก ไม่ใช่เพื่อนพี่น้องหรือคนคุ้นเคย

อันนี้เป็นความคิดที่ผิด เพราะชาตกรรมที่เกิดขึ้นตามรายงานข่าวนั้น โดสแท้จริงแล้วก็ เกี่ยวข้องกับคนไทยทุกคนในสังคม ที่รู้สึกว่ไกลตัวนั้นอาจจะใกล้ตัวและถึงตัวเข้าเมื่อไรก็ไม่รู้ได้"

๑๘. "แต่ความที่ไม่อยากดกข่าวก็เลยต้องอ่านอยู่บ้าง" คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายอย่างไร

- ก. ไม่สนใจข่าว
- ข. ไม่เข้าใจข่าว
- ค. ไม่ได้รับรู้ข่าว
- ง. ไม่เกี่ยวข้องกับข่าว

๑๙. ข้อใดไม่ใช่ข่าวฆาตกรรม

- ก. ทบหัววัยรุ่นชนสลบเหมือด
- ข. แค้นเพื่อนขับล้อกับร่างเฉาะ
- ค. วางระเบิดเสื้อใหญ่ตาสองหน้าศาล
- ง. มอมเหล้าสาวทั้งให้รถไฟกับร่างกระจาย

๒๐. จากย่อหน้าสุดท้ายของข้อความนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเป็นอย่างไร

- ก. ไม่อยากผูกพันกับคนไกลตัว
- ข. อ่านข่าวฆาตกรรมอย่างเสื่อไม่ได้
- ค. เห็นความสำคัญของข่าวฆาตกรรม
- ง. เกรงว่าเรื่องฆาตกรรมจะเกิดขึ้นกับตน

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๒๑-๒๓

"ภาษาไทยเป็นมรดกโบราณที่บรรพบุรุษให้เรามา ดังนั้นเราต้องรักษาเอาไว้ แต่เวลานี้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนมาก และเราเองก็เอาภาษาอังกฤษมาพูดทับศัพท์กันมาก โดยไม่คิดใช้คำไทยแทน เช่น คอนโดมิเนียม ไฮเทค ทาวน์เฮาส์ ฯลฯ อะไรพวกนี้ ความจริงคำไหนสามารถใช้คำไทยแทนได้ เราต้องใช้ เพื่อไม่ให้ภาษาต่างประเทศเข้ามามีอิทธิพล

ขณะนี้ภาษาได้เปลี่ยนแปลงไปมาก มีทั้งเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นและวิบัติ เช่น การใช้คำแสลงนะใช้ได้ แต่ต้องมีความหมาย มีที่มา ที่ไป เช่น สมัยก่อนก็มี ชิงคำ มันกร่อง อะไรทำนองนี้ ไม่ใช่ใครนึกออกจะตั้งคำอะไรขึ้นมาก็ได้ เช่นในปัจจุบันฟังแล้วงง ปาดหัว ไม่รู้ว่าแปลว่าอะไร คำแสลงจะพูดไปแล้วก็นิยมเป็นพัก ๆ ไม่นานก็ลืมกันไป"

๒๑. ข้อความนี้ควรตั้งชื่อว่าอย่างไร

- ก. คำที่ไม่ควรพูด
- ข. ภาษาไทยของเรา
- ค. การเปลี่ยนแปลงของภาษา
- ง. การเข้ามาของภาษาอังกฤษ

๒๒. ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไร
- ไม่ต้องการให้ผู้คนใช้ศัพท์แสง
 - ไม่ต้องการให้ภาษาเปลี่ยนไปมาก
 - ยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลงของภาษา
 - นิยมชมชอบที่มีภาษาต่างประเทศเข้ามา
๒๓. บุคคลในข้อใดที่เรารู้จักได้ว่าเป็นภาษาวิบัติ
- นายเชียวคนพล่อย ๆ
 - นายคำออกเสียงไม่ชัด
 - นายแดงพูดศัพท์แปลก ๆ ที่คนไม่รู้จัก
 - นายขาวพูดวกไปวนมาจับใจความไม่ได้

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๒๔-๒๕

"หยาดน้ำแก้วกลิ้งกลิ้งอิงโศก	โลกทั้งโลกลอยระหว่างความว่างเปล่า
มีความรุ่มร้อนเย็นแผ่เป็นเงา	ลมแผ่วเบาบอกลำนาคาภิ
เราพบกันฝันไกลในความรัก	เริ่มรู้จักซึ่งใจในทุกที่
มีแต่เรามีใครในที่นี้	ใบไม้สีสดสวสโบทอวชชัย
อยากให้รู้ว่ารักลึกเท่าฟ้า	หมดภาษาจะพิสูจน์ผู้รักได้
เต็มอยู่ในความว่างกว้างและไกล	คือหัวใจสองดวงห่วงหาพัน"

๒๔. "เต็มอยู่ในความว่างกว้างและไกล" กวีหมายถึงอะไร
- หัวใจ
 - ความรัก
 - หยาดน้ำ
 - สายลม

๒๕. จากบทประพันธ์นี้ กวี น่าจะมีอารมณ์อย่างไร

- ก. รัก
- ข. เหงา
- ค. เศร้า
- ง. อาลัย

๒๖. "สัตว์จำพวกหนึ่งสมญา พหุบาท

มีเท้าอเนกนับหลาย" คำที่ขีดเส้นใต้ หมายความว่าอย่างไร

- ก. สัตว์บกและสัตว์น้ำที่มี ๕ เท้า
- ข. สัตว์ที่มีเท้าตั้งแต่ ๕ เท้าขึ้นไป
- ค. สัตว์ที่มีเท้ามากมายนับจนไม่ถ้วน
- ง. สัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๕ เท้าขึ้นไป

๒๗. "ร้อยพันม้วยมรณ เพราะเห็นว่าเพลิงเริงงาม" กล่าวถึงสัตว์ชนิดใด

- ก. ปลวก
- ข. แมลงเม่า
- ค. แมลงหวี่
- ง. แมงคาเรือง

๒๘. "สัตว์สี่ปदन โสโครก บ่เกลียดอาจณ" กล่าวถึงสัตว์ชนิดใด

- ก. มดคืด
- ข. กลิ้งคี่
- ค. ตัวเหินซง
- ง. แมลงค่อม

ความสามารถในการพูด

คำสั่ง ให้นักเรียนพิจารณาว่า ควรพูดโดยใช้คำ ถ้อยคำหรือข้อความใด จึงจะได้ใจความ
สมบูรณ์ในการสื่อสาร

๒๘. เขาจะออกกำลังกายทุกวัน.....สุขภาพของเขาก็ยังไม่มี

ก. ถึง.....และ

ข. แม้ว่า.....แต่

ค. เพราะว่า.....แต่

ง. เพราะ.....มีฉะนั้น

๒๙. คนเราขาดความรับผิดชอบ.....สิ่งคงจะยุ่งเหยิง

ก. ถึง.....แต่

ข. หาก.....ก็

ค. ถ้า.....แล้ว

ง. เมื่อ.....ดังนั้น

๓๐. การให้รถเล่นทางเดียวและการห้ามจอดรถในที่บางแห่ง จะช่วย.....ความ.....

ของการจราจร

ก. ปลอดภัย.....คับคั่ง

ข. ปลอดภัย.....คับขัน

ค. ปลอดภัย.....คับคั่ง

ง. ปลอดภัย.....คับขัน

๓๑. การพูดในลักษณะใดที่ผู้พูดน่าจะเป็นคนน่าคบที่สุด

ก. ปากร้ายใจดี

ข. ปากว่าตาขยิบ

ค. ปากหวานกันเปรี้ยว

ง. ปากปราศรัย น้ำใจเข็ดหล

๓๓. การพูดขึ้นต้นความคิดเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

- ก. ปากแข็ง
- ข. หัวชนฝา
- ค. กำปั้นทุบดิน
- ง. ขึ้นกระด่ายขาเดียว

๓๔. คำคู่ใดต่อไปนี้เป็นท่อนกลเสียงต่างกัน

- ก. สันต์-สรณ์
- ข. ภัณฑ-พรรณ
- ค. สรวล-ส่วน
- ง. เพลารถ-เพล่าเย็น

๓๕. ข้อใดพูดถูกต้องที่สุด

- ก. ถ้าเขาตำข้าวสารรอกหม้อ เขาจะไม่ลำบากอย่างนี้
- ข. ข้าวส่วนตำข้าวสารรอกหม้อ เพราะเขาเก็บผลไม้ไปขายได้เงินทุกวัน
- ค. คนที่ตำข้าวสารรอกหม้อ ย่อมได้รับความลำบากเพราะไม่เจริญก้าวหน้า
- ง. ผมยังไม่ได้ตำข้าวสารรอกหม้อเลย พรุ่งนี้จะสอบแล้วยังไม่ได้ท่องหนังสือเลย

๓๖. คำพูดในข้อใดที่มีความหมายไม่เข้าพวกกับข้ออื่น ๆ

- ก. สุนัขจวนตรอก
- ข. พี่ข้าค่าพลอย
- ค. ขี้วเจ็ดที ดีเจ็ดหน
- ง. หนี้เสือปะจระเข้ ขึ้นคันทันไม้ปะรังแคน

๓๗. ข้อใดพูดถูกต้อง

- ก. อ้าหนี้เสือนะเดี๋ยวจะปะจระเข้
- ข. หนี้เสือมาปะจระเข้ดีแล้วพอจะมีทางรอดได้บ้าง
- ค. เขอยังโชคดีหนี้เสือมาปะจระเข้ จระเข้คูน้อยกว่าเสือ
- ง. อดส่าห์หนี้เสื่อยังมาปะจระเข้อีก ฉันจะทำอย่างไรดี

๓๘. ข้อใดใช้เปรียบเทียบกับเห็นกงจักรเป็นดอกบัวไม่ได้
- ถึงสมชายจะเป็นคนเห็นแก่ตัว สมศรีก็ยิ่งรักเขา
 - สมบัติไม่เคยคดโกง แม้ว่าจะทำให้ฐานะร่ำรวยขึ้น
 - ประสิทธิ์ร่วมค้าขายกับเพื่อน ทั้งที่รู้ว่าเพื่อนค้าของเถื่อน
 - มานะดีใจที่สอบได้คะแนนดี ทั้งที่เขาลอกคำตอบจากเพื่อน

ความสามารถในการเขียน

คำสั่ง ให้พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าควรเติมคำใดในช่องว่าง เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์และ

ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

๓๙. วันนี้เขามีไข้สูงนอน.....ทั้งวัน
- ซึม
 - ซิม
 - แฉ่ว
 - ซบเซา
๔๐. ปิยะพงษ์ เป็นนักฟุตบอลที่ฮอตเอี่ยม เขาจึง.....กว่าใครในทีม
- คัง
 - เด่น
 - ฮิต
 - มีชื่อเสียง
๔๑. ชาตินี้จะเป็นเอกราชอยู่ได้ด้วยเราช่วยกันป้องกันเขต.....ของประเทศไทย
- ขึ้น
 - ชีพ
 - ขึ้นที่
 - ชั้น

๔๒. โคลงสี่สุภาพมีลักษณะข้อบังคับข้อใดแตกต่างไปจากลักษณะบังคับของกาพย์

- ก. บังคับรูปเอกรูปโท
- ข. บังคับคำเป็นคำตาย
- ค. บังคับเสียงสูงเสียงต่ำ
- ง. บังคับเสียงหนักเสียงเบา

๔๓. ข้อใดคือลักษณะที่ถูกต้องของโคลงกระทู้

- ก. มีบังคับจำนวนคำมากกว่าโคลงสี่สุภาพ
- ข. มีบังคับจำนวนคำน้อยกว่าโคลงสี่สุภาพ
- ค. มีสัมผัสบังคับแตกต่างจากโคลงสี่สุภาพ
- ง. มีลักษณะบังคับเช่นเดียวกับโคลงสี่สุภาพ

๔๔. เหตุใดจึงเรียกกาพย์ยี่สิบ ๑๖

- ก. กาพย์ยี่สิบ ๑๖ ๑ บท มี ๑๖ คำ
- ข. กาพย์ยี่สิบ ๑๖ ๑ บาท มี ๑๖ คำ
- ค. กาพย์ยี่สิบ ๑๖ ๑ วรรค มี ๑๖ คำ
- ง. กาพย์ยี่สิบ ๑๖ วรรคแรกมี ๑๐ คำ วรรคหลังมี ๖ คำ

๔๕. คำประพันธ์ในข้อใด แสดงความสามารถของผู้แต่งในการเลือกใช้คำ

- ก. จักจั่นแจ้วแจ้วจับใจ
- ข. น้ำลายสูงเท่าฟ้าฟอน
- ค. มดแดงผงในพฤษภา
- ง. หมาล่าเหยื่อขบขู่ขึง

๔๖. "หนึ่ พยัคฆ์หักรั้งวัง วัวงาม
 เลื้อย ชิ่งแล่นไล่.... ตีคกระชั้น
 ปะ คลองใหญ่ใจหวม โจนว่าฮ น้ำแฮ
 จระเข้ โผล่..... เกิดร้าวรอบทาง"

ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง

- ก. ล่า-กั้น
 ข. ตาม-กั้น
 ค. ตาม-ขึ้น
 ง. ตาม-น้ำ

๔๗. "คำ จุนเจือเฉพาะต้อง การ....
 ข้าว เปลือกหลายกระบุง งคไว้
 สวรร พัดกิจ..... เปรียบแบบ น้แฮ
 กรอก เฉพาะหม้อได้ ชื่อผู้เก็ชการ"

ควรเติมคำใดลงในช่องว่าง

- ก. กิน-มีใช้
 ข. หุง-มีใช้
 ค. กิน-ปรับปรุง
 ง. หุง-ปรับปรุง

๔๘. "หมาว่าเหลือบฮุงบั้งรัน
 โลหิตมนุชย์สดคั้น"

ควรเติมข้อความใดลงในช่องว่าง

- ก. ใหญ่ได้กมุลมี
 ข. รำนรุมกันกิน
 ค. สัตว์วันสับประคน
 ง. หลายหลากตระการ

๕๙. "..... ลายหลากหลายประการ

สลัปวิไลหลายสี"

ควรเติมข้อความใดลงในช่องว่าง

ก. ตึกแดนภาษาชาวรี

ข. เรไรร้องร้องระดม

ค. ฝั่สือใหญ่เล็กสันฐาน

ง. แมงค้อมค้อมมงกับกลาย

๕๐. "ตัวเห็นขงนิลคำมละกา มันคือหมึกทา

ที่ใส่สักหาคบ๋อล

....."

ข้อความต่อไปควรเป็นข้อใด

ก. เรไรร้องร้องระดม

ข. กลิ้งคี่เกลือกคฤระคน

ค. คนมักพอใจรับประทาน

ง. แมงคาส่องเพศส่องพรต

แบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวน ๓๐ ชื่อ

ชื่อ..... ชั้น.....

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อความ	ความรู้สึก เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	หมาย เหตุ
เมื่อเรียนวิชาภาษาไทยแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกว่						
ก. <u>กิจกรรมการเรียน</u>						
<u>การสอน</u>						
๑. กระตุ้นให้ใช้ความคิดตลอดเวลา....						
๒. ทำให้รู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง.....						
๓. ช่วยเพิ่มพูนทักษะในการทำงาน.....						
๔. มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับคนอื่น....						

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่	ไม่	เหมาะสม
		อย่างยิ่ง		ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
๑๕. เป็นวิธีการแปลกใหม่.....							
๑๖. ไม่ให้โอกาสฝึกทักษะเท่าที่ควร....							
ค. <u>การใช้คำถามของครู</u>							
๑๗. ช้าช้าวกววน.....							
๑๘. เข้าใจง่าย.....							
๑๙. น่าสนใจ.....							
๒๐. กระชับรัดกุม.....							
๒๑. ถูกต้องตามหลักภาษา.....							
๒๒. สามารถเข้าใจตรงกัน.....							
๒๓. คิดได้หลายแง่หลายมุม.....							
๒๔. เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็น.....							
๒๕. กระตุ้นให้นักเรียนอยากศึกษา.....							

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่	ไม่	เหมาะสม
		อย่างยิ่ง		ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
๒๖. ทำให้เกิดความ ท้อถอย.....							
๒๗. <u>การใช้อุปกรณ์การสอน</u>							
๒๗. ทำให้บทเรียนน่า สนใจ.....							
๒๘. ไม่มีประโยชน์.....							
๒๙. ทำให้นักเรียน เบื่อหน่าย.....							
๓๐. ช่วยให้เข้าใจ บทเรียนดีขึ้น.....							

ภาคผนวก ค

แผนการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส

แผนการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

ชุดการสอนมินิคอร์ส

คำแนะนำสำหรับผู้ใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

ชุดการสอนมินิคอร์สเป็นชุดการสอนที่สร้างขึ้นสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย (ท ๑๐๑) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาเรื่องสัตวาภิธาน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำสำหรับครู โครงสร้าง หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย กิจกรรมครู นักเรียน เอกสารประกอบและสื่อการเรียนการสอน ซึ่งจะสามารถอ่านวาท ความสะดวกแก่ครูผู้สอนเป็นอย่างมาก ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมได้ภายในเวลาที่กำหนดไว้

ข้อแนะนำในการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

๑. ขั้นเตรียมการสอน

ก่อนจะนำชุดการสอนมินิคอร์สไปใช้ ครูควรศึกษารายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ ศึกษาโครงสร้าง เป้าหมาย จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์

เชิงพฤติกรรมของชุดการสอนให้เข้าใจให้ละเอียดชัดเจนก่อน

๑.๒ ศึกษาแผนการเรียนให้เข้าใจว่าช่วงไหน ระยะเวลาใด จะให้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง กิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือรายบุคคล

๑.๓ ศึกษาว่าในแต่ละกิจกรรมนั้น ครูต้องทำอะไรบ้าง ทำเมื่อใด และทำอย่างไร

๑.๔ ตรวจสอบเอกสารประกอบ สื่อ เครื่องมือประเมินผลที่กำหนดไว้ว่าเพียงพอหรือไม่ พร้อมทั้งจะใช้เพียงใด ถ้ามีปัญหาจะใช้สื่ออะไรแทน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

๑.๕ ครูควรรักษาเวลาในการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด

๒. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน

- ๒.๑ ครูควรดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ สามารถยืดหยุ่นกิจกรรมได้บ้างตามความเหมาะสมของผู้เรียนและสถานการณ์
- ๒.๒ กิจกรรมหลักที่ครูต้องดำเนินการนั้น ควรเตรียมศึกษามาเป็นอย่างดี เช่น การบรรยายประกอบแผ่นใส สไลด์-เทปประกอบคำบรรยาย
- ๒.๓ ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ครูต้องคอยควบคุม ช่วยเหลือ เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ครูควรแสดงความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมให้ความร่วมมือกับนักเรียน ให้ความมั่นใจ อันเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
- ๒.๔ ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน อาจมีนักเรียนซักถามปัญหาที่คลั่งในเนื้อหา ครูควรได้มีการเตรียมพร้อมในเรื่องที่จะสอนเพื่อเพิ่มความรู้นักเรียนได้เสมอ

๓. ขั้นการประเมินผล

- ๓.๑ การประเมินผลโดยครูผู้สอน การประเมินผลแบบนี้ไม่มีแบบประเมินให้แก่ครู ดังนั้นครูควรจดบันทึก ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมและประเมินผลผู้เรียน โดยการสังเกตการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การร่วมกิจกรรมกลุ่มศูนย์การเรียน การเสนอผลการอภิปราย เป็นต้น
- ๓.๒ การประเมินผลตนเองของนักเรียน ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเอง ใบงานเสนอผลการอภิปราย แบบทดสอบซึ่งครูเฉลยทุกครั้งโดยใช้บัตรเฉลย แผ่นโปรงใส แล้วให้นักเรียนซักถาม และแก้ไขข้อบกพร่อง

หมายเหตุ

การใช้ชุดการสอนชุดนี้ อาจไม่สะดวกในโรงเรียนที่ยังไม่มีความพร้อมด้านวัสดุทัศนูปกรณ์ ดังนั้นจึงควรดัดแปลงสื่อต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในชุดการสอนนี้ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

โครงสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

วิชาภาษาไทย ท ๑๐๑

เรื่องสัตววิทยา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หลักการและเหตุผล

การสอนภาษาไทยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและมีความสามารถในการใช้ภาษาไทย เพื่อนำไปประกอบกิจการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง จึงควรใช้กิจกรรมการเรียนการสอนหลายรูปแบบ รวมทั้งใช้สื่อหลาย ๆ ชนิด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ปัจจุบันรูปแบบการสอนส่วนใหญ่ยังเน้นบทบาทให้ครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะเป็นสำคัญ เพราะธรรมชาติของวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ต้องฝึกทักษะมากกว่าการจดจำเนื้อหาจากครูเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะวิธีสอนของครูควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข

วิธีการจัดการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้ได้ผลดี คือการใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส เพราะชุดการสอนมินิคอร์สช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งยังช่วยให้การฝึกทักษะในการใช้ภาษาและให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนมากที่สุด ตามกระบวนการและระบบของมินิคอร์ส

เป้าหมาย

ชุดการสอนมินิคอร์สนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับครูที่สอนวิชาภาษาไทย เรื่องสัตววิทยา นำไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียน

๑. รู้ประโยชน์และความสำคัญของภาษาไทย
๒. มีความรู้เกี่ยวกับคำประพันธ์ประเภทโคลงกระทู้ โคลงสี่สุภาพและภาพสี่บึง ๑๖
๓. แสดงความคิดเห็นโดยวาจาหรือโดยการเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
๔. ถ่าสทอคเรื่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
๕. เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่านและเขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

๑. อ่านเรื่องที่แต่งด้วยโคลงสี่สุภาพและภาพสี่บึง ๑๖ ได้อย่างคล่องแคล่วชัดเจน

(อ่านอย่างธรรมชาติ)

๒. อ่านเรื่องด้วยตนเองเสนอได้อย่างถูกต้องไพเราะ
๓. บอกข้อบังคับและเขียนแผนภูมิโคลงสี่สุภาพและภาพสี่บึง ๑๖ ได้
๔. แต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพสี่บึง ๑๖ ได้
๕. บอกรูปร่างลักษณะและนิสัยของสัตว์บางชนิดในเรื่องนี้ได้
๖. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
๗. บอกความหมายของคำศัพท์ได้
๘. เล่าประวัติย่อของผู้แต่งได้

แผนการสอน
วิชาภาษาไทย เรื่อง สัตวากิธาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๑</u> วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และภาพยังบัง ๑๖ (อ่านอย่างธรรมดา)	
๕ นาที	๑. ดูวิดีโอเทปเพลง ฟังแถบบันทึกเสียงเพลง	กลุ่มใหญ่
๕ นาที	๒. ฟังแถบบันทึกเสียงการอ่าน โคลงสี่สุภาพ ภาพยังบัง ๑๖ เรื่อง สัตวากิธาน	กลุ่มใหญ่
๕ นาที	๓. การฝึกอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และภาพยังบัง ๑๖ เรื่อง สัตวากิธาน	กลุ่มย่อย
๑๕ นาที	๔. รายงานผลการฝึกอ่านและประเมินผล	กลุ่มย่อย
๑๕ นาที	๕. อภิปรายแสดงความคิดเห็น	กลุ่มย่อย
๕ นาที	๖. ประเมินผลและสรุปผลงาน	กลุ่มใหญ่
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๒</u> วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ภาพยังบัง ๑๖ (อ่านทำนองเสนาะ)	
๕ นาที	๑. ดูวิดีโอเทปหมอลำ	กลุ่มใหญ่
๕ นาที	๒. ฟังแถบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๓. การฝึกอ่านทำนองเสนาะ	กลุ่มย่อย
๓๐ นาที	๔. รายงานผลการฝึกอ่านทำนองเสนาะและประเมิน	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๕. ประเมินผลและสรุปผลงาน	กลุ่มใหญ่

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย เรื่องสัตว์ากิธาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๓</u> ศึกษาข้อบังคับและเขียนแผนภูมิโคลงสี่สุภาพ ภาพยังบัง ๑๖	
๕ นาที	๑. นักเรียนฟังเทปเพลงสขามานุสติ	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๒. ศึกษาข้อบังคับของคำประพันธ์	รายบุคคล
๑๐ นาที	๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็น	รายบุคคล
๑๒ นาที	๔. การร่วมกิจกรรมแข่งขันเขียนข้อบังคับของคำประพันธ์	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๕. ประเมินผล	รายบุคคล
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๔</u> แต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและ ภาพยังบัง ๑๖	
๕ นาที	๑. นักเรียนศึกษาแผนภูมิบทประพันธ์	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๒. การฝึกเขียนคำประพันธ์	รายบุคคล
๑๐ นาที	๓. การฝึกเขียนสัมผัส	รายบุคคล
๑๕ นาที	๔. การร่วมกิจกรรมแข่งขันแต่งคำประพันธ์	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๕. ประเมินผลและสรุปผลงาน	รายบุคคล

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย เรื่องสัตว์บก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๕</u> บอกรูปร่างลักษณะและนิสัยของสัตว์บางชนิดในเรื่อง	
๑๐ นาที	๑. ดูวิดีโอ สัตว์ที่มีเท้ากว่า ๕ เท้า	กลุ่มใหญ่
๑๕ นาที	๒. ชี้แจงการร่วมกิจกรรม	กลุ่มใหญ่
๓๐ นาที	๓. การร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๔. ประเมินผลและสรุปผลงาน	รายบุคคล
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๖</u> ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง	
๕ นาที	๑. นักเรียนดูเทป-สไลด์ เรื่องสัตว์บก	กลุ่มใหญ่
๕ นาที	๒. ชี้แจงการร่วมกิจกรรม	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๓. การร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
๓๐ นาที	๔. อภิปรายกลุ่มย่อย	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๕. สรุปผลและประเมินผล	รายบุคคล

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

เรื่องสัตวาทิธาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๗</u> บอกความหมายของคำศัพท์ในเรื่องสัตวาทิธาน	
๕ นาที	๑. นักเรียนฟังเทปการอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน	กลุ่มใหญ่
๕ นาที	๒. ครูแสดงวิธีเล่นเกมจับคู่คำกับภาพ	กลุ่มใหญ่
๑๕ นาที	๓. นักเรียนเล่นเกมจับคู่คำ	กลุ่มย่อย
๑๕ นาที	๔. รายงานผลการร่วมกิจกรรมเล่นเกมจับคู่คำ	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๕. สรุปผลและประเมินผล	รายบุคคล
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๘</u> นักเรียนเล่าประวัติผู้แต่งเรื่องสัตวาทิธาน	
๕ นาที	๑. ครู-นักเรียนสนทนา เกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญของไทย	กลุ่มใหญ่
๕ นาที	๒. ครูแบ่งหัวข้อ แบ่งกลุ่ม ให้นักเรียนศึกษาประวัติผู้แต่ง	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๓. นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อย	กลุ่มย่อย
๓๐ นาที	๔. นักเรียนรายงานผลการอภิปราย	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๕. สรุปผลและประเมินผล	รายบุคคล

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัปดาห์ที่ ๓
<u>ตอนที่ ๑</u> วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพยัง ๑๖ เรื่องสัปดาห์ที่ ๕๐ นาที (อ่านอย่างธรรมดา)	

กิจกรรมที่ ๑	คู่มือเปิดเพลง ฟังแถบบันทึกเสียงเพลง
๕ นาที	
<u>ขั้นสอน</u>	ครูเปิดเพลงของคนร้องเพลงไม่ไพเราะและวิดีโอเพลงวิสามาร ของแท้ (อุเทน พรหมมินทร์) ครู - นักเรียน ร่วมกันอภิปราย เปรียบเทียบ สันทนเกี่ยวกับผลงานและความสำเร็จ ของแท้ โดยครู โองความสำเร็จของเขาว่าเนื่องมาจากมีทักษะทางภาษาไทย (ทักษะการ อ่าน) และครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
<u>สื่อ</u>	๑. แถบเทปเพลงของคนร้องเพลงไม่ไพเราะ (ฉบับที่ ๑ หน้า ๑) ๒. ม้วนวิดีโอเพลงวิสามาร ของแท้ (อุเทน พรหมมินทร์) ๓. เครื่องบันทึกเสียง ๔. เครื่องวิดีโอเทป ๕. โทรทัศน์

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๑</u> วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์บัง ๑๖ เรื่องสัตววิทยา ๕๐ นาที (อ่านอย่างธรรมดา)	

กิจกรรมที่ ๒ ฟังการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์บัง ๑๖

๗ นาที เรื่องสัตววิทยา (อ่านแบบธรรมดา) และครูบรรยายหลักการอ่าน

ขั้นตอน

๑. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์บัง ๑๖ เรื่องสัตววิทยา (อ่านอย่างธรรมดา) ให้นักเรียนฟังประกอบกับให้ดูตัวอย่างคำประพันธ์จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ หน้า ๑๓ - ๑๔
๒. ครูบรรยายหลักการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์บัง ๑๖ ให้นักเรียนฟังพร้อมกับให้ดูเอกสารหมายเลข ๑

สื่อ

๑. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑
๒. แถบบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ (ฉบับที่ ๑ หน้า ๑)
๓. เครื่องบันทึกเสียง
๔. เอกสารสำหรับครู - นักเรียน

เอกสารสำหรับครู-นักเรียน

ตอนที่ ๑ กิจกรรมที่ ๒

การอ่านออกเสียงวรรณคดีในคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงวรรณคดีในงานร้อยกรอง เราเรียกว่าอ่านร้อยกรองทำนอง
สามัญ ต้องอาศัยหลักต่อไปนี้คือ

๑. ต้องรู้จังหวะและการแบ่งตอนของบทประพันธ์ที่จะอ่าน หลังจากที่อยู่แผนผัง คณะ
สัมผัสแล้ว

๒. คำที่รับสัมผัสกันต้องเน้นเสียงให้ชัดกว่าปกติ ถ้าเป็นสัมผัสนอกต้องทอดเสียงให้มี
จังหวะยาวกว่าธรรมดา

๓. เสียงวรรณยุกต์จัตวาต้องอ่านเปิดเสียงให้สูงและดังก้อง

๔. ต้องอ่านออกเสียง ร และ ล ให้ชัดอย่าให้เสียงสลับกัน มิฉะนั้นผู้ฟังอาจเข้าใจ
ความหมายคลาดเคลื่อน และไม่ควรเน้นชัดมากจนเกินไป อาจกลายเป็นเรื่องชวนหัวเราะ
และน่ารำคาญมากกว่าความไพเราะถูกต้อง

๕. พยางค์ที่ใช้เกิน ให้อ่านเร็วและเบาอย่างอักษรนำ เพื่อให้เสียงไปตก อยู่ใน
พยางค์ที่ต้องการ เช่น ในแผนผังกำหนดให้บรรจุคำหน่วยละ ๑ พยางค์ แต่บรรจุ ๒ พยางค์
ลงไปหนึ่งหน่วย เช่น ขยาย ดิลก ประโยชน์ ระลึก สมร ฯลฯ คำที่มีพยางค์เกินเช่นนี้ต้อง
อ่านให้เสียงมาตกอยู่ที่พยางค์หลัง

๖. ต้องรู้ลักษณะบัญญัติพิเศษของบทประพันธ์ที่จะอ่านเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
โคลง ร่าย ต้องรู้หลัก เอก โท ส่วนฉันทู้เรื่อง ครุ- ลหุ อย่างคล่องแคล่วชัดเจน เวลา
ออกเสียงห้ามเอื้อนเสียงที่คำลหุ เพราะมีเสียงสั้นและเบา

๗. เมื่ออ่านถึงตอนจบ ต้องเอื้อนเสียง และทอดจังหวะให้ช้าลง จนกระทั่งจบบท
(สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาจัน. ๒๕๓๑ : ๑๑๕-๑๑๖)

ตัวอย่างการแบ่งจังหวะในการอ่านโคลงสี่สุภาพ

คณะ บทหนึ่งมี ๓๐ คำ แบ่งเป็น ๔ บาท ๑ บาทมี ๒ วรรค บาทที่ ๑-๓ วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๒ คำ บาทที่ ๔ วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๕ คำ อาจเติมสร้อยท้ายบาทที่ ๑ และ บาทที่ ๓ ได้อีกบาทละ ๒ คำ

บาทที่หนึ่ง	๓/๒	๒/(๒)
บาทที่สอง	๓/๒	๒
บาทที่สาม	๓/๒	๒/(๒)
บาทที่สี่	๓/๒	๒/๒

นางแอ้มเหมือน/แม่แอ้ม	อินดี/ร่อนมา
ต้องดูมือ/เทพี	พี่ต้อง
ห้องนางคลี/สายซจร	นชคลี/ลงภา
เข็ญราชชม/ไม้ไผ่	กิ่งกัม/ถวาทกร

ตัวอย่างการแบ่งจังหวะในการอ่านกาพย์ฉบัง ๑๖

คณะ บทหนึ่งมี ๑ บาท บาทหนึ่งมี ๓ วรรค วรรคที่ ๑ มี ๖ คำ วรรคที่ ๒ มี ๘ คำ วรรคที่ ๓ มี ๖ คำ รวมบทหนึ่งมี ๑๖ คำ

วรรคที่หนึ่ง	๒/๒/๒
วรรคที่สอง	๒/๒
วรรคที่สาม	๒/๒/๒

ธรรมะ/คือคุณาการ	ส่วนข้อบ/สาธ
ดูดวง/ประทับ/รัชกาล	
แห่งองค์/พระศาส/ดาจารย์	ส่องสัตว์/สันดาน
สว่าง/กระจ่าง/ใจมด	

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวภิธาน
<u>ตอนที่ ๑</u> วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพยัง ๑๖ เรื่องสัตวภิธาน ๕๐ นาที (อ่านอย่างธรรมดา)	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> ฝึกอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพยัง ๑๖ ๘ นาที เรื่องสัตวภิธาน (อ่านอย่างธรรมดา)	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๆ ละ ๘ คน เลือกหัวหน้ากลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพยัง ๑๖ จากแถบบันทึกเสียงและดูตัวอย่างคำประพันธ์จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒ - ๑๔
<u>สื่อ</u>	๑. แถบบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และภาพยัง ๑๖ เรื่องสัตวภิธาน (ฉบับที่ ๑ หน้า ๑) ๒. เครื่องบันทึกเสียง ๓. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัปดาห์ที่ ๓
ตอนที่ ๑ วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ยัมยง ๑๖ เรื่อง สัปดาห์ที่ ๓๐ นาที (อ่านอย่างธรรมดา)	

กิจกรรมที่ ๕	รายงานผลการฝึกอ่านคำประพันธ์
๑๕ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครูให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์ทีละกลุ่ม ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการอ่านของแต่ละกลุ่มในรูปแบบประเมิน
สื่อ	๑. แถบบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ยัมยง ๑๖ เรื่อง สัปดาห์ที่ ๓๐ (ฉบับที่ ๑ หน้า ๑) ๒. เครื่องบันทึกเสียง ๓. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ ๔. ใบสรุปและประเมินผลการรายงานหน้าชั้น

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยาน
<u>ตอนที่ ๑</u> วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖ เรื่องสัตววิทยาน ๕๐ นาที (อ่านอย่างธรรมดา)	

กิจกรรมที่ ๕ อภิปรายแสดงความคิดเห็น

๑๕ นาที

ขั้นตอน

๑. นักเรียนส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการประเมินของแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ ๓ นาที หลังจากสมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นแล้ว

สื่อ

๑. ใบสรุปผลการประเมิน
๒. แลบบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และกาพย์ฉบัง ๑๖ เรื่องสัตววิทยาน (ฉบับที่ ๑ หน้า ๑)
๓. เครื่องบันทึกเสียง
๔. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
ตอนที่ ๑ วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์บัง ๑๖ เรื่องสัตววิทยา ๕๐ นาที (อ่านอย่างธรรมดา)	

กิจกรรมที่ ๖ ประเมินผลและสรุปผลงาน	
๕ นาที	
ขั้นตอน	๑. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ครู - นักเรียน ทั้งชั้นเรียน ร่วมกันอภิปราย สรุปผลการอ่านอีกครั้งหนึ่ง ๒. เปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังอีกครั้ง
สื่อ	๑. ใบสรุปผลการประเมิน ๒. แถบบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และกาพย์บัง ๑๖ เรื่องสัตววิทยา (ฉบับที่ ๑ หน้า ๑) ๓. เครื่องบันทึกเสียง ๔. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

ใบงานในการประเมินผล การอ่านร้อยกรอง ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพสี่บึง ๑๖

เรื่องสัควาภิธาน (ตอนที่ ๑ กิจกรรมที่ ๕ - ๕)

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนได้ฟังการอ่านร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพสี่บึง ๑๖ ของแต่ละกลุ่มที่มีใช้กลุ่มของตนเองแล้ว ให้นักเรียนประเมินการอ่านร้อยกรอง โดยมีหลักการประเมิน ดังนี้

๑. เว้นวรรคตอน จังหวะ ถูกต้องหรือไม่
๒. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ถูกต้องหรือไม่
๓. ออกเสียงหนัก เบา ชัดเจน เหมาะสมหรือไม่
๔. อ่านข้ามคำ อ่านเกิน อ่านซ้ำ หรือไม่

ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มร่วมกันประเมิน อภิปรายแล้วสรุปในใบงานแล้ว ส่งตัวแทน ออกมารายงานหน้าชั้น กลุ่มละไม่เกิน ๓ นาที

ผู้ประเมิน กลุ่มที่.....

สรุปผลการประเมิน ดังนี้

กลุ่มที่.....

๑.
-
๒.
-
๓.
-
๔.
-

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัปดาห์ที่
<u>ตอนที่ ๒</u> วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖ เรื่องสัปดาห์ที่ ๕๐ นาที (อ่านทำนองเสนาะ)	สัปดาห์ที่ ๕๐

<u>กิจกรรมที่ ๑</u> ดูวิดีโอเทปหมอลำ ๕ นาที	
<u>ขั้นสอน</u>	๑. ครูเปิดวิดีโอเทปหมอลำคณะ เพชรนิลทอง ให้นักเรียนดู ๒. ครู - นักเรียน ร่วมกันอภิปราย ในด้านความสำเร็จอันมีพื้นฐานมาจากการฝึกอ่านทำนองเสนาะ
<u>สื่อ</u>	๑. วิดีโอเทปหมอลำคณะ เพชรนิลทอง ๒. เครื่องฉายวิดีโอเทป ๓. โทรทัศน์

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
ตอนที่ ๒ วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖ เรื่องสัตววิทยา ๕๐ นาที (อ่านทำนองเสนาะ)	

กิจกรรมที่ ๒	ฟังการอ่านคำประพันธ์ เรื่องสัตววิทยา (อ่านทำนองเสนาะ) ครูบรรณาธิกรณการอ่าน
ขั้นตอน	๑. ครูเปิดเทปบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ เรื่องสัตววิทยา (ทำนองเสนาะ) ให้นักเรียนฟัง พร้อมคว่ำตัวอย่างจากหนังสือเรียน วิชาภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒ - ๑๔ ๒. ครูบรรณาธิกรณการอ่านคำประพันธ์แบบทำนองเสนาะ พร้อมกับให้ดู เอกสารหมายเลข ๒
สื่อ	๑. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ ๒. แถบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ เรื่องสัตววิทยา ๓. เครื่องบันทึกเสียง ๔. เอกสารสำหรับครู - นักเรียน

เอกสารสำหรับครู-นักเรียน

ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๒

หลักการอ่านทำนองเสนาะในคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

การอ่านทำนองเสนาะ การอ่านประเภทนี้ได้แก่ การอ่านร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เป็นทำนอง ซึ่งสิ่งที่ช่วยให้เกิดความไพเราะนั้นก็ต้องอาศัยความเข้าใจและความทราบถึงในรูปแบบคำประพันธ์ จังหวะลักษณะ คณะ สัมผัส จำนวนคำ และข้อบังคับพิเศษของคำประพันธ์แต่ละชนิดประกอบการใส่อารมณ์และน้ำเสียง ตลอดจนการวางจังหวะและลีลาให้สอดคล้องกับร้อยกรองตอนนั้น ๆ ซึ่งในวิธีการอ่านทำนองเสนาะงานร้อยกรองทุกประเภทให้ไพเราะ ได้มีผู้เสนอไว้ซึ่งประมวลกล่าวได้ดังนี้

๑. อ่านแบบมีลูกเก็บ คือ การรวบคำให้กระชับรัดกุม มิให้เกินจังหวะและคณะของคำประพันธ์ประเภทนั้น เช่น การอ่านโคลง ผู้อ่านต้องทราบจังหวะในแต่ละวรรคว่าในวรรคแรกของทุกบาทมี ๕ คำ ต้องแบ่งจังหวะเป็น ๓/๒ ดังนั้นถ้าปรากฏว่ามีคำที่ถ้าอ่านปกติจะอ่านตามหลักภาษาอีกแบบหนึ่ง แต่เมื่อมาอยู่ในโคลงแล้ว จะทำให้จำนวนคำและจังหวะเกิน ต้องอ่านแบบมีลูกเก็บ รู้จักรวบคำให้พอดีกับจังหวะ เช่น

สยามรัฐพัฒนาแผ่นดิน สองครา นี้แล

คำที่ขีดเส้นใต้ ถ้าอ่านตามอักขรวิธีต้องอ่านว่า พัด-ทะ-นะ ซึ่งจะทำให้จังหวะของโคลงเกิน ดังนั้นจึงต้องอ่านว่า พัด ฯลฯ

๒. การเน้นสัมผัส คือ เน้นเสียงที่รับสัมผัสระหว่างวรรคและบทให้ชัด และหนักกว่าปกติ แต่มิให้ตึงจนเกินไป เช่น

เจ้าร่างน้อยนอนนิ่งบนเตียงต่ำ คมขางามแฉล้มแจ่มใส

คิ้วคางบางงอนอ่อนละไม รอยไรเรือบรืระบัด

เวลาอ่านต้องเน้นเสียงคำที่ขีดเส้นใต้ให้เด่นขึ้น

๓. การเอื่อมสัมผัส แบ่งได้เป็น ๒ กรณี คือ

ก. สัมผัสสระ ในกรณีนี้มักเป็นสัมผัสสระตัวแรกจะส่งไปยังคำหลัง เป็นคำซึ่งมีตัวสะกด ขณะที่คำซึ่งไม่มีตัวสะกดเราก็ต้องอ่านคำหลังให้มีเสียงตัวสะกด เพื่อให้รับสัมผัสกับคำหน้าด้วย เช่น

คิดถึงบาทบทพิตรอดิสร

คำที่ขีดเส้นใต้นี้รับสัมผัสกัน โศขปกติ อดิสร อ่านว่า อะ-ดิ-สอน แต่ในที่นี้ต้องอ่านว่า อะ-ดิค-สอน เพื่อเอื่อมกับ พิตร

ข. สดิกังต์ ขัด เมื่อยังไม่จบคำในวรรคหนึ่ง ต้องนำไปใส่ในวรรคต่อไป เพราะจำนวนคำบังคับ ในกรณีนี้ต้องอ่านรวบเสียง เพื่อไม่ให้ขาดช่วงนานเกินไป เช่น

สามสุทธานามิธชาด มนะอาจผจญรณ

โธศวรจะนับคุณอนน- ตอเนกรำพัน

ต้องอ่านรวบเป็น อนนตะ (มาจากอนันต์ นั่นเอง)

๔. คำกล้ำ ต้องอ่านให้ชัด และไม่ออกเสียงสลับกัน เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

๕. รักษาเสียงให้ตรงกับระดับของเสียงในวรรคหนึ่ง ๆ จะมียกเว้นก็แต่บทหรือกรองประเภท "รำยขาว" ซึ่งจะนิยมอ่านเสียงทำนองวรรคคำ แม้เสียงทำนองวรรคจะสูงก็ตาม

๖. การเอื้อนเสียง คือการใช้เสียงเปล่าไม่มีถ้อยคำ ในช่วงตอนที่เหมาะสม การอ่านหรือกรองที่ถือว่าเสนาะ ต้องเอื้อนเสียงสั้น ๆ ในบทกวีนิพนธ์แต่ละวรรค แต่ละบทด้วย

๗. การกระแทกเสียง ได้แก่ การลงเสียงหนักเป็นพิเศษในแต่ละคำ เพื่อเน้นอารมณ์ มักใช้ในอารมณ์โกรธ แสดงความเข้มแข็งและศักดิ์ศรี เช่น

เอออูเหม้มะมิง ชีข้างกระไร

ทุกาสสกฺจนะนีโนน ก็มาเป็น

๘. การคั่นเสียง คือการทำเสียงสะดุดสะเทือน หรือสั้น เพื่อให้ได้รสคำและอารมณ์

๙. การครวญเสียง คือ การสอคนแทรกเสียงเอื้อน หรือสำเนียงครวญคร่ำคร่าพัน เพื่อแสดงความโศกเศร้า หรือการขอร้องวิงวอน

๑๐. การหลบเสียง หมายถึง การอ่านจนสุดเขตเสียงสูงและต่ำของคนแล้ว ให้เปลี่ยนทำนองพลิกกลับเข้ามาสู่เขตเสียงของตน ไม่เ็นอ่านจนเกินเขตเสียง เพราะจะทำให้เกิดเสียงหลง และเพี้ยนทำนอง

๑๑. การทอดเสียง เป็นการผ่อนจังหวะให้ช้าลง มักใช้เมื่อตอนจะจบความ

๑๒. การถอนจังหวะ คือการเปลี่ยนจังหวะจากช้าเป็นเร็ว หรือจากเร็วเป็นช้า โดยดูอารมณ์ที่ปรากฏในร้อยกรองเป็นสำคัญว่าตอนใดควรช้าหรือเร็ว

๑๓. การลักจังหวะ คือการลงจังหวะไม่ตรงจังหวะ เพื่อให้เกิดความไพเราะ หรือเร้าอารมณ์

๑๔. การทบจังหวะ สัมพันธ์กับการลักจังหวะ คือเมื่อแปรเปลี่ยนการลงจังหวะแล้ว ใช้วิธีทบโดยลากจังหวะหน้าบ้างหลังบ้าง ให้ครบตามอัตราจังหวะที่มีอยู่ในร้อยกรองบทนั้น ๆ

๑๕. การสร้างวิญญานการสอคำให้อารมณ์ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ประกอบ เช่น เข้าใจวิญญานของแต่ละคำ เพื่อประโยชน์ในการครั้นเสียงและครวญเสียง ความหนักเบา ดัง คอของน้ำเสียง เพื่อสร้างวิญญานและอารมณ์ขณะอ่านและสีหน้าขณะอ่าน ต้องคล้อยอารมณ์ในบทร้อยกรอง

การทราบจังหวะของร้อยกรองแต่ละประเภทก็นับว่าช่วยในการอ่านทำนองเสนาะได้มาก ในที่นี้จะแบ่งจังหวะของคำประพันธ์แต่ละชนิดพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบให้ดูพอสังเขป

จังหวะของโคลงสี่สุภาพ

บาทที่ ๑	๓+๒	๒+(๒)
บาทที่ ๒	๓+๒	๒
บาทที่ ๓	๓+๒	๒+(๒)
บาทที่ ๔	๓+๒	๒+๒+(๒)

ตัวอย่าง

ร้อยชู้/เท่าเนื้อ	เมืยตน
เมืยแล่น/ถาคล	แม่ได้
ทรงครรภ์คลอด/เป็นคน	ถาง่าย เลขนา
เลื่องชากนัก/ท้าวไท	อิราชผู้/มีคุณ

กิจกรรมฝึกอ่านทำนองเสนาะโคลงสี่สุภาพ

รวมเกียรติปรากฏไว้	แก่กาล
สงวนศักดิ์ไว้วงศ์वार	ไปวัน
คิดคราสุภาพาล	พบยักษ์
ศักดิ์มนษุ์ตระหนักเน้น	แน่วไว้ในทรง
หน่วงคิดจิตรหนักให้	หุนหัน
ผันผูกภาษากระสัน	สลดไม้
ผูกสอพิสุจน์พัน	พรากชีพ
วาสุบุตรแก้ได้	เสร็จแล้วถวายแหวน

จังหวะของภาพยัง ๑๖

๒+๒+๒

๒+๒

๒+๒+๒

ตัวอย่าง

อินทรีต/บิต เบือน/กาอิน	เหมือนองค์/อมรินทร์
ทรงคช/เอราวัณ	
ช้างนิมิตร/ฤทธิแรง/แข็งขัน	ผ่องเผือก/ผิวพรรณ
สีสัน/สะอาด/โอฬาร	

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัปดาห์ที่ ๓
<u>ตอนที่ ๒</u> วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพยัง ๑๖ เรื่องสัปดาห์ที่ ๓ ๕๐ นาที (อ่านทำนองเสนาะ)	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> ฝึกอ่านทำนองเสนาะ เรื่องสัปดาห์ที่ ๓ ๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๆ ละ ๘ คน เลือกหัวหน้ากลุ่ม ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านทำนองเสนาะ เรื่องสัปดาห์ที่ ๓
<u>สื่อ</u>	๑. หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ ๒. แถบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ เรื่องสัปดาห์ที่ ๓ ๓. เครื่องบันทึกเสียง

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวภิธาน
ตอนที่ ๒ วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์บัง ๑๖ เรื่องสัตวภิธาน ๕๐ นาที (อ่านทำนองเสนาะ)	

กิจกรรมที่ ๕ รายงานผลการอ่านทำนองเสนาะ ๒๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์ทีละกลุ่ม ๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการอ่านของกลุ่มอื่น ๆ ยกเว้นกลุ่มตนเอง ในแบบประเมินผล
สื่อ	๑. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ ๒. ใบประเมินผลการรายงาน

ใบงานในการประเมินผล การอ่านทำนองเสนาะ ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖
เรื่องสัจวาณิชา (ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๕)

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนได้ฟังการอ่านทำนองเสนาะประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖
 ของแต่ละกลุ่มที่มีใช้กลุ่มของตนเองแล้ว ให้นักเรียนประเมินการอ่าน
 ทำนองเสนาะ โดยมีหลักการประเมิน ดังนี้

๑. เว้นวรรคตอน จังหวะ ถูกต้องหรือไม่
๒. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ถูกต้อง ชัดเจน หรือไม่
๓. อ่านได้ไพเราะ ตามหลักการอ่านทำนองเสนาะหรือไม่
๔. อ่านข้ามคำ อ่านเกิน อ่านซ้ำคำ หรือไม่

ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มร่วมกันประเมิน อภิปรายแล้วสรุปในใบงาน ส่งตัวแทน
 ออกมารายงานหน้าชั้น กลุ่มละไม่เกิน ๓ นาที

ผู้ประเมิน กลุ่มที่.....

สรุปผลการประเมิน ดังนี้

กลุ่มที่.....

๑.
-
๒.
-
๓.
-
๔.
-

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวภิธาน
ตอนที่ ๒ วิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ยัง ๑๖ เรื่องสัตวภิธาน ๕๐ นาที (อ่านทำนองเสนาะ)	

กิจกรรมที่ ๕ ประเมินผล สรุปผลงาน ๑๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครู-นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลการอ่านอีกครั้ง ๒. เปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะเรื่องสัตวภิธานให้นักเรียนฟังอีกครั้ง
สื่อ	๑. ใบสรุปผลการประเมิน ๒. แถบบันทึกเสียง ๓. เทปบันทึกเสียง ๔. หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๓</u> ศึกษาข้อบังคับและเขียนแผนภูมิโคลงสี่สุภาพและกาพย์จบบึง ๑๖ ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๑</u> นักเรียนฟังเทปเพลงสขามานุสติ ๘ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูเปิดเทปเพลงสขามานุสติ นักเรียนร่วมกันร้อง ๒. ครู-นักเรียน ร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะคำประพันธ์ที่ใช้แต่งเพลงนี้ และแผนภูมิข้อบังคับของการประพันธ์เพลงนี้
<u>สื่อ</u>	๑. เทปเพลงสขามานุสติ ๒. เครื่องบันทึกเสียง

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตว์บกิชาน
<u>ตอนที่ ๓</u> ศึกษาข้อบังคับและเขียนแผนภูมิโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖ ๕๐ นาที	

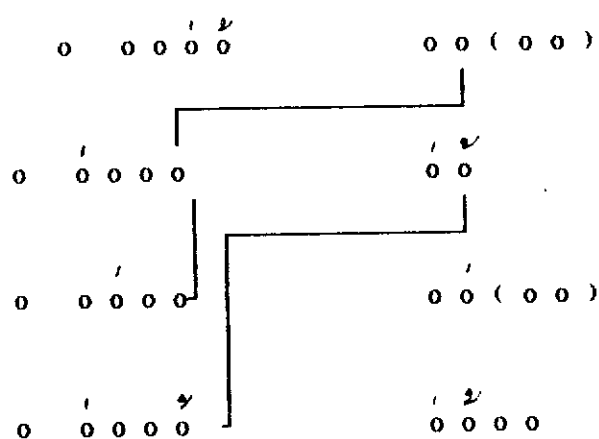
<u>กิจกรรมที่ ๒</u> ศึกษาลักษณะข้อบังคับของคำประพันธ์ในเรื่องสัตว์บกิชาน จากแผ่นใส ๔ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. นักเรียนศึกษาลักษณะข้อบังคับของคำประพันธ์จากแผ่นใส ๒. นักเรียนศึกษาจากใบความรู้
<u>สื่อ</u>	๑. แผ่นใส ๒. เครื่องฉายข้ามศีรษะ ๓. ใบความรู้

เอกสารสำหรับครู-นักเรียน

ตอนที่ ๓ กิจกรรมที่ ๒

ลักษณะคำประพันธ์ โคลงกระทู้ และภาพยัง ๑๖ลักษณะคำประพันธ์ โคลงกระทู้ และภาพยัง ๑๖ลักษณะของโคลงกระทู้

โคลงกระทู้เป็นโคลงสี่สุภาพชนิดหนึ่ง แต่เป็นโคลงสี่สุภาพที่นำเอาหัวข้อเรื่องมาแบ่งเป็นสี่ส่วน และนำแต่ละส่วนมานำหน้าแต่ละบาทของโคลงสี่สุภาพ แล้วแต่งให้ครบจำนวนคำที่กำหนดในวรรค โคลงกระทู้มีหลายชนิด เรียงตามจำนวนคำที่ใช้หน้าหน้าบาท เช่น กระทู้ ๑ คำ กระทู้ ๒ คำ กระทู้ ๓ คำ และ กระทู้ ๔ คำ

แผนผังโคลงกระทู้ หนึ่งคำ

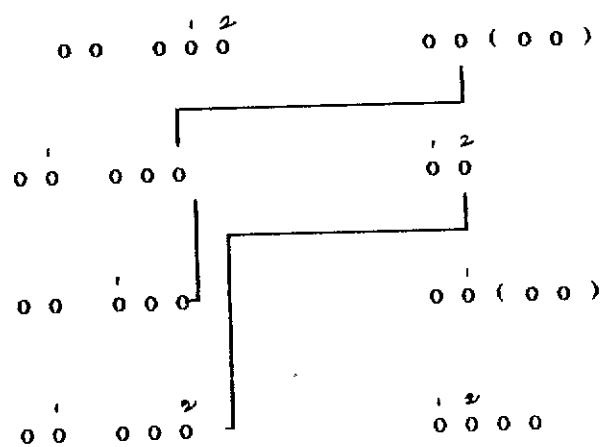
ตัวอย่างโคลงกระทู้ ๑ คำ

สัตว์	พวกหนึ่งขึ้นชื่อ	พหุบาท	ทวเณช
มี	เอนกสมญา	ชอกช้อน	
เท้า	เกินยิ่งจิตวา	ควรรีบ	เขานอ
มาก	จวบหม่นแสนช้อน	สุดผันประมาธฯ	

ตัวอย่างโคลงกระทู้ ๒ คำ

เพื่อนกิน	สิ้นทรัพย์แล้ว	แทงหนี
หาง่าย	หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนดาช	ถ้ายแทนชี-	วาลาตม์
หาซาก	ฝากผีไว้	ซากแท้งักหา

แผนผังโคลงกระทู้ ๒ คำ

โคลงกระทู้มีลักษณะบังคับเช่นเดียวกับโคลงสี่สุภาพ แต่เวลาเขียนต้องแยกคำกระทู้
นำหน้าบาทออกมาไว้ข้างหน้า และเวลาอ่านต้องอ่านกระทู้ทั้งหัวข้อก่อน แล้วจึงอ่านโคลงทั้งหมด

ลักษณะของโคลงกระทู้ มีดังนี้

๑ บท มี ๕ บาท ๑ บาท มี ๒ วรรค วรรคหน้ามี ๕ คำ วรรคหลังมี ๒ คำ
และเติมคำสร้อยที่ท้ายบาทที่ ๑ และบาทที่ ๓ ได้บาทละ ๒ คำ วรรคสุดท้ายของบาทที่ ๔
มี ๕ คำ

สัมผัส ๑ บท มีสัมผัสบังคับ ๓ คู่ คือ

๑. คำสุดท้ายของบาทที่ ๑ สัมผัสกับคำที่ ๕ ของบาทที่ ๒
๒. คำที่ ๕ ของบาทที่ ๒ สัมผัสกับคำที่ ๕ ของบาทที่ ๓
๓. คำสุดท้ายของบาทที่ ๒ สัมผัสกับคำที่ ๕ ของบาทที่ ๔

คำเอก คำโท มีคำเอก ๘ แห่ง คำโท ๕ แห่ง

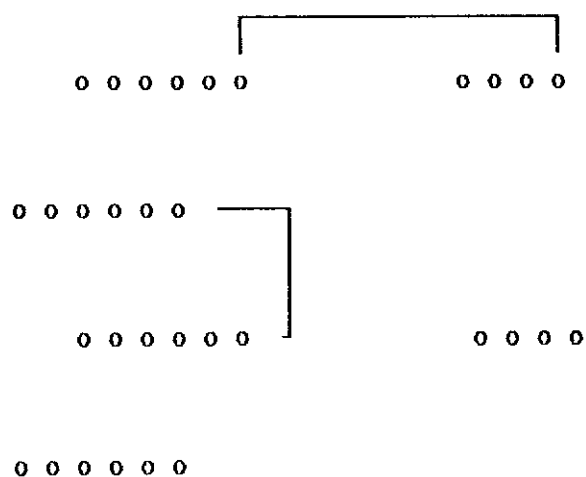
คำเอก คือ คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ หรือใช้คำตายที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับแทนได้

คำโท คือ คำที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ

ลักษณะของกาพย์ฉกั ๑๖

ที่เรียกว่ากาพย์ฉกั ๑๖ เพราะบทหนึ่งมี ๑๖ คำ

แผนผังกาพย์ฉกั ๑๖

ลักษณะบังคับของภาพสี่ข้าง ๑๖ มีดังนี้

บทหนึ่งมี ๓ พรรค พรรคแรกมี ๖ คำ พรรคที่ ๒ มี ๔ คำ และพรรคที่ ๓ มี ๖ คำ สัมผัสบังคับ บทหนึ่งมีสัมผัส ๑ คู่ คือ คำที่ ๖ พรรคที่ ๑ สัมผัสกับคำที่ ๔ พรรคที่ ๒

ถ้าแต่งมากกว่า ๑ บท มีสัมผัสระหว่างบทคือ คำสุดท้ายของบทต้นสัมผัสกับคำสุดท้ายของพรรคที่ ๑ ในบทต่อมา

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๓</u> ศึกษาข้อบังคับและเขียนแผนภูมิโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖ ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์จากแผ่นใส ๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. นักเรียนบอกลักษณะข้อบังคับของคำประพันธ์ทั้ง ๒ ประเภท ๒. นักเรียนบอกข้อแตกต่างของคำประพันธ์ทั้ง ๒ ประเภท ๓. ให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ใบความรู้
<u>สื่อ</u>	๑. แผ่นใส ๒. เครื่องฉายข้ามศีรษะ ๓. ใบความรู้

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๓</u> ศึกษาข้อบังคับและเขียนแผนภูมิโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖ ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๔</u> การร่วมกิจกรรมเขียนข้อบังคับของคำประพันธ์ในเรื่องสัตววิทยา ๑๒ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูอธิบายวิธีการร่วมกิจกรรม ๒. แบ่งนักเรียนเป็น ๔ กลุ่ม ๆ ละ ๑๐ คน ๓. นักเรียนออกมาจับใบคำลงในกล่อง แล้วร่วมกิจกรรมตามใบคำสิ่ง สลับกันไป ทุกกลุ่ม ๆ ละคนจนหมด ๔. นักเรียนคนใดเขียนถูกได้ ๑ คะแนน เขียนผิดได้ ๐ โดยครู-นักเรียนในชั้น ร่วมกันเฉลย และประกาศผลคะแนนของแต่ละกลุ่ม
<u>สื่อ</u>	๑. กล่องปริศนา ๒. บัตรคำสิ่ง

บัตรคำสั่งตอนที่ ๓ กิจกรรมที่ ๔

- บัตรคำสั่งที่ ๑ ให้นักเรียนเขียนแผนภูมิข้อบังคับจำนวนคำ ของโคลงสี่สุภาพ
 บัตรคำสั่งที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนแผนภูมิข้อบังคับจำนวนคำ ของกาพย์ฉบัง ๑๖
 บัตรคำสั่งที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนข้อบังคับสัมผัส ของโคลงสี่สุภาพ
 บัตรคำสั่งที่ ๔ ให้นักเรียนเขียนข้อบังคับสัมผัส ของกาพย์ฉบัง ๑๖
 บัตรคำสั่งที่ ๕ ให้นักเรียนเขียนข้อบังคับ เอก โท ของโคลงสี่สุภาพ

แบบฝึกหัด ตอนที่ ๓ กิจกรรมที่ ๔

๑. โคลงสี่สุภาพ ๑ บท มี.....บาท
๒. บาทที่ ๑ ของโคลงสี่สุภาพ มี....คำ
๓. กาพย์ฉบัง ๑๖ ๑ บท มี.....วรรค
๔. กาพย์ฉบัง ๑๖ ๑ บท มี.....คำ
๕. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ของกาพย์ฉบัง ๑๖ จะไปสัมผัสกับ.....

เฉลยแบบฝึกหัด ตอนที่ ๓ กิจกรรมที่ ๔

๑. ๔ บาท
๒. ๘ คำ
๓. ๓ วรรค
๔. ๑๖ คำ
๕. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวภิธาน
ตอนที่ ๓ ศึกษาข้อบังคับและเขียนแผนภูมิโคลงสี่สุภาพและภาพธำมรงค์ ๑๖ ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๕ ประเมินผล ๑๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครู-นักเรียน ร่วมกันสรุปผลการแข่งขัน ๒. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินผลตนเอง ๓. เฉลยแบบฝึกหัดจากแผ่นใส
สื่อ	๑. แบบฝึกหัด ๒. แผ่นใสเฉลยแบบฝึกหัด ๓. เครื่องฉายข้ามศีรษะ

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
ตอนที่ ๔ แต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖	

กิจกรรมที่ ๑	นักเรียนศึกษาโคลงสี่สุภาพที่เป็นแบบอย่างแผนภูมิในการแต่งได้ ๕ นาที
ขั้นตอน	๑. ครูแสดงแผนภูมิโคลงสี่สุภาพ เรื่องลิลิตพระลอ ให้นักเรียนดู ๒. ครูอธิบาย ชี้แจง ว่าบทประพันธ์ข้างต้น หากนักเรียนท่องได้ ก็จะสามารถ ใช้เป็นแบบอย่างในการแต่งโคลงสี่สุภาพได้
สื่อ	๑. แผนภูมิโคลงสี่สุภาพเรื่อง ลิลิตพระลอ

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัปดาห์ที่ ๖
ตอนที่ ๔ แต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖	

กิจกรรมที่ ๒ การฝึกเขียนคำประพันธ์จากรูปภาพ	
๑๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครูชี้แจงการเขียนคำประพันธ์จากรูปภาพ ๒. ครูแจกใบงาน ๓. ครูแสดงรูปแผ่นภาพสี่ ขนาด ๕๐x๗๐ ซม. ภาพละ ๒ นาที ๕ ภาพ ๔. ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพด้วยความเรียงประเภทร้อยแก้วที่เห็นลงในใบงานภาพละ ๑๐-๒๐ คำ
สื่อ	๑. ใบงาน ๒. แผ่นภาพ ๕ แผ่น

ใบงาน

ตอนที่ ๔ กิจกรรมที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพสไลด์แล้วเขียนบรรยายสิ่งที่นักเรียนพบเห็นในภาพสไลด์ลงในใบงาน
ภาพละไม่เกิน ๑๐ คำ

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

ภาพที่ ๓

ภาพที่ ๔

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัปดาห์ที่ ๓
<u>ตอนที่ ๔</u> แต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u>	การเขียนสัมผัสบังคับ
๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูแจกใบความรู้ เรื่องสัมผัสบังคับของคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ฉบัง ๑๖ ๒. ครูแจกแบบประเมินผลการเขียนสัมผัส ๓. ครูเฉลยในแผ่นใส
<u>สื่อ</u>	๑. ใบความรู้ ๒. แบบประเมินผล ๓. แผ่นใสเฉลยแบบประเมินผล

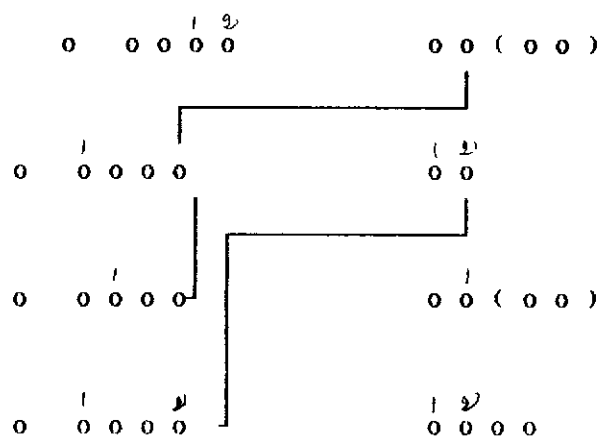
ใบความรู้ เลกสำหรับครู-นักเรียน

ตอนที่ ๔ กิจกรรมที่ ๓

ลักษณะบังคับของคำประพันธ์ประเภทโคลงกระทู้และภาพลักษณ์ ๑๖

ตัวอย่างโคลงกระทู้

แผนผังโคลงกระทู้ หนึ่งคำ

ตัวอย่างโคลงกระทู้ ๑ คำ

สัตว์ พวกหนึ่งขึ้นชื่อ

พญา ทาเฮย

มี เอนกสมญา

ชอกช้อน

เท้า เกินยิ่งจัตวา

ควรรับ เชนอ

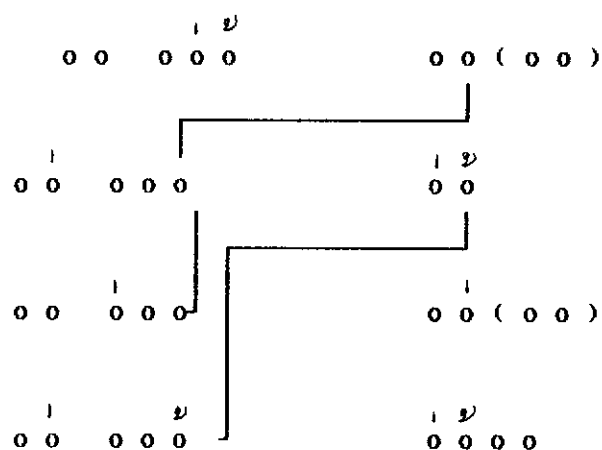
มาก จวบหมื่นแสนช้อน

สดชื่นประมาณ

สัมผัสบังคับคือคำว่า พญา กับ สมญา และ จัตวา

และคำว่า ชอกช้อน กับ ช้อน

แผนผังโคลงกระทู้ ๒ คำ

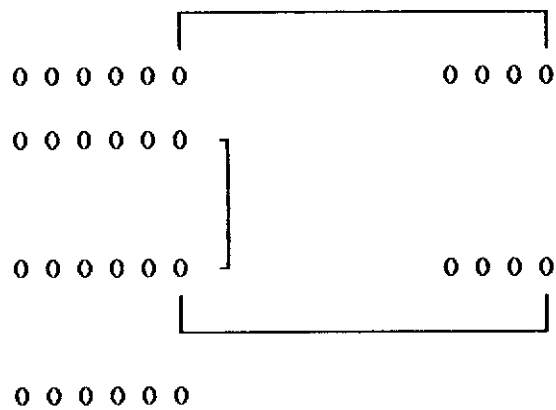

ตัวอย่างโคลงกระทู้ ๒ คำ

เพื่อนกัน	สิ้นทรัพย์แล้ว	แห่งนี้
ทาง่าย	หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนดา	ถ้ำสแทนซี-	วาอาตม์
หาซาก	ฝากผีไว้	ฮากแท้จักหา

สัมผัสบังคับคือคำว่า **หนึ่** กับ **มี** และ **ซี**
 และคำว่า **ได้** กับ **ไว้**

แผนผังภาพยังบัง ๑๖

ตัวอย่างภาพยังบัง ๑๖

อินทรี/บิต/เบื่อน/กาฮิน	เหมือนองค์/อมรินทร์
ทรงคช/เอราวัณ	
ช้างนิมิตร/ฤทธิ์แรง/แข็งแกร่ง	ผ่องเพือก/ผิวพรรณ
สีสัน/สะอาด/โอฬาร	

คำที่สัมผัสบังคับคือคำว่า กาฮิน กับ อมรินทร์

และคำว่า แข็งขัน กับ ผิวพรรณ

คำสัมผัสระหว่างบทคือคำว่า เอราวัณ กับ แข็งขัน

ใบงาน

ตอนที่ ๔ กิจกรรมที่ ๓

คำสั่ง ให้นักเรียนนำตัวอักษรทางด้านขวามือ มาใส่ในช่องว่างหน้าข้อความทางซ้ายมือ
ที่นักเรียนเห็นว่าพยางค์สุดท้ายของคำนั้นสัมผัสกัน (ข้อละ ๑ คะแนน)

๑. ตัวหนึ่ง	ก. บาทา
๒. มรณ	ข. เทวินทร์
๓. อรรณพ	ค. บรรจบ
๔. คณนา	ง. ความเพียร
๕. คุณ	จ. พิสุจน์
๖. ศีริน	ฉ. ปัจจุบัน
๗. ระเมียร	ช. วิเวก
๘. ริน	ซ. นอน
๙. อเนก	ณ. ระบำ
๑๐. ตะบองพลา	ญ. สำเนียง

เฉลย ใบงาน

ตอนที่ ๔ กิจกรรมที่ ๓

๑. ญ
๒. ช
๓. ค
๔. ก
๕. จ
๖. ข
๗. ง
๘. ฉ
๙. ซ
๑๐. ณ

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๕</u> แต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์บัง ๑๖	

<u>กิจกรรมที่ ๕</u> การร่วมกิจกรรมแข่งขันแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และกาพย์บัง ๑๖	
๑๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูชี้แจงกติกา การแข่งขัน ๒. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ ๑๐ คน ๕ กลุ่ม ๓. นักเรียนส่งตัวแทนออกมาจับบัตรคำในกล่องปริศนา กลุ่มละ ๑ คน และให้ ทำตามคำสั่งในบัตรคำภายในเวลา ๑ นาที หมุนเวียนไปจนหมด
<u>สื่อ</u>	๑. บัตรคำสั่ง ๒. กล่องปริศนา

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวากิธาน
ตอนที่ ๔ แต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพยัง ๑๖	

กิจกรรมที่ ๕ ประเมินผลและสรุปผลงาน

๕ นาที

- ขั้นตอน
๑. ครู-นักเรียน ร่วมกันสรุปกิจกรรมแข่งขันแต่งคำประพันธ์
 ๒. ครูเสนอแนะข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไข
 ๓. นักเรียนทำแบบประเมินผล
 ๔. เฉลยแบบประเมินผลลงในแผ่นใส

- สื่อ
๑. แบบประเมินผล
 ๒. แผ่นใสเฉลยแบบประเมินผล
 ๓. เครื่องฉายข้ามศีรษะ

บัตรคำสั่งการร่วมกิจกรรม ตอนที่ ๔ กิจกรรมที่ ๔

คำสั่ง หากนักเรียน จับบัตรคำใดได้ ให้นักเรียน นำบัตรคำที่จับได้นั้นไปเขียนลงใน กระดานดำ พร้อมกับหาคำสัมผัสสระกับคำนั้นไปเขียนคู่กัน ภายในเวลา ๑ นาทีและหมุนเวียน ไปทุกกลุ่ม ๆ ละ ๑ คน

บัตรคำ มีดังนี้

กลิ้งลิ

ตะบองปลา

ตะขาบไปแดง

มดคีด

มดคันไฟ

แมงปอ

แมลงป่อง

แมงเฒ่า

ตัวเหินฮง

ฮันโตรง

หมาล่า

แมงกั๊บ

เต่าทอง

เหรี๊อบ

ฮง

บั้ง

ริน

อากม

โสโครก

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตว์บกิธาน
<u>ตอนที่ ๕</u> บอกรูปร่างลักษณะและนิสัยของสัตว์บางชนิดในเรื่อง ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๑</u> ดูวิดีโอเทปสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้า ๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ให้นักเรียนดูวิดีโอเทปสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้า ๒. ครู-นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงรูปร่างและลักษณะนิสัยที่ปรากฏในวิดีโอ ๓. ครูให้หลักการบอกลักษณะนิสัยของสัตว์ในเรื่อง
<u>สื่อ</u>	๑. ม้วนวิดีโอเทป เรื่องสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้า ๒. โพรเจกต์ ๓. เครื่องฉายวิดีโอเทป

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๕</u> บอกรูปร่างลักษณะและนิสัยของสัตว์บางชนิดในเรื่อง ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๒</u>	ผู้แข็งแรงการร่วมกิจกรรม
๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูผู้แข็งแรงการร่วมกิจกรรม ๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น ๕ กลุ่ม กลุ่มละ ๘ คน
<u>สื่อ</u>	๑. บัตรคำสิ่ง

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๕</u> บอกรูปร่างลักษณะและนิสัยของสัตว์บางชนิดในเรื่อง ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> การร่วมกิจกรรม ๒๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u> ๑. ครูแจกหัวข้อให้นักเรียนไปค้นคว้าเตรียมรายงานหน้าชั้น ให้แต่ละกลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ ค้นคว้าลักษณะนิสัยของ ตะบองพม่า กลุ่มที่ ๒ ค้นคว้าลักษณะนิสัยของ กิ้งก่า กลุ่มที่ ๓ ค้นคว้าลักษณะนิสัยของ ตัวเห็บ กลุ่มที่ ๔ ค้นคว้าลักษณะนิสัยของ ตะขาบบ้าน กลุ่มที่ ๕ ค้นคว้าลักษณะนิสัยของ ชันโรง ๒. นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงาน	
<u>สื่อ</u> ๑. ใบงาน ๒. ใบความรู้ ๓. หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑	

ใบความรู้เกี่ยวกับสัตว์ที่มีชีวิตรมากกว่า ๕ ขา ตอนที่ ๕ กิจกรรมที่ ๓

ตามหลักวิทยาศาสตร์สาขาชีววิทยา บรรดาสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย แบ่งออกได้ เป็นสองอาณาจักร (Kingdom) ด้วยกันคือ อาณาจักรพืช (Plant Kingdom) และอาณาจักรสัตว์ (Animal Kingdom) แต่ละอาณาจักรยังแบ่งย่อย ๆ ไปอีกหลายชั้น

อาณาจักรสัตว์แบ่งออกเป็นหลายจำพวก (Phylum)

ในแต่ละจำพวกแบ่งออกเป็นหลายชั้น (Class)

ในแต่ละชั้นแบ่งออกเป็นหลายอันดับ (Order)

ในแต่ละอันดับแบ่งออกเป็นหลายวงศ์ (Family)

ในแต่ละวงศ์แบ่งออกเป็นหลายสกุล (Genus)

ในแต่ละสกุลแบ่งออกเป็นหลายชนิด (Species)

"ชนิด" เป็นขั้นสุดท้ายในการแบ่งประเภทของสัตว์ แต่ในการเรียกชื่อสัตว์ตามหลักชีววิทยานั้น จะไม่เรียกโดยใช้คำธรรมดาในภาษา เช่น จะไม่เรียกว่า แมลงเต่าทอง หรือ บั้ว แต่จะบอกสกุลและชนิดควบกันไป ซึ่งอาจจะฟังแปลกหู สำหรับผู้ที่ยังไม่คุ้นเคยกับภาษาเฉพาะวิชา เช่น *Danaus plexippus* เป็นชื่อของผีเสื้อชนิดหนึ่ง

บรรดาสัตว์ พหุบาทาทั้งหลายตามที่พระยาสุรินทรโวหารท่านได้กล่าวไว้ในหนังสือ สัตวภิธาน นั้น เมื่อพิจารณาตามหลักชีววิทยาสัมผัสใหม่แล้ว ทุกชื่อล้วนแต่เป็นสัตว์ที่อยู่ในจำพวกหรือไฟลัมเดียวกันทั้งสิ้น คือ อยู่ในไฟลัม อาร์โทรโปดา (Phylum Arthropoda)

คำว่า อาร์โทรโปดา หมายถึงสัตว์ที่มีขาเป็นปล้อง ซึ่งทำให้น่าสังเกตว่าวิธีการแบ่งจำพวกสัตว์ตามที่พระยาสุรินทรโวหารท่านได้พรรณนาไว้นั้น มิได้ขัดแย้งกับหลักสัตวศาสตร์สัมผัสใหม่แต่อย่างใดในประเด็นสำคัญ

การจำแนกสัตว์พหุบาทาที่พระยาสุรินทรโวหารได้แสดงไว้อาจจัดหมวดหมู่ได้ ดังนี้

ก. สัตว์ในไฟลัมอาร์โทรโปดา ชั้นไคโลโปดา (Chilopoda) มีตะบองพลา และตะขาบธรรมดา ตะบองพลาเป็นตะขาบชนิดหนึ่งที่ดุร้าย ตัวใหญ่กว่าตะขาบบ้านมาก มีพิษมาก มักมีตามป่า ในหนังสือ สัตวภิธาน กล่าวว่ากัดข้างถึงตายได้ ส่วนตะขาบบ้านนั้นก็มีพิษมาก คนที่ถูกกัดจะเจ็บปวดมาก แต่ไม่เป็นอันตรายถึงชีวิต มีผู้เล่าต่อ ๆ กันมาว่า ตะขาบบ้านนั้น หากกัดสุกรถึงตายได้ แต่ไม่มีรายงานยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรของผู้เชี่ยวชาญ

ตะขาบเป็นสัตว์ที่มีลำตัวแบน ขาว แบ่งเป็นปล้อง ๆ แต่ละปล้องมีขา ๑ คู่ ขาคู่สุดท้ายมักจะชี้ไปข้างหลัง และมักจะมีรูปร่างแตกต่างไปจากขาคู่อื่น ๆ มีหนวดขาวแบ่งออกเป็นปล้อง ๆ ปากมีกราม ๑ คู่ และฟัน ๒ คู่ มีเขี้ยวซึ่งมีต่อมพิษ เวลากัดทำให้เจ็บปวดอย่างรุนแรง

ข. สัตว์ในไฟลัม อาร์โทรพดา ชั้น ไดโพลโปดา (Diplopoda) มีกิ้งกือ ซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกว่า millipedes ซึ่งแปลตรงตัวว่ามีเท้าเป็นพัน กิ้งกือมีลำตัวกลมขาว แบ่งเป็นปล้อง แต่ละปล้องเกิดจากปล้อง ๒ ปล้องมารวมกัน จึงปรากฏว่าปล้องแต่ละปล้องมีขา ๒ คู่ ส่วนใหญ่มีขา ๓๐ คู่ ขึ้นไป มีหนวดสั้น เส้นหนึ่งมี ๗ ปล้อง

ค. สัตว์ในไฟลัม อาร์โทรพดา ชั้น อราชนิดา (Arachnida) มีแมงป่อง แมงดาทะเล (ในหนังสือ สัตววิทยา เรียกว่า แมงดาอรรณพ - อรรณพ = ทะเล) แมงมุม (ใน สัตววิทยา เรียกว่า แมงโซ) ทั้ง ๓ ชนิดนี้อยู่ในชั้นเดียวกัน ลักษณะร่วมกันคือ มีศีรษะและอกรวมเป็นส่วนเดียวกัน มีขาสำหรับเดิน ๔ คู่ ไม่มีหนวด ที่ปากมีอวัยวะคล้ายปากคืบสำหรับจับเหยื่อ

ง. สัตว์ในไฟลัม อาร์โทรพดา ชั้น เฮกซาโปดา (Hexapoda) มีแมลงหลายชนิด เท่าที่ระบุชื่อไว้ใน สัตววิทยา ได้แก่ แมงกะแทก แมงสาบ แมงกะซอน แมงกั๊ก แมงค่อม แมงเม่า แมงวัน แมงหวี่ แมงดาเรือง แมงกู่ แมงป่อ โดยที่สัตว์เหล่านี้อยู่ในชั้น เฮกซาโปดาด้วยกัน จึงควรเรียกตามหลักวิชาในสมัยปัจจุบันว่า "แมลง" ทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังมีแตน คอตัวปะขาว หมาล่า ผีเสื้อ ตั๊กแตน ตัวเหินยง กิ้งคี่ เไรไร แม่ม่ายลองโน จักจั่น มดแดง มดดำ มดตะนอย มดแป้ง น้ำลายชูเท้า (มด) มดง่าม ปลวก ชันโรง

แมลงมีลักษณะสำคัญคือ ตัวแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน ชัดเจน ได้แก่ ส่วนหัว ส่วนอก และส่วนท้อง มีขา ๓ คู่ และขาต่อกันเป็นข้อ ๆ มีปีก ๒ คู่ เป็นส่วนมาก บางชนิดมีเพียง ๑ คู่ บางชนิดไม่มีเลย มีเฉพาะร่องรอยที่เคยปรากฏอยู่ ตำราวิชาชีววิทยาส่วนมากกล่าวว่าแมลงในโลกนี้มีประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ (แปดแสน) ชนิด

- ด้วงโสน** ชาวบ้านจะพบในรูปของหนอนเกาะอยู่ตามโคนต้นโสน นักชีววิทยาอธิบายว่า ตัวหนอนนี้ จะกลายเป็นผีเสื้อ
- ด้วงมะพร้าว** ชาวบ้านเคยเห็นทั้งในรูปที่เป็นตัวหนอน เกาะอยู่บนยอดมะพร้าว และในรูปตัวแมลงสีดำ มีปีกนอกแข็ง และปีกในบาง สีน้ำตาลอ่อน ชาวบ้านเรียกว่า ด้วงมะพร้าว ทั้งที่ยังเป็นตัวหนอน และที่เป็นแมลงแล้ว

จ. สัตว์ในไฟลัม อาร์โทรพอด ชั้นครัสตาเซีย (Crustacea) ได้แก่ หวกุ้ง ปู มีระบุไว้ใน สัตววิทยาาน ดังนี้คือ ปูทะเล ปูนา ปูแสม ปูม้า กุ้ง กุ้งฝอย เคย และกั้ง สัตว์เหล่านี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในน้ำ หายใจโดยใช้เหงือก มีหนวด ๒ คู่ อวัยวะสำหรับเคลื่อนไหว อยู่บริเวณส่วนท้อง ข้ามักจะมีลักษณะเป็น ๒ แฉก ในปากมีกราม ๑ คู่ และฟัน ๒ คู่

หนังสืออ่านประกอบ

๑. พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) พรรณานาถกษา สัตววิทยา หอสมุดวชิรญาณ ๒๔๗๑
๒. สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พระนคร ราชบัณฑิตยสถาน ๒๔๙๘
๓. กรมวิชาการ แผลง
๔. ดร.สุธรรม อารีกุล กีฏวิทยา

ใบงาน

ตอนที่ ๕

กิจกรรมที่ ๓

คำสั่ง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ศึกษาค้นคว้า รูปร่างลักษณะนิสัย ของสัตว์ ต่อไปนี้ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น ไม่เกิน ๕ นาที

กลุ่มที่ ๑ ตะบองพม่า

กลุ่มที่ ๒ กิ้งก่า

กลุ่มที่ ๓ ตัวเหินยง

กลุ่มที่ ๔ ตะขาบบ้าน

กลุ่มที่ ๕ แมงดาอรรณพ

กลุ่มที่

รูปร่าง ลักษณะนิสัยของ.....มีดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๕</u> บอกรูปร่างลักษณะและนิสัยของสัตว์บางชนิดในเรื่อง ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๔</u> ประเมินผลและสรุปผลงาน ๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. เมื่อนักเรียนเสนอผลงานหน้าชั้นทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปอีกครั้งหนึ่ง ๒. นักเรียนทำแบบประเมินผล ๓. เฉลยแบบฝึกหัดในแผ่นใส
<u>สื่อ</u>	๑. แบบประเมินผล ๒. แผ่นใสเฉลยแบบประเมินผล ๓. เครื่องฉายข้ามศีรษะ

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวภิธาน
<u>ตอนที่ ๖</u> <u>ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง</u> ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๑</u>	นักเรียนดูเทป-สไลด์ เรื่องสัตวภิธาน
๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูให้นักเรียนดูเทป-สไลด์ เรื่องสัตวภิธาน ๕ ภาพ ประกอบคำบรรยายเนื้อเรื่องจากเทป
	๒. ครูให้หลักการบรรยายเนื้อเรื่องประกอบภาพ
<u>สื่อ</u>	๑. เทป-สไลด์

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวากิษาน
ตอนที่ ๖ <u>ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง</u> ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๒	ชี้แจงการร่วมกิจกรรม
๕ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. แจกใบงานให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาและร่วมอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้ ๒.๑ อภิปรายเกี่ยวกับภาพสไลด์ ภาพที่ ๒-๑๐ ๒.๒ อภิปรายเกี่ยวกับภาพสไลด์ ภาพที่ ๑๑-๑๕ ๒.๓ อภิปรายเกี่ยวกับภาพสไลด์ ภาพที่ ๑๖-๒๐ ๒.๔ อภิปรายเกี่ยวกับภาพสไลด์ ภาพที่ ๒๑-๒๕ ๒.๕ อภิปรายเกี่ยวกับภาพสไลด์ ภาพที่ ๒๖-๓๐ ๓. ครูอธิบายการร่วมกิจกรรม
สื่อ	๑. แผ่นภาพสไลด์ ๒. เครื่องฉายสไลด์ ๓. ใบงาน

ใบงาน ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๒

กลุ่มที่.....

อภิปรายเกี่ยวกับภาพสไลด์ ภาพที่.....ดังนี้

[illegible]

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตว์วิเศษ
<u>ตอนที่ ๖</u> <u>ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง</u> ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> <u>การร่วมกิจกรรมบรรยายภาพสไลด์เรื่องสัตว์วิเศษ ภาพที่ ๖-๓๐</u> ๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายภาพสไลด์เรื่องสัตว์วิเศษ ตามที่ได้รับมอบหมาย กลุ่มละ ๕ ภาพ แล้วเขียนสรุปลงในใบงาน ๒. นักเรียนจัดคณะเตรียมออกมาอภิปรายประกอบภาพสไลด์
<u>สื่อ</u>	๑. ใบงาน ๒. ภาพสไลด์

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวภิธาน
ตอนที่ ๖ ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๔ การอภิปรายกลุ่มย่อยเกี่ยวกับเนื้อหาจากภาพสไลด์ เรื่องสัตวภิธาน ๒๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. นักเรียนทุกกลุ่มออกมาอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องจากภาพสไลด์ ตามที่ได้รับมอบหมาย กลุ่มละ ๕ นาที เรียงตามลำดับเนื้อเรื่อง ๒. ครู-นักเรียนซักถามข้อสงสัยกลุ่มที่ออกอภิปราย
สื่อ	๑. ใบงาน ๒. ภาพสไลด์ เรื่องสัตวภิธาน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
ตอนที่ ๖ ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๕ สรุปผลและประเมินผล ๑๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครู-นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อเรื่องจากภาพสไลด์เรื่องสัตววิทยาทั้งหมด ๒. ครูเปิดเทป-สไลด์ ให้นักเรียนฟังและดูจนจบ ๓. นักเรียนประเมินผลตนเองตามแบบประเมิน ๔. เฉลยแบบประเมินตามใบเฉลย
สื่อ	๑. เทป-สไลด์ ๒. แบบประเมินผล ๓. ใบเฉลย

แบบประเมินผล ตอนที่ ๖ กิจกรรมที่ ๕

๑. สัตว์อะไรที่ชอบแสงไฟ.....
๒. สัตว์อะไรที่ชอบสกปรก.....
๓. สัตว์อะไรที่กินช้างเป็นอาหาร.....
๔. สัตว์อะไรตัวดำเหมือนเอาหมึกทา.....
๕. สัตว์อะไรที่กินเลือดเป็นอาหาร.....

เฉลยแบบประเมินผล ตอนที่ ๖ กิจกรรมที่ ๕

๑. แมงเฝ้า
๒. กลิ้งคู้
๓. ตะบองปล่าว
๔. ตัวเหินซง
๕. เหยี่ยว ยุง ริน

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๗</u> บอกความหมายจากคำศัพท์จากเรื่องสัตววิทยา ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๑</u>	นักเรียนฟังเทปข่าวที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์รายวัน
๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูเปิดเทปข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน เกี่ยวกับข่าวที่นักเรียนสนใจ ๒. ครูยกตัวอย่างคำศัพท์บางคำ มาร่วมอภิปรายซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ ๓. ครู-นักเรียน ร่วมกันอภิปรายถึงคุณและโทษจากการรู้และไม่รู้ความหมายของคำศัพท์
<u>สื่อ</u>	๑. แถบเทปข่าว ๒. เทปบันทึกเสียง ๓. บัตรคำ

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตว์วาณิชาน
ตอนที่ ๗ บอกความหมายจากคำศัพท์จากเรื่องสัตว์วาณิชาน ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๒ ครู-นักเรียน ร่วมกันเล่นเกมจับคู่คำกับภาพ ๕ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครูติดแผ่นภาพ ๕ ภาพ บนกระดานดำ ดังนี้ ๑.๑ ภาพทะเล ๑.๒ ภาพปู ๑.๓ ภาพมูลวัว-ควาย ๑.๔ ภาพแมลงหลายชนิด ๑.๕ ภาพตัวเห็บ ๒. ครูติดบัตรคำ ๑๐ บัตรคำ ดังนี้ ๒.๑ อีศูวา ๒.๒ มหรรณพ ๒.๓ กลิ้งฟู ๒.๔ สัตว์วาณิชาน ๒.๕ ดำมาก ๒.๖ หนองน้ำ ๒.๗ ปุ๋ยคอก ๒.๘ อาหารนก ๒.๙ เหม็นมาก ๒.๑๐ สัวมาก ๓. ให้นักเรียนจับคู่คำและภาพให้ถูกต้องพร้อมบอกเหตุผล ครูนักเรียนร่วมกันสรุป
สื่อ	๑. ภาพ ๕ ภาพ บัตรคำ ๑๐ แผ่น

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๗</u> บอกความหมายจากคำศัพท์จากเรื่องสัตววิทยา ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> นักเรียนเล่นเกมจับคู่คำ ๓๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูอธิบายวิธีเล่นเกมจับคู่คำ พร้อมให้ใบงาน ๓. นักเรียนเล่นเกมจับคู่คำตามคำอธิบายในใบงาน ๔. นักเรียนเปลี่ยนศูนย์การเล่นไปจนครบ ๕ ศูนย์ ซึ่งแต่ละศูนย์จะมีกล่องบัตรคำ ในกล่องบัตรคำจะมีบัตรคำ ๒ สี คือสีแดงจะเป็นบัตรคำศัพท์ ส่วนสีฟ้าจะเป็นบัตรความหมายของคำศัพท์ โดยให้นักเรียนจับคู่กันให้ถูกต้อง ๕. นักเรียนบันทึกผลการเล่นเกมลงในใบงานเพื่อเตรียมรายงานหน้าชั้น
<u>สื่อ</u>	๑. ใบงาน ๒. กล่องบัตรคำ บัตรคำศัพท์ บัตรความหมายของคำศัพท์

ใบงาน ตอนที่ ๗ กิจกรรมที่ ๓

กลุ่มที่.....ศูนย์กิจกรรมที่.....

๑. บัณฑิตว่า.....ความหมาย.....

๒. บัณฑิตว่า.....ความหมาย.....

๓. บัณฑิตว่า.....ความหมาย.....

๔. บัณฑิตว่า.....ความหมาย.....

๕. บัณฑิตว่า.....ความหมาย.....

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยาน
<u>ตอนที่ ๗</u> บอกความหมายจากคำศัพท์จากเรื่องสัตววิทยาน ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๔</u> รายงานผลการร่วมกิจกรรมเล่นเกมจับคู่คำ ๑๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. นักเรียนออกมารายงานผลการร่วมเล่นเกม สรุปรวว่าแต่ละศูนย์มีคำศัพท์ใด มีความหมายว่าอย่างไร ทุกกลุ่ม ๆ ละ ๓ นาที
<u>สื่อ</u>	๑. ใบงาน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๗</u> บอกความหมายจากคำศัพท์จากเรื่องสัตววิทยา ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๕</u> สรุปผลและประเมินผล ๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป ๒. นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเอง ๓. ครูแจกใบเฉลย
<u>สื่อ</u>	๑. บัตรคำ ๒. แบบประเมินผล ๓. ใบเฉลยแบบประเมินผล

แบบประเมินผล ตอนที่ ๗ กิจกรรมที่ ๕

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนความหมายของคำต่อไปนี้

๑. อรรถพ
๒. จิตวา
๓. สัตวาทิธาน
๔. วิไล
๕. สมญา

เฉลยแบบประเมินผล ตอนที่ ๗ กิจกรรมที่ ๕

๑. น้ำ
๒. สี่
๓. สัตว์ที่มีเท้ามากกว่าสี่เท้า
๔. สวยงาม
๕. ชื่อ

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๘</u> <u>นักเรียนเล่าประวัติผู้แต่งเรื่องสัตววิทยา</u> ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๑</u>	ครู-นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญของไทย
๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูให้นักเรียนดูภาพสไลด์ ของบุคคลสำคัญของไทย ๓ ท่าน ๒. ครู-นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญของไทยท่านอื่น ๆ ๓. นักเรียนบอกชื่อบุคคลสำคัญและผลงานคร่าว ๆ มาให้มากที่สุด
<u>สื่อ</u>	๑. แผ่นภาพสไลด์บุคคลสำคัญของไทย ๓ แผ่น ๒. เครื่องฉายสไลด์

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัปดาห์ที่ ๓
<u>ตอนที่ ๔</u> นักเรียนเล่าประวัติผู้แต่งเรื่องสัปดาห์ที่ ๓ ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๒</u> ครูชี้แจง และแบ่งกลุ่มการร่วมกิจกรรม ๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูแจกใบงาน ๓. ครูชี้แจงการร่วมกิจกรรมศึกษาประวัติผู้แต่ง
<u>สื่อ</u>	๑. ใบงาน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๔</u> นักเรียนเล่าประวัติผู้แต่งเรื่องสัตววิทยา ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> นักเรียนร่วมกิจกรรมศึกษาประวัติผู้แต่ง ๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้ ๑.๑ ประวัติปฐมวัย ๑.๒ ประวัติการศึกษา ๑.๓ ประวัติด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน ๑.๔ ประวัติด้านผลงาน ๓. นักเรียนจดสาระในใบงานเตรียมรายงาน
<u>สื่อ</u>	๑. ใบงาน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตวภิธาน
<u>ตอนที่ ๔</u> นักเรียนเล่าประวัติผู้แต่งเรื่องสัตวภิธาน ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๔</u> นักเรียนรายงานผลการร่วมกิจกรรม ๒๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. นักเรียนออกมารายงานจากผลการสรุปการอภิปราย ๒. ครู-นักเรียนซักถาม
<u>สื่อ</u>	๑. ใบงาน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	สัตววิทยา
<u>ตอนที่ ๔</u> นักเรียนเล่าประวัติผู้แต่งเรื่องสัตววิทยา ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๕</u> สรุปผลและประเมินผล ๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครู-นักเรียนร่วมกันสรุปประวัติผู้แต่ง ๒. นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเอง ๓. ครูแจกใบเฉลยแบบประเมินผล
<u>สื่อ</u>	๑. แบบประเมินผล ๒. ใบเฉลยแบบประเมินผล

แผนการสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

เรื่อง สัตวาทิธาน

คาบที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านคำประพันธ์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และกาพย์ยัมยง ๑๖ ได้อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน (อ่านอย่างธรรมชาติ)

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ เรื่องสัตวาทิธาน

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครูฝึกทักษะในการฟังโดยให้นักเรียนฟังเพลงสขามมานุสติ แล้วอภิปรายซักถามนักเรียนว่าเพลงที่ฟังเป็นคำประพันธ์ประเภทใด และนักเรียนพบคำประพันธ์ประเภทนี้จากที่ใด เรื่องใดบ้าง ให้นักเรียนตอบมากที่สุด และให้นักเรียนจดบันทึกไว้

๒. ขั้นสอน

๒.๑ ครูเปิดเทปการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและกาพย์ยัมยง ๑๖ ให้นักเรียนฟัง

๒.๒ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม เพื่อฝึกอ่านคำประพันธ์ โดยอ่านพร้อมกันไปกับการเปิดเทป ๒ เทีย

๒.๓ ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์ทีละกลุ่ม

๒.๔ ครูเปิดเทปการอ่านคำประพันธ์ให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง

๓. ขั้นสรุป

- ๓.๑ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นในการอ่านคำประพันธ์
- ๓.๒ ครูอธิบายเสริมและแก้ไขข้อบกพร่อง
- ๓.๓ นักเรียนจดสาระสำคัญลงในสมุดงาน

๔. สื่อการเรียนรู้

- ๔.๑ หนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑
- ๔.๒ แอปพลิเคชันการอ่านคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและภาพนิ่ง ๑๖
- ๔.๓ แอปพลิเคชันเพลงสยามานุสติ
- ๔.๔ เครื่องบันทึกเสียง

๕. การวัดผลและการประเมินผล

- ๕.๑ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ๕.๒ สังเกตจากการสนทนาซักถามระหว่างการเรียนการสอน

แผนการสอนด้วยวิธีการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง สัตวาทิธาน

คาบที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านคำประพันธ์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถอ่านทำนองเสนาะจากบทประพันธ์ในเรื่องสัตวาทิธานได้

เนื้อหา จากหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ เรื่องสัตวาทิธาน

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครูฝึกทักษะในการฟัง โดยให้นักเรียนฟังเพลงขอขมาพระลอ อภิปราย
เปรียบเทียบกับเพลงอื่น ๆ

๒. ขั้นสอน

- ๒.๑ ครูเปิดเทปการอ่านทำนองเสนาะเรื่องสัตวาทิธาน ให้นักเรียนฟัง ๒ เทียว
- ๒.๒ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม เพื่อฝึกอ่านทำนองเสนาะเรื่องสัตวาทิธาน
- ๒.๓ ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันทีละกลุ่ม
- ๒.๔ ครูเปิดเทปการอ่านทำนองเสนาะเรื่องสัตวาทิธานให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

๓. ขั้นสรุป

- ๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นในการอ่านคำประพันธ์
- ๓.๒ ครูอธิบายเสริมและแก้ไขข้อบกพร่อง
- ๓.๓ นักเรียนจดสาระสำคัญลงในสมุดงาน

๔. สื่อการเรียนรู้

๔.๑ หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

๔.๒ แอปเพลงขอมสัพพะลอ

๔.๓ เครื่องบันทึกเสียง

๕. การวัดผลและการประเมินผล

๕.๑ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๕.๒ สังเกตจากการสนทนา อภิปราย ระหว่างการเรียนรู้การสอน

แผนการสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

เรื่อง สัตวาทิธาน

คาบที่ ๓ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะในการแต่งคำประพันธ์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถบอกและเขียนลักษณะคำประพันธ์ในเรื่อง สัตวาทิธาน ได้ถูกต้อง

เนื้อหา จากหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒-๑๔

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

ให้นักเรียนบอกชื่อคำประพันธ์ที่นักเรียนรู้จักให้มากที่สุด อภิปราย ชักถามเกี่ยวกับ คำประพันธ์ที่นักเรียนชอบ พร้อมยกตัวอย่างและเหตุผลประกอบ

๒. ขั้นสอน

๒.๑ ให้นักเรียนดูแผนผังข้อบังคับของคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพและ ภาพข้อบังคับ ๑๖ จากแผ่นใส

๒.๒ ครูอธิบายลักษณะข้อบังคับของคำประพันธ์จากแผ่นใส

๒.๓ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม เพื่อศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

๒.๓.๑ แผนภูมิจำนวนคำของภาพข้อบังคับ ๑๖

๒.๓.๒ สัมผัสบังคับของภาพข้อบังคับ ๑๖

๒.๓.๓ แผนภูมิจำนวนคำของโคลงสี่สุภาพ

๒.๓.๔ สัมผัสบังคับของโคลงสี่สุภาพ

๒.๓.๕ บังคับเอก โท ของโคลงสี่สุภาพ

๒.๔ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมแสดงความคิดเห็นในการนำเสนอ ที่ทำให้เพื่อน
เข้าใจและสนใจ ส่งตัวแทนออกมารายงาน

๒.๕ ให้นักเรียนทุกคนเขียนแผนผังข้อบังคับของคำประพันธ์ในเรื่องสัตวาภิธาน
ลงในสมุดงาน

๓. ขั้นสรุป

๓.๑ ครู-นักเรียน ร่วมกันสรุป แสดงความคิดเห็น จากผลการรายงานหน้าชั้น

๓.๒ ครูเพิ่มเติม เสนอแนะ ในการพิจารณายังไม่ชัดเจน

๔. สื่อการสอน

๔.๑ หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

๔.๒ แผ่นใสแผนภูมิคำประพันธ์

๔.๓ เครื่องฉายข้ามศีรษะ

๔.๔ แบบฝึกหัด

๕. การวัดผลและการประเมินผล

๕.๑ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๕.๒ สังเกตจากการสนทนาซักถามระหว่างการเรียนการสอน

๕.๓ สังเกตจากการตรวจผลงาน

แผนการสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

เรื่อง สัตวาทิธาน

คาบที่ ๕ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง นักเรียนมีทักษะในการเขียนคำประพันธ์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์จัมปง ๑๖ และโคลงสี่สุภาพได้

เนื้อหา จากหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครู-นักเรียน สนทนาซักถามเกี่ยวกับคำประพันธ์ที่นักเรียนรู้จัก ให้นักเรียนบอกมาให้มากที่สุดพร้อมยกตัวอย่าง สนทนาถึงประโยชน์ที่จะได้จากการแต่งคำประพันธ์ ผลงานด้านการแต่งคำประพันธ์ที่มีชื่อเสียง คำประพันธ์กับชีวิตประจำวัน

๒. ขั้นสอน

๒.๑ ครูให้นักเรียนศึกษาแผนภูมิของกาพย์จัมปง ๑๖ และโคลงสี่สุภาพ

๒.๒ ครูอธิบาย นักเรียนจดบันทึกลงในสมุด

๒.๓ นักเรียนแข่งขันเขียนแผนภูมิ บังคับสัมผัส บังคับคำ บังคับเอกโท

๒.๔ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๆ ละ ๔ คน

๒.๕ นักเรียนแข่งขันต่อสัมผัส

๒.๖ นักเรียนแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ๑ บท กาพย์จัมปง ๒ บท

โดยแต่งตามแผนภาพที่ครูกำหนดให้

๓. ขั้นสรุป

- ๓.๑ ครู-นักเรียน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการแต่งคำประพันธ์
- ๓.๒ ครูอธิบายและเสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง
- ๓.๓ นักเรียนจดบันทึก

๔. สื่อการเรียนรู้

- ๔.๑ แผนภูมิภาพอับอิง ๑๖ และโคลงสี่สุภาพ
- ๔.๒ รูปภาพสี ๓ ภาพ
- ๔.๓ หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑
- ๔.๔ บัตรคำ ใช้เล่นเกมต่อสัมผัส

๕. การวัดผลและการประเมินผล

- ๕.๑ สังเกตจากการสนทนาซักถาม ร่วมอภิปราย
- ๕.๒ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ๕.๓ สังเกตจากผลงานการแต่งคำประพันธ์

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง สัตวาทิธาน

คาบที่ ๕ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการพูดอธิบาย วิเคราะห์ วิวิจารณ์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกรูปร่างลักษณะนิสัยของสัตว์บางชนิด
ในเรื่องได้

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครู-นักเรียน ร่วมอภิปรายซักถามเกี่ยวกับสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้า
ให้นักเรียนบอกชื่อสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้ามาให้มากที่สุด พร้อมอธิบายรูปร่างลักษณะ
นิสัย แล้วร่วมอภิปรายถึงประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่องสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้า

๒. ขั้นสอน

๒.๑ ให้นักเรียนดูภาพสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้า ในเรื่อง

๒.๒ ครู-นักเรียน ร่วมกันอธิบายถึงรูปร่างลักษณะนิสัยของสัตว์ในภาพ

๒.๓ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม แล้วครูแจกภาพสัตว์ในเรื่องให้

กลุ่มละ ๒ ภาพ

๒.๔ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงรูปร่างลักษณะนิสัยของสัตว์ในภาพ
สรุป สัตว์ตัวไหนออกมาทำงานหน้าขึ้น

๒.๕ ครู-นักเรียน ร่วมกันสรุปอีกครั้ง

๒.๖ ให้นักเรียนแต่ละคนไปศึกษารูปร่างลักษณะนิสัยของสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้า ที่นักเรียนสนใจมาคนละ ๑ ชนิด บันทึกลงในสมุดงานส่งครู

๓. ขั้นสรุป

๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการอธิบายลักษณะนิสัยของสัตว์ชนิดต่าง ๆ จนสรุปได้หลักการเป็นแนวเดียวกัน

๓.๒ นักเรียนบันทึกหลักการลงในสมุด

๔. สื่อการเรียนรู้การสอน

๔.๑ แผ่นภาพสัตว์ที่มีเท้ามากกว่า ๔ เท้า

๔.๒ หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

๕. การวัดผลและการประเมินผล

๕.๑ สังเกตจากการร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

๕.๒ สังเกตจากการร่วมอภิปรายในกลุ่ม

๕.๓ สังเกตจากผลงานในสมุดงาน

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง สัตวาทิธาน

คาบที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครูแสดงแผ่นภาพสัตว์ที่มีเท้า ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะนิสัยของสัตว์นั้น

๒. ขั้นสอน

- ๒.๑ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม
- ๒.๒ ครูแจกแผ่นภาพสัตว์ที่มีเท้ามากกว่าสี่เท้าให้นักเรียนอธิบายลักษณะนิสัยกลุ่มละ ๒ ชนิด
- ๒.๓ ครูแจกบัตรคำชื่อสัตว์ที่มีเท้ามากกว่าสี่เท้า ให้นักเรียนอธิบายรูปร่างลักษณะและลักษณะพิเศษ กลุ่มละ ๒ ชนิด
- ๒.๔ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

๓. ชิ้นสรุป

๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป รูปร่าง ลักษณะนิสัย และลักษณะพิเศษของสัตว์แต่ละชนิดในเรื่องสัตว์วาณิชาน

๓.๒ นักเรียนบันทึกในสมุด

๔. สื่อการเรียนการสอน

๔.๑ แผ่นภาพสัตว์ที่มีเท้ามากกว่าสี่เท้า ๑๐ ภาพ

๔.๒ บัตรคำสัตว์ที่มีเท้ามากกว่าสี่เท้า ๑๐ บัตรคำ

๔.๓ หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

๕. การวัดผลและการประเมินผล

๕.๑ สังเกตจากการตอบคำถามในชั้นเรียน

๕.๒ สังเกตจากการร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

๕.๓ สังเกตจากการออกมารายงานหน้าชั้น

๕.๔ สังเกตจากผลการอภิปรายกลุ่ม

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง สัตวาทิธาน

คาบที่ ๗ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องและความหมายของคำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม บอกความหมายของคำศัพท์ได้

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครูแสดงบัตรคำศัพท์ ๓ บัตรคำ ให้นักเรียนในชั้นร่วมกันบอกความหมายของบัตรคำนั้น

๒. ขั้นสอน

๒.๑ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๕ กลุ่ม

๒.๒ ครูแจกบัตรคำศัพท์และบัตรความหมายของคำศัพท์ให้นักเรียนกลุ่มละ ๑๐ คู่

๒.๓ ให้นักเรียนนำบัตรคำศัพท์และบัตรความหมายของคำศัพท์ออกมาแสดงที่หน้าชั้น โดยคิดเรียงกันเป็นคู่ ๆ ทีละกลุ่ม

๓. ขั้นสรุป

ครูนักเรียนร่วมกันเฉลยและให้คะแนนแต่ละกลุ่ม และแก้ไขคำศัพท์ที่ผิดให้ถูกต้อง ให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

๔. สื่อการเรียนการสอน

๔.๑ บัตรคำศัพท์

๔.๒ บัตรความหมายของคำศัพท์

๕. การวัดผลและการประเมินผล

- ๕.๑ สิ่งเกิดจากการตอบคำถามในชั้นเรียน
- ๕.๒ สิ่งเกิดจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ๕.๓ สิ่งเกิดจากผลงานกลุ่ม
- ๕.๔ สิ่งเกิดจากการตรวจสอบ

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง สัตววิทยา

คาบที่ ๔ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง นักเรียนมีทักษะในการพูด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถเล่าประวัติของผู้แต่งได้

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครูแสดงภาพสุนทรภู่ ให้นักเรียนในชั้นร่วมกันอภิปรายถึงประวัติชื่อ
โดยครูคอยป้อนคำถามให้อยู่ในกรอบประวัติของสุนทรภู่

๑.๒ ครูให้หลักการในการเล่าประวัติของบุคคล

๒. ขั้นสอน

๒.๑ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม

๒.๒ ให้นักเรียนศึกษาประวัติผู้แต่ง ดังนี้

- ประวัติส่วนตัวด้านชาติกำเนิด
- ประวัติด้านการศึกษา
- ประวัติด้านอาชีพการงาน
- ประวัติด้านผลงาน
- ประวัติปัจจุณมัย

๒.๓ นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป

๒.๔ นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

๓. ขั้นสรุป

๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป ประวัติดูแลทั้งด้านเนื้อหาและหลักการ

๓.๒ ให้นักเรียนเขียนประวัติย่อของตนเองเป็นการบ้าน

๔. สื่อการสอน

๔.๑ แผ่นภาพสุนทรภู่

๔.๒ หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

๕. การวัดผลและการประเมินผล

๕.๑ สังเกตจากการร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

๕.๒ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๕.๓ สังเกตจากผลงานของกลุ่มที่ออกมารายงานหน้าชั้น

๕.๔ สังเกตจากการเขียนประวัติย่อของตนเอง

โครงสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส

วิชาภาษาไทย ท ๑๐๑

เรื่องแม่ศรีเรือน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หลักการและเหตุผล

การสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากจะเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะความสามารถในการใช้ภาษาแล้ว ยังต้องการให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของความเป็นไทย อันได้แก่ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยโดยเฉพาะและแตกต่างจากชาติอื่น ๆ ซึ่งครูสามารถสอดแทรกสิ่งเหล่านี้ลงในกิจกรรมการเรียนการสอน

ชุดการสอนมินิคอร์สเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดเวลา ดังนั้นการที่นักเรียนได้เรียนรู้ถึงเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับขนบและประเพณีของไทยอย่างเหมาะสม เพราะนักเรียนได้มีโอกาสปฏิบัติ อภิปราย แสดงความคิดเห็นในเนื้อหาบทเรียน ทั้งยังมีสื่อการเรียนการสอนที่สามารถทำให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว นักเรียนยังจะมีเจตคติที่ดีต่อบทเรียนและเนื้อหาที่จะเรียนด้วย

ชุดการสอนมินิคอร์สเรื่องแม่ศรีเรือน สามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยแก่นักเรียนได้ตรงตามจุดประสงค์ ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

เป้าหมาย

ชุดการสอนมินิคอร์สนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย เรื่องแม่ศรีเรือน นำไปสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักเรียน

๑. มีความเข้าใจเรื่องราวที่ได้อ่าน
๒. รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้ตนเอง
๓. ำให้เกิดความงอกงามในการใช้ภาษา
๔. สามารถคิดค้นปัญหาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ฟัง ได้อ่าน โดยใช้วิจารณญาณ
๕. เกิดความสนใจในภาษาไทยและนำหลักไปใช้เพื่อให้เกิดผลในการสื่อสาร
๖. เกิดทักษะในการฟัง พูด อ่านและเขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียน เรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

๑. สรุปประวัติผู้แต่งและบอกจุดมุ่งหมายในการแต่งได้
๒. สรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้
๓. บอกวิธีการประพันธ์ได้อย่างน้อย ๕ ข้อ
๔. เปรียบเทียบลักษณะแม่บ้านสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันได้
๕. เขียนคำที่กำหนดให้ได้ถูกต้องอย่างน้อย ๘ ใน ๑๐ คำ
๖. แบ่งกลุ่มอภิปรายหน้าห้องตามที่กำหนดให้ได้
๗. บอกลักษณะของบทความและประเภทของบทความได้
๘. เขียนบรรยายเรื่องที่นักเรียนสนใจได้
๙. หุ่สนับสนุนหรือคัดค้านได้อย่างมีเหตุผล
๑๐. ประเมินการพูดได้
๑๑. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
๑๒. จำแนกสังคมในสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันได้
๑๓. อ่านคำศัพท์และนำคำศัพท์ที่กำหนดให้ไปแต่งประโยคได้

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

เรื่องแม่ศรีเรือน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
๑๐๐ นาที	<u>ตอนที่ ๑</u> สรุปประวัติผู้แต่ง ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง บอกวิธีการประพันธ์และเปรียบเทียบกับลักษณะของแม่บ้าน ในสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบัน	
๑๐ นาที	๑. เปิดเทปเพลงแม่ศรีเรือน สนทนาเกี่ยวกับลักษณะ หญิงไทยในสมัยก่อน	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๒. นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องและประวัติผู้แต่ง	กลุ่มย่อย
๒๐ นาที	๓. ตัวแทนนักเรียนออกรายงานหน้าชั้น	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๔. นักเรียนอภิปรายวิธีการประพันธ์	กลุ่มย่อย
๒๐ นาที	๕. นักเรียนรายงานกลุ่มย่อย	กลุ่มย่อย
๑๕ นาที	๖. ครู-นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น	กลุ่มใหญ่
๑๕ นาที	๗. สรุปผลและประเมินผล	รายบุคคล

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

เรื่องแม่ศรีเรือน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
๑๐๐ นาที	<u>ตอนที่ ๒</u> สรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่าน และ เขียนคำที่กำหนดให้ได้	
๕ นาที	๑. ครูชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรม	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๒. การร่วมกิจกรรม "จะทำอย่างไร"	กลุ่มย่อย
๒๐ นาที	๓. สรุปผลการร่วมกิจกรรม	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๔. นักเรียนอ่านบทความแล้วสรุปบทความ	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๕. นักเรียนเขียนตามคำบอก	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๖. นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้	กลุ่มย่อย
๕ นาที	๗. ชี้แจงการร่วมกิจกรรม "แม่ศรีเรือน"	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๘. การร่วมกิจกรรม "แม่ศรีเรือน"	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๙. รายงานผลการร่วมกิจกรรม "แม่ศรีเรือน"	กลุ่มย่อย
๑๐ นาที	๑๐. สรุป ประเมินผล	รายบุคคล
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๓</u> ลักษณะของบทความและประเภทของบทความ	
๕ นาที	๑. ชี้แจงการร่วมกิจกรรม	กลุ่มใหญ่
๒๐ นาที	๒. นักเรียนร่วมอภิปรายกลุ่มย่อย	กลุ่มย่อย
๒๐ นาที	๓. รายงานผลการอภิปราย	กลุ่มย่อย
๕ นาที	๔. ประเมินผล สรุป	รายบุคคล

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

เรื่องแม่ศรีเรือน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
๕๐ นาที	<u>ตอนที่ ๕</u> หลักการโต้ว่าที่ และการโต้ว่าที่เรื่อง "เกิดเป็น สบายกว่าเป็นหญิง"	
๕ นาที	๑. นักเรียนคัดร้องเพลงแม่ศรีเรือนตามเทป	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๒. นักเรียนศึกษาตัวอย่างการโต้ว่าที่จากวีดีโอเทป	กลุ่มใหญ่
๓๐ นาที	๓. นักเรียนโต้ว่าที่ "เกิดเป็นชายสบายกว่าเป็นหญิง"	กลุ่มย่อย
๕ นาที	๔. สรุปผล ประเมินผล	กลุ่มใหญ่
๑๐๐ นาที	<u>ตอนที่ ๕</u> แสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องด้วยวาจาหรือการ เขียน	
๑๕ นาที	๑. นักเรียนเล่นเกม "กิจกรรมของแม่บ้าน"	กลุ่มใหญ่
๑๐ นาที	๒. ครูชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้	กลุ่มใหญ่
๕๐ นาที	๓. การร่วมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้	กลุ่มย่อย
๑๕ นาที	๔. ประเมินผล	กลุ่มย่อย

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๑ สรุปประวัติผู้แต่ง ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง บอกวิธีการประพันธ์และเปรียบเทียบ ๑๐๐ นาที เทียบลักษณะของแม่บ้านในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบัน	

กิจกรรมที่ ๑ สันทนาเกี่ยวกับลักษณะของ "แม่บ้านไทย" ในสมัยก่อน ๑๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. เปิดเทปเพลงแม่ศรีเรือน ๒. นักเรียนฝึกร้องเพลงแม่ศรีเรือนตามเทป ๓. ครูแจกเนื้อเพลงแม่ศรีเรือน ๔. ครูซักถามเกี่ยวกับความหมายในเนื้อเพลง ๕. ครู-นักเรียนร่วมกันอภิปรายความหมายคำว่า "แม่ศรีเรือน" สรุป
สื่อ	๑. เทปเพลงแม่ศรีเรือน เครื่องบันทึกเสียง ๒. เนื้อเพลงแม่ศรีเรือน

ใบความรู้ เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๑ กิจกรรมที่ ๑

เพลงแม่ศรีเรือน

แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีเรือน	น้องเป็นทั้งเพื่อน และเมียที่รักบูชา
ยามผิวกลับจากงาน คืนสู่บ้านเคหา	เห้ายาเรือนงามตา เห็นอาหารคลาอาหาร
แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีนวล	น้องด้ครบถ้วน จิงควาผู้หญิงสังวรณ์
ปรนนิบัติผัวดี โดษไม่มีเงงอน	เรื่องกินหลับนอน ไม่เคยเดือดร้อนอะไร
ส่มเป็นยอดหญิง มิ่งมิตรเมือดี	เกิดทุนเป็นศรี แห่งกลุ่ชาได้
ร้อยรู้หรือจะสู้เมือรักร่วมใจ	แม่ศรีทราวมัวที่รัก
แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีใจ	สินทรัพย์นับได้ เก็บออมเผื่อไว้คั้ง
ยามเมื่อหากอับจน ทนร่วมอยู่แอบอิง	ไม่เคยทอดทิ้ง กอดคอร่วมทุกข์กันไป

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๑ สรุปประวัติผู้แต่ง ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง บอกวิธีการประพันธ์และเปรียบเทียบ ๑๐๐ นาที เทียบลักษณะของแม่บ้านในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบัน	

กิจกรรมที่ ๒ นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่อง ประวัติผู้แต่งและบทนำเรื่อง ๑๐ นาที	
ขั้นสอน ๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม เพื่อศึกษาประวัติผู้แต่ง บทนำเรื่อง และเนื้อเรื่อง จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑ ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ ศึกษาประวัติผู้แต่ง กลุ่มที่ ๒ ศึกษาบทนำเรื่อง กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเนื้อเรื่องช่วงที่ ๑ กลุ่มที่ ๔ ศึกษาเนื้อเรื่องช่วงที่ ๒	๑๐ นาที
สื่อ หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑	

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๑</u> สรุปประวัติผู้แต่ง ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง บอกวิธีการประพันธ์และเปรียบเทียบ ๑๐๐ นาที เทียบลักษณะของแม่บ้านในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบัน	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> นักเรียนส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อเรื่อง ประวัติผู้แต่งและบทนำเรื่อง ๒๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. นักเรียนส่งตัวแทนออกมาสรุปเนื้อเรื่อง ประวัติผู้แต่งและบทนำเรื่อง กลุ่มละ ๕ นาที ๒. ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป
<u>สื่อ</u>	๑. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๑ สรุปประวัติผู้แต่ง ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง บอกวิธีการประพันธ์และเปรียบเทียบ ๑๐๐ นาที เทียบลักษณะของแม่บ้านในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบัน	

กิจกรรมที่ ๔ นักเรียนอภิปรายวิธีการประพันธ์ที่สำคัญจากการอ่าน และในชีวิตประจำวัน ๑๐ นาที ลักษณะของแม่บ้านในสมัยก่อนและสมัยปัจจุบัน	
ขั้นตอน	๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. ครูให้ใบงาน ๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามคำสั่งในใบงาน สรุป
สื่อ	๑. ใบงาน

กลุ่มที่.....สรุปผลการอภิปรายกลุ่ม ดังนี้

[illegible]

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๑ สรุปประวัติผู้แต่ง ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง บอกวิธีการประพันธ์และเปรียบเทียบ ๑๐๐ นาที เทียบลักษณะของแม่บ้านในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบัน	

กิจกรรมที่ ๕ นักเรียนรายงานสรุปผลการอภิปราย ๓๐ นาที ขั้นสอน ๑. นักเรียนส่งตัวแทนสรุปผลการอภิปรายหน้าชั้น ๒. นักเรียนแสดงภาพประกอบการอภิปราย ซึ่งครูจัดไว้ให้ ๓. ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป สื่อ ๑. ใบงาน ๒. ภาพประกอบการอภิปราย	
--	--

ใบงาน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๑ กิจกรรมที่

คำสั่ง ให้นักเรียน ร่วมกันอภิปรายว่า ภาพ ต่อไปนี้ เป็นภาพของแม่บ้านกำลังทำอะไร

กลุ่มที่.....สรุปผลการอภิปราย ดังนี้

ภาพที่ ๑.....

.....

ภาพที่ ๒.....

.....

ภาพที่ ๓.....

.....

ภาพที่ ๔.....

.....

ภาพที่ ๕.....

.....

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๑ สรุปประวัติผู้แต่ง ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง บอกวิธีการประพันธ์และเปรียบเทียบ ๑๐๐ นาที เทียบลักษณะของแม่บ้านในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบัน	

กิจกรรมที่ ๒ ครู-นักเรียน ร่วมกันอภิปราย "บทบาทของหญิงไทยในสมัยก่อน" ๑๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครูแจกบทความเรื่อง "ตัวรักและศรัทธา" ให้นักเรียนอ่าน ๒. ครู-นักเรียน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของหญิงไทยในสมัยก่อน ให้นักเรียนออกมาชูปภาพประกอบการอภิปราย
สื่อ	๑. บทความเรื่อง "ตัวรักและศรัทธา" ๒. ภาพบทบาทและหน้าของหญิงไทยในสมัยก่อน

บทความ เรื่องความรักและศรัทธา

ก่อนที่จะจะมาอยู่ที่นี้ ฉันมีแต่ความสุขสบาย มีอิสระจะทำอะไรก็ได้ตามความพอใจ อากาศที่นี้ก็โอเคทีเดียว อากาศนอนก็นอนจนสายไม่มีใครกวนใจ ในวันหนึ่งที่เราพาฉันไปอยู่ที่บ้าน ฉันคิดว่าฉันจะมีความสุขที่สุด เพราะฉันรักเขา ฉันทำเพื่อเขาได้ เขาเป็นยอดดวงใจของฉัน...ถึงแม้ว่าเขาจะซื้อฉันมาด้วยราคาแพง แต่ฉันก็ทำงานให้เขาอย่างคุ้มค่า...ทั้งงานนอกบ้านในบ้าน ฉันทำทุกอย่าง...ฉันรัก ฉันจึงต้องทำ เงินที่ซื้อฉันมาเท่านั้นคงไม่แพงเกินไปหรอก สิทธิเสรีภาพที่ฉันเคยมีอยู่ถูกจำกัดขอบเขตโดยสิ้นเชิงถึงแม้สังคมจะยอมรับว่าเท่าเทียมกันก็ตาม แต่การปฏิบัติแตกต่างกันราวฟ้ากับดิน เขาไปเที่ยวนอกบ้านจนดิ้นฉันส่วนฉันละเฝ้าบ้านเป็นประจำ เขาอาจจะชมชอบผู้หญิงอื่น ๆ อีกได้ ฉันหมดสิทธิ์เสียแล้วทั้งร่างกายและชื่อของฉันก็บ่งบอกว่ามีคู่ครอง คู่มือชื่อของฉันซึ่งเป็นคำนำหน้าก็เปลี่ยนแปลงไปชื่อตามหลังก็ยังคงเปลี่ยนแปลงไปอีก นี่หรือสิทธิที่เท่าเทียมกันทางสังคม

เมื่อฉันมาอยู่กับเขา ฉันต้องทำทุกอย่าง ความสะอาดภายในบ้านซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเชิดหน้าชูตาให้แก่ผู้ที่มาเยี่ยมเยือน อาหารการกินสิ่งใดที่ปรารถนาฉันพยายามทำให้เสื้อผ้าอาภรณ์ที่ใดสกปรก ฉันทำให้โดยไม่รู้ตัวถึงแม้จะมีความสุขที่เป็นยอดปรารถนาฉันปรนเปรอให้ไม่เคยบ่น

ฉันอยากบอกเพื่อน ๆ ฉันที่ยังไม่มีสภาพเช่นฉัน โปรดพิจารณาให้ดี...ถ้าต้องการความอิสระ เป็นตัวของตัวเองแล้วอย่ามาอยู่กับเขาเลย...ส่วนหนึ่งที่ว่า "คนใน-ชอบออกนอกขอบเขต" เห็นจะเป็นจริง

นี่ถ้าฉันเกิดใหม่ได้ ฉันจะไม่ยอมเข้าไปอยู่ในอิทธิพลของเขาแน่...ถึงแม้จะทำตัวเท่าเทียมกัน แต่สังคมไม่ยอมรับหรอก อ้อ...อ้อแสวงหา หรือคิดว่าเป็นของโก้หรูหราก็กลัวจะด้อยกว่าคนอื่น พยายามมีบ้าง...ถ้าเลือกไม่ได้ดี ก็อย่ามี ถ้าได้มาแล้วหนักนิดเบาหน้อยก็ต้องให้อภัย จะเอาเรื่องอย่างชาวตะวันตกก็คงไม่ได้ ไม่พอใจก็เลิกกัน...สังคมไทยเป็นอีกแบบหนึ่ง หากมีสมาชิกเพิ่มขึ้น แน่่อนภาระและหน้าที่ของฉันก็จะมีมากเป็นเงาตามตัวแน่...แหม เจ็บใจนัก พวกคอสตูมมักทาสปริศนาว่า อะไรเอ่ย...แก่เร็วตายช้า สิ่งนั้นหาอยู่ที่บ้าน...ฉันคืออะไร...

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๑ สรุปประวัติผู้แต่ง ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง บอกวิธีการประพันธ์และเปรียบเทียบ ๑๐๐ นาที เทียบลักษณะของแม่บ้านในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบัน	

กิจกรรมที่ ๗ สรุปและประเมินผล ๑๐ นาที ขั้นตอน ๑. ให้นักเรียนทำแบบประเมินผล ๒. แจกใบเฉลยแบบประเมินผล ๓. ครูสรุป เสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง	
สื่อ	๑. แบบประเมินผล ๒. ใบเฉลยแบบประเมินผล

แบบประเมินผลเรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๑ กิจกรรมที่ ๗

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เหตุใดจึงยกให้ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว.....
๒. เรื่องนี้เกิดขึ้นในสมัยใด.....
๓. เรื่องแม่ศรีเรือนเป็นตอนหนึ่งของเรื่อง "เมื่อคุณตาคุณยายยังเป็นเด็ก" เคยลงพิมพ์ในหนังสืออะไร.....
๔. งานประเภทใดที่แม่บ้านสมัยก่อนไม่มีโอกาสทำ.....
๕. คำว่า "สัญจร" มีความหมายว่าอย่างไร.....

เฉลยแบบประเมินผล เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๑ กิจกรรมที่ ๗

๑. เป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว
๒. รัตนโกสินทร์ตอนต้น
๓. หนังสือคุณหญิงราชปักษี
๔. การทำงานราชการ
๕. เดินทาง

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๓ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๑ ครูชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรม "จะทำอย่างไร" ๕ นาที ขั้นสอน ๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. แจกใบงานและชี้แจงการร่วมกิจกรรม "จะทำอย่างไร" สื่อ ใบงานกิจกรรม "จะทำอย่างไร"	
---	--

ใบงาน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๑

กิจกรรมจะทำอย่างไร

ตอนเช้าวันหนึ่ง แม่บ้านมีงานมากมาย ไม่มีใครช่วยต้องทำงานหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน คือต้องเลี้ยงลูก รีดผ้า หุงข้าว คอยรับแขก และทำงานอื่น ๆ หลายอย่าง

ในตอนเช้าวันนั้น เหตุการณ์ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญและพร้อม ๆ กัน จำเป็นจะต้องให้แม่บ้านเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

ขณะที่รีดผ้าอยู่ มือก็ไกวเปลและหุงข้าวด้วย ทันใดก็มีเสียงโทรศัพท์ที่ห้องรับแขก ลูกที่นอนร้องไห้เสียงดัง ผ้าที่รีดด้วยเตารีดไฟฟ้าอีกนิดเดี๋ยวก็จะเสร็จ หม้อข้าวก็เดือด ขณะที่กำลังตัดสินใจอยู่นั้น ก็มีคนมาร้องเรียกที่หน้าบ้าน ส่งเสียงดัง...

หากนักเรียนพบเหตุการณ์เช่นนี้ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร ควรทำอะไรก่อน

ที่สุด

คำสั่ง จากบทความนี้ ให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปในใบงาน ให้ตัวแทนออกมา
รายงานหน้าชั้น

กลุ่มที่.....สรุปผลการอภิปรายได้ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๒</u> สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๒</u> การร่วมกิจกรรม "จะทำอย่างไร" ๑๐ นาที <u>ขั้นตอน</u> นักเรียนศึกษาใบงานแล้วร่วมกันอภิปราย สรุปความคิดเห็นพร้อมเหตุผล <u>สื่อ</u> ใบงานกิจกรรม "จะทำอย่างไร"	
--	--

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๒ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๓ รายงานผลการร่วมกิจกรรม "จะทำอย่างไร" ๒๐ นาที ขั้นตอน ๑. นักเรียนส่งตัวแทนออกไปสรุปผลการอภิปราย กลุ่มละ ๔ นาที ๒. ครู-นักเรียนซักถาม ๓. ผู้ออกไปสรุปตอบพร้อมยกเหตุผลประกอบ สื่อ ๑. ใบงานเสนอผลการอภิปราย	
---	--

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๒ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๔ นักเรียนอ่านในใจแล้วสรุป ๑๐ นาที ขั้นตอน ๑. ครูแจกเอกสารสำหรับให้นักเรียนอ่านในใจความยาวประมาณ ๗ บรรทัด ๒. ให้นักเรียนอ่าน ๓ นาที ๓. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญที่ละกลุ่ม ๔. ครูสรุป สื่อ เอกสารสำหรับนักเรียนอ่านในใจ ๗ บรรทัด	
--	--

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๔

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียด เขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้สำนวนภาษา
 ของนักเรียนเอง

ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีเก่าแก่ของไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมอันดีงามหลายสิ่งหลายอย่าง ที่บรรพบุรุษของเราคิดขึ้นมาอย่างมีเหตุผล ไม่ว่า จะมองไปในกิจกรรมอันใด ก็จะมีมองเห็นประโยชน์ที่แฝงไว้ในกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งสิ้น จึง เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่เยาวชนไทยควรจะอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีอันดีงามของไทย นี้ไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

กลุ่มที่.....สรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ ดังนี้

[illegible]

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๒ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๕ นักเรียนมีผู้อ่านออกเสียงคำที่ครูกำหนดให้ ๑๐ นาที	
ขั้นสอน	๑. ครูแสดงบัตรคำ ที่ละคำ จำนวน ๑๐ คำ ๒. นักเรียนอ่านออกเสียงตามที่ละคำที่ละกลุ่ม กลุ่มละคำ ๓. สลับให้ทุกกลุ่มได้อ่านทุกคำ ๔. ครูเสนอแนะแก้ไขหากนักเรียนอ่านผิด
สื่อ	บัตรคำ ๑๐ บัตรคำ

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๕

บัตรคำให้นักเรียนอ่านมี ดังนี้

๑. ประวัติศาสตร์	อ่านว่า	ประ-หวัด-ติ-สาด
๒. คมนาคม	"	คะ-มะ-นา-คม
๓. ปรโลก	"	ปะ-ระ-โลก
๔. อาสาฬหบูชา	"	อา-สาณ-หะ-บุ-ชา
๕. มกราคม	"	มะ-กะ-รา-คม
๖. กรกฎาคม	"	กะ-ระ-กะ-ดา-คม
๗. กำเนิด	"	กำ-เนิด
๘. ปรัชญา	"	ปรัค-ชา
๙. คุณวุฒิ	"	คุณ-นะ-วุฒ
๑๐. อาชยาน	"	อา-ชะ-ยาน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๓ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๖ นักเรียนฝึกเขียนคำ ๑๐ นาที	
ขั้นสอน	๑. ครูเปิดเทปการอ่านคำ ๑๐ คำ ๑ ครั้ง แล้วให้นักเรียนเขียนคำตามที่ได้ยินลงในใบงานให้มากที่สุด ๒. ครูเปิดเทปการอ่านคำ ๑๐ คำ ซ้ำอีก ๓ ครั้ง แล้วเว้นช่วงให้นักเรียนเขียน ๓. ครูเฉลยโดยแสดงบัตรคำที่ถูกต้อง
สื่อ	๑. เทปการอ่านบัตรคำ ๒. บัตรคำ ๑๐ บัตรคำ

เอกสารประกอบการสอน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๒

บัตรคำ ๑๐ คำ มีดังนี้

๑. อู่นกยูง
๒. ปราสาท
๓. ปราศรัย
๔. ชันโรง
๕. ชุกกะวดี
๖. ศาลปัด
๗. สารคดี
๘. อีสระ
๙. ตระกูล
๑๐. มรดก

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๒ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๓ ชี้แจงการร่วมกิจกรรม "แม่ศรีเรือน" ๕ นาที ขั้นตอน ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ๒. ครูแจกใบงานและชี้แจงการร่วมกิจกรรม สื่อ ใบงานกิจกรรม "แม่ศรีเรือน"	
--	--

กลุ่มที่..... สรุปผลการอภิปรายได้ ดังนี้

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๒</u> สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๔</u> การร่วมกิจกรรม "แม่ศรีเรือน" ๑๐ นาที <u>ขั้นตอน</u> นักเรียนร่วมกันอภิปรายและตอบคำถามจากใบงานกิจกรรม "แม่ศรีเรือน"	
<u>สื่อ</u>	ใบงานกิจกรรม "แม่ศรีเรือน"

ชุดการสอนมินิคอร์ส

แม่ศรีเรือน

ตอนที่ ๒ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้
๑๐๐ นาที

กิจกรรมที่ ๔ การรายงานผลการร่วมกิจกรรม

๑๐ นาที

- ขั้นตอน
๑. นักเรียนส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการอภิปรายกลุ่มละ ๒ นาที
 ๒. ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป

สื่อ

ใบงานกิจกรรม " แม่ศรีเรือน"

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๒ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อภิปราย เขียนตามที่กำหนดให้ได้ ๑๐๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๑๐ ประเมินผลและสรุปผลงาน ๑๐ นาที ขั้นตอน ๑. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินผลตนเอง ๒. ครูแจกใบเฉลยแบบประเมินผล ๓. ครู-นักเรียน ร่วมกันอภิปราย สรุป สื่อ ๑. แบบประเมินผล ๒. ใบเฉลยแบบประเมินผล	
---	--

แบบประเมินผล เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๑๐

๑. ประวัติศาสตร์	อ่านว่า
๒. คมนาคม	"
๓. ปรโลก	"
๔. อาสาณิบุชา	"
๕. มกราคม	"
๖. กรกฏาคม	"
๗. กำเนิด	"
๘. ปรัชญา	"
๙. คุณวุฒิ	"
๑๐. อาชยาน	"

เฉลยแบบประเมิน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๒ กิจกรรมที่ ๑๐

๑. ประวัติศาสตร์	อ่านว่า	ประ-หวัด-ติ-สาต
๒. คมนาคม	"	คะ-มะ-นา-คม
๓. ปรโลก	"	ปะ-ระ-โลก
๔. อาสาณิบุชา	"	อา-सान-ทะ-บุ-ชา
๕. มกราคม	"	มะ-กะ-รา-คม
๖. กรกฏาคม	"	กะ-ระ-กะ-ดา-คม
๗. กำเนิด	"	กำ-เนิด
๘. ปรัชญา	"	ปรัค-ษา
๙. คุณวุฒิ	"	คุณ-นะ-วุฒ
๑๐. อาชยาน	"	อา-ชะ-ยาน

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๓ ลักษณะของบทความและประเภทของบทความ ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๑ ชี้แจงการร่วมกิจกรรม ๕ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ๒. ผู้เรียนฟังการชี้แจงการร่วมกิจกรรม ๓. ครูแจกใบความรู้เรื่องลักษณะของบทความและประเภทของบทความ
สื่อ	ใบความรู้เรื่องลักษณะของบทความและประเภทของบทความ

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๓ กิจกรรมที่ ๑

ลักษณะของบทความ

บทความมีลักษณะคล้ายคลึงกับเรียงความมาก เรียงความเป็นการเขียนมุ่งแสดงความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพียงอย่างเดียว เนื้อเรื่องก็อาจหยิบยกเรื่องหนึ่ง เรื่องใด มาเขียนได้โดยไม่มีการกำจัดเวลาของเรื่องว่าจะเป็นเรื่องเก่าหรือใหม่ก็ย่อมได้ทั้งสิ้น

การเขียนบทความมีลักษณะเฉพาะคือ บทความต้องเป็นเรื่องที่ทันสมัย เป็นที่น่าสนใจของคนทั่วไป ลักษณะนี้เป็นการนำข่าวมาตีความหรือขยายความ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นจริงเห็นจึงตาม การเขียนบทความที่ดีต้องคำนึงถึงการให้เหตุผล มีพื้นฐานมาจากความเป็นจริง น่าเชื่อถือ และมีเนื้อหาสาระ ส่วนสำคัญที่สุดของบทความคือ ความคิดเห็นของผู้เขียน เพราะเมื่ออ่านบทความ ผู้อ่านต้องการทราบว่าผู้เขียนแสดงความคิดเห็น หากทางออกหรือตีความเรื่องนั้นอย่างไร พอนำไปปฏิบัติหรือหาข้อสรุปต่อไปได้หรือไม่

บทความจะเน้นที่เนื้อหาหรือความคิดมากกว่าภาษา บทความจำแนกประเภทได้ ดังนี้

๑. บทความแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ โต้แย้ง วิเคราะห์ปัญหา บทความประเภทนี้ มักเน้นปัญหาเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ การศึกษา การปกครอง การทหาร ฯลฯ
๒. บทความเชิงเสียดสี ประชดประชัน บทความประเภทนี้มุ่งเสนออารมณ์ขันกับผู้อ่าน มากกว่าให้เนื้อหาสาระ
๓. บทความแนะนำหรืออธิบาย บทความประเภทนี้พบมากในนิตยสารของผู้หญิง เช่น แนะนำการปรุงอาหาร การบริหารร่างกาย การตกแต่งบ้าน ฯลฯ
๔. บทความเชิงวิชาการ มีเนื้อหาเน้นหนักทางวิชาการ เสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ หรือเป็นการตีความ เป็นต้น
๕. บทความสัมภาษณ์ เป็นบทความที่ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดของบุคคลที่น่าสนใจ ว่าเขามีความคิดเห็นอย่างไรต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง
๖. บทความแนะนำบุคคลหรือกิจวัตรประวัติ หมายถึง บทความที่เขียนถึงบุคคลใด บุคคลหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ
๗. บทความเชิงสารคดีท่องเที่ยว ได้แก่บทความมุ่งแนะนำสถานที่ต่าง ๆ

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๓</u> ลักษณะของบทความและประเภทของบทความ ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> การร่วมกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย ๒๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ๒. แจกใบงาน ๓. แจกบทความเรื่อง "ตัวรักและศรัทธา" กลุ่มละ ๒ ชุด ๔. นักเรียนร่วมอภิปรายในหัวข้อ - ลักษณะของครอบครัวไทยในสมัยก่อน - ลักษณะของบทความ - ประเภทของบทความ ๕. นักเรียนร่วมกันสรุปลงในใบงาน
<u>สื่อ</u>	๑. ใบงาน ๒. ใบความรู้เรื่องลักษณะของบทความและประเภทของบทความ ๓. บทความเรื่อง "ตัวรักและศรัทธา"

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๓ กิจกรรมที่ ๒

บทความ เรื่องตัวรักและศรัทธา

ก่อนที่จะมาอยู่ที่นี่ ฉันมีแต่ความสุขสบาย มีอิสระจะทำอะไรก็ได้ตามความพอใจ อากาศที่บริสุทธิ์ได้เที่ยว อากาศนอนก็นอนจนสายไม่มีใครกวนใจ ในวันหนึ่งที่เราพาฉันไปอยู่ที่บ้าน ฉันคิดว่าฉันจะมีความสุขที่สุด เพราะฉันรักเขา ฉันทำเพื่อเขาได้ เขาเป็นยอดดวงใจของฉัน...ถึงแม้ว่าเขาจะขอร้องฉันมาด้วยราคาแพง แต่ฉันก็ทำงานให้เขาอย่างคุ้มค่า...ทำงานนอกบ้านในบ้าน ฉันทำทุกอย่าง...ฉันรัก ฉันจึงต้องทำ เงินที่ซื้อฉันมาเท่านั้นคงไม่แพงเกินไปหรอก สิทธิเสรีภาพที่ฉันเคยมีอยู่ถูกจำกัดขอบเขตโดยสิ้นเชิงถึงแม้สังคมจะยอมรับว่าเท่าเทียมกันก็ตาม แต่การปฏิบัติแตกต่างกันราวฟ้ากับดิน เขาไปเที่ยวนอกบ้านจนคิดค้นส่วนฉันละเฝ้าบ้านเป็นประจำ เขาอาจจะชมชอบผู้หญิงอื่น ๆ อีกได้ ฉันหมดสิทธิ์เสียแล้ว ทั้งร่างกายและชื่อของฉันก็บ่งบอกว่ามีคู่ครอง คู่ชื่อของฉันซึ่งเป็นคำนำหน้าก็เปลี่ยนแปลงไปชื่อตามหลังก็ยิ่งต้องเปลี่ยนแปลงไปอีก นี่หรือสิทธิที่เท่าเทียมกันทางสังคม

เมื่อฉันมาอยู่กับเขา ฉันต้องทำทุกอย่าง ความสะอาดภายในบ้านซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่จะลดหน้าตาให้แก่ผู้ที่มาเยี่ยมชม เชื้ออาหารการกินสิ่งใดที่ปรารถนาฉันพยายามทำให้เสื้อผ้าอาภรณ์ที่ใดสกปรก ฉันทำให้โดยไม่รู้ตัว ความสุขที่เป็นยอดปรารถนาฉันปรนเปรอให้ไม่เคสัน

ฉันอยากบอกเพื่อน ๆ ฉันที่ยังไม่มีสภาพเช่นฉัน โปรดพิจารณาให้ดี...ถ้าต้องการความอิสระ เป็นตัวของตัวเองแล้วอย่ามาอยู่กับเขาเลย...ส่วนหนึ่งที่ว่า "คนใน-ชอบออกคนนอกชอบเข้า" เห็นจะเป็นจริง

นี่ถ้าฉันเกิดใหม่ได้ ฉันจะไม่ยอมเข้าไปอยู่ในอิทธิพลของเขาแน่...ถึงแม้จะทำตัวเท่าเทียมกัน แต่สังคมไม่ยอมรับหรอก อ้อ...อ้อแสวงหา หรือคิดว่าเป็นของโกหกหรือหรือกลัวจะด้อยกว่าคนอื่น พยายามมีบ้าง...ถ้าเลือกไม่ได้ดี ก็อย่ามี ถ้าได้มาแล้วหนักนิดเบาหน่อยก็ต้องให้อภัย จะเอาเสียงอย่างชาวตะวันตกก็คงไม่ได้ ไม่พอใจก็เลิกกัน...สังคมไทยเป็นอีกแบบหนึ่ง หากมีสมาชิกเพิ่มขึ้น แนนอนภาวะและหน้าที่ของฉันก็จะมีมากเป็นเงาตามตัวแน่...แหม เจ็บใจนัก พวกคอสตูร์มักทาสปริศนาว่า อะไรเอ่ย...แก่เร็วตายช้า สิ่งนั้นหนาอยู่ที่บ้าน...ฉันคืออะไร...

ใบงาน เรื่องนมัสการเรณู ตอนที่ ๓ กิจกรรมที่ ๒

คำสั่ง เมื่อนักเรียนอ่านบทความ เรื่องด้วยรักและศรัทธา แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปลงในใบงาน แล้วส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้น ในหัวข้อดังต่อไปนี้

๑. ลักษณะของครอบครัวไทยในสมัยก่อน
๒. ลักษณะของบทความ
๓. ประเภทของบทความ

กลุ่มที่.....สรุปผลการอภิปราย ดังนี้

[illegible]

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๓ ลักษณะของบทความและประเภทของบทความ ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๓ รายงานผลการอภิปรายกลุ่มย่อย ๒๐ นาที	
ขั้นตอน	๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งใบงานครู ๒. นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานสรุปผลการอภิปราย กลุ่มละ ๕ นาที
สื่อ	๑. ใบงาน ๒. ใบความรู้เรื่องลักษณะของบทความและประเภทของบทความ ๓. บทความเรื่อง "ตัวรักและศัทธา"

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๓ ลักษณะของบทความและประเภทของบทความ ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๔ สรุปผลการอภิปรายและประเมินผล ๕ นาที	
ขั้นตอน	๑. ครู-นักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย ๒. ครูชี้แจงเสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง ๓. ครูประเมินผลนักเรียนโดยการสังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่มย่อย
สื่อ	๑. ใบงาน ๒. ใบความรู้เรื่องลักษณะของบทความและประเภทของบทความ ๓. บทความเรื่อง "ตัวรักและพิศธำ"

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๔</u> หลักการโต้ว่าที่ และโต้ว่าที่เรื่อง "เกิดเป็นชายสบายกว่าเป็นหญิง" ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๑</u> นักเรียนฝึกร้องเพลงแม่ศรีเรือน ๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูเปิดเทปเพลงแม่ศรีเรือน นักเรียนร้องคลอตาม ๑ เที่ยว ๒. ครูแจกเนื้อเพลงแม่ศรีเรือน ๓. ครูซักถามนักเรียนว่า ในเนื้อเพลงยกย่องใครมากที่สุด ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
<u>สื่อ</u>	๑. เทปเพลงแม่ศรีเรือน ๒. เครื่องบันทึกเสียง ๓. เนื้อเพลงแม่ศรีเรือน

ใบความรู้ เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๔ กิจกรรมที่ ๑

เพลงแม่ศรีเรือน

แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีเรือน	น้องเป็นทั้งเพื่อน และเมียที่รักบูชา
ยามผิวกลับจากงาน คืนสู่บ้านเคหา	เห้ายาเรือนงามตา เห็นอาหารคลาอาหาร
แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีนวล	น้องดีครบถ้วน จิงควรผู้หญิงสังวรณ์
ปรนนิบัติพัวดี โดยไม่มีแรงจน	เรื่องกินหลับนอน ไม่เคยเดือดร้อนอะไร
สมเป็นยอดหญิง มิ่งมิตรเมษดี	เกิดทุนเป็นศรี แห่งกลาณีได้
ร้อยชู้หรือจะสู้เมียรักร่วมใจ	แม่ศรีทราวมัวที่รัก
แม่ศรีเอ๋ย แม่ศรีใจ	สินทรัพย์นับได้ เก็บออมเพื่อไว้เลี้ยง
ยามเมื่อหากอับจน ทนร่วมอยู่แอบอิง	ไม่เคยทอดทิ้ง กอดคอร่วมทุกข์กันไป

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๔</u> หลักการโต้ว่าที่ และโต้ว่าที่เรื่อง "เกิดเป็นชายสับขาหลอกว่าเป็นหญิง" ๕๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๒</u> นักเรียนศึกษาการโต้ว่าที่จากวิดีโอเทป ๑๐ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. ครูเปิดวิดีโอเทปรายการ "โต้วาทีมัธยมศึกษา" ให้นักเรียนดู ๒. ครูแจกใบความรู้เรื่อง หลักการโต้ว่าที่ ให้ ๑ ชุดต่อ ๒ คน
<u>สื่อ</u>	๑. ม้วนวิดีโอเทปรายการ โต้วาทีมัธยมศึกษา . ๒. เครื่องวิดีโอ เทป โทรทัศน์ ๓. ใบความรู้เรื่อง หลักการโต้ว่าที่

เอกสารประกอบการเรียน เรื่องแม่ศรีเรือน ตอนที่ ๔ กิจกรรมที่ ๒

หลักการโต้วาทิ

การโต้วาทิ คือการอภิปรายอย่างหนึ่งโดยแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่สนับสนุนมติ เรียกว่า "ฝ่ายเสนอ" ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งทำหน้าที่ค้านมติ เรียกว่า "ฝ่ายค้าน" ทั้งสองฝ่ายผลัดกันพูด ต่างฝ่ายต่างพยายามเอาชนะกันด้วยคำพูด ถ้าฝ่ายใดใช้คำพูดที่มีเหตุผล และมีข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ มาอ้างอิงให้เชื่อถือได้มาก ฝ่ายนั้นก็จะชนะไป

การโต้วาทินั้น ต้องมีประธานดำเนินการแนะนำแต่ละฝ่าย หากการโต้วาทิเพื่อความสนุกสนาน ประธานก็อาจตัดสินใจให้เสมอกันหรือฟังเสียงปรบมือ เป็นต้น

ประธานจะเป็นผู้บอกวิธีการโต้วาทิดังนี้ก็ได้อีก เช่น บอกให้หัวหน้าฝ่ายเสนอพูดก่อน แล้วหัวหน้าฝ่ายค้านโต้ตอบให้เหตุผล จนทุกฝ่ายพูดหมด ก็ให้หัวหน้าฝ่ายค้านสรุปอีกครั้ง และให้หัวหน้าฝ่ายเสนอสรุป

การโต้วาทิควรให้ผู้ร่วมโต้วาทิทั้งสองฝ่าย เตรียมตัว เตรียมอุปกรณ์ประกอบการโต้วาทิไว้ล่วงหน้า

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๕ หลักการโต้ว่าที่ และโต้ว่าที่เรื่อง "เกิดเป็นชายสบายกว่าเป็นหญิง" ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๓ นักเรียนโต้ว่าที่ในหัวข้อ "เกิดเป็นชายสบายกว่าเป็นหญิง" ๓๐ นาที ขั้นตอน ๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ - กลุ่มที่ ๑ โต้ว่าที่ในญัตติ "เกิดเป็นชายสบายกว่าเป็นหญิง" ฝ่ายเสนอ ๕ คน ฝ่ายค้าน ๕ คน แต่ละฝ่ายมีทั้งหญิงและชาย ให้นักเรียนเตรียมตัวล่วงหน้ามาแล้ว อาจจะไปตามผู้รู้อื่น ๆ มาก่อน - กลุ่มที่ ๒ เป็นกลุ่มให้คะแนน มีประมาณ ๕ คน เป็นผู้ตัดสิน เตรียมใบให้คะแนน บอกวิธีการให้คะแนน - กลุ่มที่ ๓ เป็นกลุ่มผู้ฟัง ๒. โต้ว่าที่ในญัตติ "เกิดเป็นชายสบายกว่าเป็นหญิง" ๓. ให้นักเรียนแสดงเอกสารและภาพประกอบการโต้ว่าที่	
สื่อ	๑. ใบประเมินผลการโต้ว่าที่ ๒. เอกสารและแผ่นภาพประกอบการโต้ว่าที่

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๕ หลักการโต้ว่าที่ และโต้ว่าที่เรื่อง "เกิดเป็นชายสยาสกว่าเป็นหญิง" ๕๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๕ สรุปผล ประเมินผล ๕ นาที	
ขั้นตอน	๑. ประธานตัดสินรวบรวมคะแนนประกาศผลการให้คะแนน ๒. ครูสรุป การโต้ว่าที่ คือการแสดงคารม เพื่อมุ่งเอาชนะคู่ต่อสู้ด้วยวาทศิลป์ คือมีการพูดที่ดี มีเหตุผล สามารถชักจูงให้ผู้ฟังคล้อยตาม การแพ้การชนะ ในการโต้ว่าที่ไม่ใช่เป็นเรื่องสำคัญ การฝึกพูด กล้าแสดงออก หน้าท้องเรียว เป็นสิ่งสำคัญมากกว่า
สื่อ	แบบประเมินผลการโต้ว่าที่

ผู้ เนื้อหา	ดีมาก ๕	ดี ๔	พอใช้ ๓	บกพร่อง ๒	ไม่มี ๑	คะแนน รวม
เนื้อหาใจความ (เหตุผล โต้ตอบ) หัวหน้าฝ่ายเสนอ ผู้สนับสนุนคนที่ ๑ ผู้สนับสนุนคนที่ ๒ ผู้สนับสนุนคนที่ ๓ ผู้สนับสนุนคนที่ ๔						
การใช้ถ้อยคำ (น้ำเสียง การ- หัวหน้าฝ่ายเสนอ ใช้ภาษา) ผู้สนับสนุนคนที่ ๑ ผู้สนับสนุนคนที่ ๒ ผู้สนับสนุนคนที่ ๓ ผู้สนับสนุนคนที่ ๔						
ท่วงที ท่าทาง (บุคลิก) หัวหน้าฝ่ายเสนอ ผู้สนับสนุนคนที่ ๑ ผู้สนับสนุนคนที่ ๒ ผู้สนับสนุนคนที่ ๓ ผู้สนับสนุนคนที่ ๔						
อุปกรณ์และเวลา (ใช้อุปกรณ์ ประ- หัวหน้าฝ่ายเสนอ ผู้สนับสนุนคนที่ ๑ ผู้สนับสนุนคนที่ ๒ ผู้สนับสนุนคนที่ ๓ ผู้สนับสนุนคนที่ ๔						

เนื้อหา	ดีมาก ๕	ดี ๔	พอใช้ ๓	บกพร่อง ๒	ไม่ดี ๑	คะแนน รวม
เนื้อหาใจความ (เหตุผล โต้ตอบ) หัวหน้าฝ่ายค้าน ผู้สนับสนุนคนที่ ๑ ผู้สนับสนุนคนที่ ๒ ผู้สนับสนุนคนที่ ๓ ผู้สนับสนุนคนที่ ๔						
การใช้ถ้อยคำ (น้ำเสียง การ- ใช้ภาษา) หัวหน้าฝ่ายค้าน ผู้สนับสนุนคนที่ ๑ ผู้สนับสนุนคนที่ ๒ ผู้สนับสนุนคนที่ ๓ ผู้สนับสนุนคนที่ ๔						
ท่วงที ท่าทาง (บุคลิก) หัวหน้าฝ่ายค้าน ผู้สนับสนุนคนที่ ๑ ผู้สนับสนุนคนที่ ๒ ผู้สนับสนุนคนที่ ๓ ผู้สนับสนุนคนที่ ๔						
อุปกรณ์และเวลา (ใช้อุปกรณ์ ประ- หัวหน้าฝ่ายค้าน ผู้สนับสนุนคนที่ ๑ ผู้สนับสนุนคนที่ ๒ ผู้สนับสนุนคนที่ ๓ ผู้สนับสนุนคนที่ ๔						

รายละเอียดสำหรับผู้สอน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
ตอนที่ ๕ แสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องโดยสวาจาหรือการเขียน ๑๐๐ นาที	

กิจกรรมที่ ๑ นักเรียนเล่นเกม "กิจกรรมของแม่บ้าน"

๑๐ นาที

ขั้นตอน ๑. ครูให้นักเรียน ๑๐ คน จับสลากคำต่อไปนี้

ซักผ้า	กวาดบ้าน
รีดผ้า	เย็บผ้า
ถูบ้าน	ค่าน้ำฟรีก
ทำอาหาร	หาบน้ำ
ล้างจาน	อาบน้ำเด็ก

๒. นักเรียนแสดงท่าทางตามสลาก

๓. เพื่อน ๆ ในชั้นช่วยกันทาย

๔. ครูสรุปพร้อมแสดงภาพการทำงานของหญิงไทยในสมัยก่อน

สื่อ

๑. บัตรคำ ๑๐ คำ และภาพการทำงานของหญิงไทยสมัยก่อน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๕</u> แสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องโดยวาจาหรือการเขียน ๑๐๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๒</u> ชี้แจงการดำเนินกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ ๑๐ นาที <u>ขั้นตอน</u> ๑. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ๒. ผู้เรียนฟังคำชี้แจงการร่วมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ ๓. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อปฏิบัติงาน โดยแบ่งเป็น ๕ กลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้า <u>สื่อ</u>

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๕</u> แสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องโดยวาจาหรือการเขียน ๑๐๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๓</u> การร่วมกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ ๕๐ นาที <u>ขั้นตอน</u> ๑. หัวหน้ากลุ่มรับกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ไปปฏิบัติแต่ละกลุ่ม ดังนี้ <u>กลุ่มที่ ๑</u> ศูนย์ที่ ๑ อธิบายคำที่กำหนดให้จากเนื้อเรื่อง <u>กลุ่มที่ ๒</u> ศูนย์ที่ ๒ เลือกข้อความที่ตรงกับสมัยก่อนและปัจจุบัน <u>กลุ่มที่ ๓</u> ศูนย์ที่ ๓ แต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ <u>กลุ่มที่ ๔</u> ศูนย์ที่ ๔ บอกระดับเสียงของภาษาไทย <u>กลุ่มที่ ๕</u> ศูนย์ที่ ๕ อภิปรายกลุ่มย่อยเรื่องแม่ศรีเรือน ๒. การทำกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละศูนย์ใช้เวลาไม่เกิน ๑๐ นาที จะเปลี่ยนศูนย์ เมื่อได้รับสัญญาณจากครู หมุนเวียนจนครบทุกศูนย์ <u>สื่อ</u> ศูนย์การเรียนรู้ ๕ ศูนย์	
---	--

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องแม่ศรีเรือน

ศูนย์ที่ ๑

ศูนย์ละ ๑๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถอธิบาย คำหรือข้อความสั้น จากเรื่องแม่ศรีเรือนได้

คำสั่ง

๑. อ่านเนื้อหาให้เข้าใจ จับใจความสำคัญที่มีอยู่ในข้อเขียนให้ได้
๒. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำชี้แจง
๓. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว เก็บสื่อการเรียนรู้ไว้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
๔. ขณะที่เปลี่ยนศูนย์ขอให้ผ่านไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนศูนย์อื่น และ
นำกระดาษคำตอบติดตัวไปด้วย

กิจกรรม

คำชี้แจง เมื่ออ่านบทนำเรื่อง "แม่ศรีเรือน" แล้ว นักเรียนเกิดความคิดเกี่ยวกับข้อความดังต่อไปนี้หรือไม่ ให้นักเรียนเขียนอธิบายสั้น ๆ พอเข้าใจลงในกระดาษ

คำตอบ

๑. ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว
๒. ผู้หญิงเป็นผู้ดูแลบ้าน เลี้ยงดูบุตรหลานและคนในครอบครัว
๓. แม่ศรีเรือน
๔. มิ่งขวัญ
๕. คนขึ้นฐานะปานกลาง

เมื่อนักเรียนปฏิบัติครบทุกศูนย์แล้ว ส่งกระดาษคำตอบให้ครู

สื่อ เนื้อหาจากบทนำเรื่องแม่ศรีเรือน

เสริมศูนย์พัฒนา

ประวัติผู้แต่ง นางสาวทิพย์วดี สนิทวงศ์ ๗ อรุณยา

ศูนย์ละ ๑๐ นาที

๑. อ่านเนื้อเรื่อง "แม่ศรีเรือน" ให้เข้าใจ
๒. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำชี้แจง
๓. ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นำกระดาษคำตอบส่งครู
๔. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว เก็บสื่อการเรียนให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
๕. ขณะที่เปลี่ยนศูนย์ขอให้เดินไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนศูนย์อื่น และนำกระดาษคำตอบติดตัวไปด้วย

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องแม่ศรีเรือน แล้วจะสังเกตเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่
หน้าความคิด และการประพฤติปฏิบัติของคนในสมัยรัชกาลที่ ๕ จนถึงรัชกาลที่ ๗
ซึ่งอยู่ในระยะประมาณ พ.ศ. ๒๔๔๕- ๒๔๗๕ กิจกรรมในศูนย์จัดขึ้นเพื่อทบทวนความรู้
ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับชีวิตของคนในสมัย
ปัจจุบัน ตามที่นักเรียนจะสังเกตเห็นและตามความเข้าใจของนักเรียนเอง โดยให้
นักเรียนเอง โดยให้นักเรียนร่วมกับปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. วางบัตรที่มีข้อความว่า สมัยปัจจุบัน กับสมัยในเรื่อง "แม่ศรีเรือน" ไว้บนโต๊ะ
สมัยปัจจุบัน สมัยในเรื่อง "แม่ศรีเรือน"
๒. คัดเลือกข้อความที่ตรงกับแต่ละสมัยวางเรียงลงไปจนหมดบัตรข้อความแล้วตรวจสอบ
ผลงานของนักเรียนจากเฉลย

สมัยปัจจุบัน	สมัยในเรื่อง "แม่ศรีเรือน"
หญิงด้อยมาเป็นพี่รักของสามี	หญิงด้อยมาเป็นพี่รักของสามี

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องแม่ศรีเรือน

ศูนย์ที่ ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ได้

คำสั่ง

๑. นักเรียนอ่านเนื้อหาให้เข้าใจ
๒. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำชี้แจง
๓. ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นำกระดาษคำตอบส่งครู
๔. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว เก็บสื่อการเรียนรู้ให้เรียบร้อยอยู่ในสภาพเดิม
๕. ขณะที่เปลี่ยนศูนย์ขอให้เดินไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนศูนย์อื่น และนำกระดาษคำตอบติดตัวไปด้วย

กิจกรรม

คำชี้แจง การปฏิบัติกิจกรรมในศูนย์นี้ ให้นำคำที่กำหนดให้ ๑๐ คำ แต่งเป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์

ตัวอย่าง "แม่บ้าน"

แม่บ้านทำหน้าที่ดูแลรักษาร้าน

คำที่กำหนดให้

๑. ประทัด	๒. มังกรวัด
๓. ส่วนครัว	๔. วิธเหว้า
๕. อีสระ	๖. ตกรางวัล
๗. ตระกูล	๘. ฟัน
๙. มรดก	๑๐. ก้นเงิน

สื่อ

๑. ใบงาน

เสริมศุขยพณปัญญา

ต่อไปนี้เป็นคำที่คิดว่านักเรียน จะใช้ในชีวิตประจำวันและมีปัญหาในการอ่าน และเขียนผิดบ่อย ๆ มาให้นักเรียนศึกษา เพื่อจะได้จดจำและอ่านได้ถูกต้อง เพื่อเป็น นักอ่านนักเรียนที่ดีต่อไป

เสียงของคำที่อ่านถูกต้อง

๑. ประวัติศาสตร์	อ่านว่า	ประ-หวัด-ติ-สาด
๒. คมนาคม	"	คะ-มะ-นา-คม
๓. ปรโลก	"	ปะ-ระ-โลก
๔. อาสาฬหบูชา	"	อา-सान-หะ-บู-ชา
๕. มกราคม	"	มะ-กะ-รา-คม
๖. กรกฎาคม	"	กะ-ระ-กะ-ดา-คม
๗. กำเนิด	"	กำ-เนิด
๘. ปรัชญา	"	ปรัต-ยา
๙. คุณวุฒิ	"	คุณ-นะ-วุฒ
๑๐. อาชยาน	"	อา-ชะ-ยาน
๑๑. อุณหภูมิต่ำ	"	อุณ-หะ-พุม
๑๒. ปราจีน	"	ปะ-รา-จีน
๑๓. ปราศรัย	"	ปรา-ไส
๑๔. ชันโรง	"	ชัน-นะ-โรง
๑๕. ชุกกะสี	"	ชุก-กะ-สี
๑๖. ปราจีน	"	ปะ-รา-จีน
๑๗. นาคราช	"	นา-คะ-รา-ด
๑๘. ระฆังระฆัง	"	ระ-ฆัง-ระ-ฆัง
๑๙. ศาลา	"	ศาลา-ละ-ปัด
๒๐. มกุฎราชกุมาร	"	มะ-กุฎ-ราช-กุมาร

คำที่เขียนผิด

๑. แฟ๊ป
๒. โน๊ต
๓. เฟยช
๔. แอ๊ป
๕. เข็ค
๖. อาฮิโนะโมะโต๊ะ
๗. นะคะ
๘. ก๊วยเตี๊ฮว
๙. ท้อป
๑๐. โค้ค

คำที่เขียนถูก

- แฟ๊ป
- โน้ต
- ฟู
เฟยช
- แอป
- เข็ค
- อาฮิโนะโมะโต๊ะ
- นะคะ
- ก๊วยเตี๊ฮว
- ท้อป
- โค้ค

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องแม่ศรีเรือน

ศูนย์ที่ ๕

ศูนย์ละ ๑๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถอธิบายระดับเสียงในภาษาไทยได้

คำสั่ง

๑. อ่านเนื้อหาให้เข้าใจ
๒. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง
๓. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว เก็บสื่อการเรียนรู้ไว้ให้เรียบร้อย อยู่ในสภาพเดิม
๔. ขณะที่เปลี่ยนศูนย์ขอให้เดินไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น และนำกระดาษคำตอบติดตัวไปด้วย

กิจกรรม

คำสั่ง เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ความเข้าใจเรื่องระดับเสียง และฝึกทักษะให้สามารถแยกแยะระดับเสียงได้ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องทำแบบฝึกหัดให้มากพอที่จะตัดสินใจได้ว่า คำนั้น ๆ มีระดับเสียงใด

ในศูนย์นี้มีกิจกรรมฝึกทักษะ ๒ ตอน นักเรียนพยายามที่จะแยกหาเสียงดังตัวอย่างก็สามารถบอกระดับเสียงของคำได้อย่างถูกต้อง และถ้าลองหาคำที่มีระดับเสียงเดียวกันไว้เป็นหมวดหมู่ก็จะได้คำแปลก ๆ เรามาลองสนุกกับระดับเสียงในภาษาไทยกันเถิดนะ

ตอน ก.

มีคำที่กำหนดไว้ ๑๐ คำ คือ หนัก ไทย หญิง เรือน นิดส์ ชูป นื่อง กลัวย ศรี ถ่าน เป็นการหาระดับเสียงของคำด้วยการใช้ "อุปกรณ์เทียบเสียง" โดยปฏิบัติตามนี้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมี "อุปกรณ์เทียบเสียง"

กลุ่มละ ๑ ชุด

๒. "อุปกรณ์เทียบเสียง" ประกอบด้วยแถบคำ ๑ แถบ และแถบเสียง ๙ แถบ
๓. แถบคำจะมีอยู่ ๙ คำ แต่ละคำจะมีหมายเลขกำกับตั้งแต่หมายเลข ๑ ถึงหมายเลข ๙
๔. แถบเสียงจะมีตัวอักษรกำกับตั้งแต่แถบที่ ๑-๙ คือ ก ข ค ง จ ฉ

๕. นักเรียนช่วยกันดู หนูน้อยเสียง ก ให้ระดับเสียงในถ้อยคำนั้นตรงกับระดับเสียงของคำหมายเลข ๑ เช่นคำหมายเลข ๑ เป็น หาส นักเรียนหนูน้อยระดับเสียงในถ้อยคำ ก ให้ตรงกับเสียง จัตุรัส เป็นต้น
๖. ต่อจากกิจกรรมในข้อ ๕ นักเรียนก็หนูน้อยเสียง ข ให้ระดับเสียงตรงกับระดับเสียงของคำหมายเลข ๒ ในถ้อยคำ
- นักเรียนปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๖ ต่อไปจนครบ คำที่มีอยู่ในถ้อยคำ ก็จะได้คำ ซึ่งมีเสียงตามระดับที่ระบุไว้ในถ้อยคำ
- นักเรียนช่วยกันตรวจสอบผลงานจากเฉลยที่อยู่ในช่อง ถ้ามีเวลาเหลืออยู่ก็ควรบันทึกไว้ในกระดาษคำตอบ

ตอน ๒.

กิจกรรมในตอนนี้ ให้นักเรียนหาคำที่มีระดับเสียงต่างจากคำที่กำหนดไว้ให้แล้ว เช่น

กลุ่มที่ ๑ แดง เขียว รุปี แดง ระดับเสียง สามัญ เขียว ระดับเสียง จัตุรัส

รุปี ระดับเสียง โท ฉะนั้นคำที่นักเรียนต้องหามา ก็คือ คำที่มีระดับเสียง เอก และระดับเสียง ตริ เช่น สี่ ล้อ

กลุ่มคำที่กำหนดให้

กลุ่มที่ ๑ แม่ หา ตา	กลุ่มที่ ๒ มี บ่อ น้ำ
กลุ่มที่ ๓ ปู เติง คด	กลุ่มที่ ๔ พ่อ ทำ เหมือง
กลุ่มที่ ๕ ฉันท ช่อ จิต	กลุ่มที่ ๖ โลก นี้ น้ำ อยู่
กลุ่มที่ ๗ ไป ไหน จะ	กลุ่มที่ ๘ คน ดี มี ศีล
กลุ่มที่ ๙ ดาว และ เดือน สวย	กลุ่มที่ ๑๐ ฉันท รัก ครู

ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วส่งกระดาษคำตอบให้ครูตรวจ

เสริมศูนย์พยางค์

เสียงในภาษาไทยจำแนกออกได้เป็น ๓ ชนิด คือ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์

๑. เสียงสระ เสียงสระมี ๒๕ เสียง จัดได้เป็นคู่ ๆ คือ มีเสียงสระสั้น คู่กับ เสียงสระยาว เสียงสระสั้น อะ อิ อี อุ และ แอะ โอะ เออะ เอะ เอ๊ะ เอื้อ เอื้อะ อัว เสียงสระยาว อา อี้ อื้อ อุ เอ แอ โอ ออ เอะ เอีย เอื้อ อัว สระเสียง อำ ไอ เอา ฤ ฦ ฤา ภา เป็นเสียงสระที่มีเสียงพยัญชนะประสม อยู่ด้วย จึงมิได้นับไว้ใน ๒๕ เสียง

๒. เสียงพยัญชนะ มีอยู่ ๒๑ เสียง แต่มี ๔๔ รูป ดังนี้

เสียง	รูป	เสียง	รูป	เสียง
๑. ก	ก	๘. ต	ต ฏ	๑๕. ม
๒. ค	ข ค ฅ	๙. ท	ท ฑ ท ฏ ฐ ฒ	๑๖. ย
๓. ง	ง	๑๐. น	น ฌ	๑๗. ร
๔. จ	จ	๑๑. บ	บ	๑๘. ล
๕. ช	ช ฌ ฎ	๑๒. ป	ป	๑๙. ว
๖. ฌ	ฌ ฎ ศ ษ	๑๓. ฝ	ฝ ภ ผ	๒๐. ฮ
๗. ด	ด ฎ	๑๔. ฟ	ฟ ฝ	๒๑. อ

นักเรียนจะสังเกตเห็นว่า บางครั้งเสียงพยัญชนะเสียงเดียวมีพยัญชนะได้มากที่สุด ๖ ตัว เช่น ท มีรูปพยัญชนะ ท ฑ ท ฏ ฐ ฒ เป็นต้น แต่บางเสียงก็มีรูปพยัญชนะเพียงรูปเดียวเท่านั้น

เสียงพยัญชนะควบกล้ำหมายถึง พยัญชนะสองเสียงที่ออกเสียงพร้อมกันในภาษาไทย เสียงพยัญชนะควบกล้ำอยู่ได้ในตำแหน่งต้นพยางค์เท่านั้น เช่น กว - กวาด คร - เครือ พล - พลู เป็นต้น

ส่วนพยัญชนะควบกล้ำซึ่งอยู่ในต้นพยางค์ในคำที่เราได้รับมาจากภาษาอื่น เช่น ทร - จันทรา ฟ - ฟรี บล - บล็อก เป็นต้น

๓. เสียงวรรณยุกต์ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมี ๕ เสียง คือ

เสียงสามัญ	ได้แก่เสียงในคำ	กา จาน ดาว
เสียงเอก	ได้แก่เสียงในคำ	ไก่ จ่า เต่า
เสียงโท	ได้แก่เสียงในคำ	ได้ ใกล้เคียง
เสียงตรี	ได้แก่เสียงในคำ	ม้า รถ คิด
เสียงจัตวา	ได้แก่เสียงในคำ	จ่า แขน หมอ

นักเรียนจะสังเกตเห็นว่า เสียงพยัญชนะที่มีอยู่ในพยางค์หรือคำต่าง ๆ ที่เราออกเสียงนั้น ไม่ได้ตรงกับรูปวรรณยุกต์ที่เห็นในตัวเขียนเสมอไป เช่น จ่า เป็นคำที่มีเสียงจัตวา มีรูปจัตวา แต่ หมอ เป็นคำที่มีรูปวรรณยุกต์ สามัญ แต่ออกเสียง จัตวา เป็นต้น

ศูนย์การเรียนรู้เรื่องแม่ศรีเรือน

ศูนย์ที่ ๕

ศูนย์ละ ๑๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถอภิปรายกลุ่มย่อยเรื่องแม่ศรีเรือนได้

คำสั่ง

๑. อ่านเนื้อหาให้เข้าใจ สามารถเก็บใจความสำคัญ ข้อคิด จากเรื่องได้
๒. อ่านกิจกรรมแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง
๓. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว เก็บสื่อการเรียนรู้ไว้ให้เรียบร้อย อยู่ในสภาพเดิม
๔. ขณะที่เปลี่ยนศูนย์ขอให้เดินไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น และนำกระดาษคำตอบติดตัวไปด้วย

กิจกรรม

คำสั่ง เมื่อนักเรียนอ่านเรื่อง "แม่ศรีเรือน" แล้ว จะเกิดความคิด มองเห็นลักษณะสังคมไทยส่วนหนึ่งของสังคมไทยทั้งหมด และได้คิดจากเรื่องนี้หลายประการ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จึงให้นักเรียนปฏิบัติต่อไปนี้

๑. มีผู้ทำหน้าที่ประธาน ๑ คน ซึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการให้สมาชิกได้พูดทั่วกันทุกคน และพูดในเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดให้
๒. มีเลขานุการจดบันทึก สรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการอภิปราย
๓. สมาชิกทุกคนพยายามคิด แสดงความคิดเห็น และไม่อภิปรายออกนอกเรื่อง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๔. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วทุกศูนย์ ส่งกระดาษคำตอบให้ครูตรวจ

หัวข้ออภิปราย

๑. ความคิดนึกที่เกี่ยวกับความดี ความชั่วของคนไทยในสมัยก่อน กับสมัยนี้เหมือนกันอย่างไร
๒. แม่ศรีเรือนตามความคิดของนักเรียนควรมีลักษณะอย่างไร

๓. วิธีประหัตและวิธีทำมาหากินของสตรีไทยในสมัยก่อนนั้น สตรีไทยในสมัยปัจจุบัน ควรคิดเป็นแบบอย่างหรือไม่

๔. หัวหน้าครอบครัวที่ดีควรทำอย่างไร

๕. นักเรียนเห็นว่าหน้าที่ความรับผิดชอบของแม่บ้านปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงจากหน้าที่ ความรับผิดชอบของแม่บ้านสมัยก่อนอย่างไร

ปฏิบัติกิจกรรมครบทุกศูนย์แล้ว ส่งผลงานให้ครูตรวจ แล้วนำเสนอผลงานนิเทศ เพื่อพิจารณาข้อคิดเห็นของแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจจะมีทั้งที่ตรงกันและต่างกัน อันเป็นประโยชน์ ในการเสริมประสบการณ์ของนักเรียน

สื่อ เนื้อหาจากเรื่องแม่ศรีเรือน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	แม่ศรีเรือน
<u>ตอนที่ ๕</u> แสดงความคิดเห็นจากเนื้อเรื่องโดยวาจาหรือการเขียน ๑๐๐ นาที	

<u>กิจกรรมที่ ๕</u> ประเมินผล ๑๕ นาที	
<u>ขั้นตอน</u>	๑. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละศูนย์แล้วส่งมอบใบงานให้ครู ๒. หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มจับสลากเสนอผลงานกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ ๓. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลงานและการแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้
<u>สื่อ</u>	๑. สลากศูนย์การเรียนรู้ ๕ ศูนย์ ๒. บัตรสรุปความคิดเห็นจากกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้

အုပ်စု

[illegible]This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง แม่ศรีเรือน

คาบที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง มีความเข้าใจในเรื่องราวที่ได้อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สรุปประวัติผู้แต่งและบอกจุดมุ่งหมายในการแต่งได้

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

- ๑.๑ ให้นักเรียนออกมาเล่าประวัติของตนเองสั้น ๆ ประมาณ ๒ คน
- ๑.๒ ครูทบทวนหลักการเล่าประวัติของบุคคล

๒. ขั้นสอน

- ๒.๑ แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาประวัติผู้แต่ง ดังนี้
 - ศึกษาประวัติผู้แต่งในปฐมวัย
 - ศึกษาประวัติผู้แต่งด้านการศึกษา
 - ศึกษาประวัติผู้แต่งด้านผลงาน
 - ศึกษาประวัติผู้แต่งในปัจจุบันวัย
- ๒.๒ นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาอภิปรายหน้าชั้น

๓. ขั้นสรุป

- ๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันสรุปประวัติผู้แต่ง
- ๓.๒ นักเรียนบันทึกลงในสมุด

๔. สื่อการเรียนรู้

๔.๑ หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

๔.๒ เทปเพลงแม่ศรีเรือน

๕. การวัดผลและการประเมินผล

๕.๑ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๕.๒ สังเกตจากผลงานกลุ่มที่ออกมาอภิปรายหน้าชั้น

๕.๓ ตรวจสอบผลงาน

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง แม่ศรีเรือน

คาบที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง สรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถบอกกิจวัตรประจำวันของแม่ศรีเรือนได้

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

- ๑.๑ เปิดเทปเพลงแม่ศรีเรือน ๑ เที้ยว
- ๑.๒ นักเรียนร้องตาม โดยหาผู้สมัครใจออกมาเป็นนักร้องนำ
- ๑.๓ ครูซักถามเกี่ยวกับหน้าที่ของแม่บ้านในเนื้อเพลงแม่ศรีเรือน
- ๑.๔ ครู-นักเรียนร่วมกันอภิปราย

๒. ขั้นสอน

- ๒.๑ ให้นักเรียนเล่ากิจวัตรประจำวันของตนเองประมาณ ๕ คน
- ๒.๒ ให้นักเรียนเล่ากิจวัตรประจำวันของแม่นักเรียนประมาณ ๕ คน
- ๒.๓ แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษากิจวัตรประจำวันของแม่ศรีเรือนในเรื่อง ๓ กลุ่ม
- ๒.๔ นักเรียนให้ตัวแทนกลุ่มออกมาอภิปรายหน้าชั้น

๓. ขั้นสรุป

- ๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป
- ๓.๒ นักเรียนจดบันทึกลงในสมุด

๔. สื่อการสอน

๔.๑ เทปเพลงแม่ศรีเรือน

๔.๒ หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

๕. การวัดผลและการประเมินผล

๕.๑ สังเกตจากการร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

๕.๒ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๕.๓ ตรวจสมุด

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง แม่ศรีเรือน

คาบที่ ๓ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของแม่บ้านในสมัยก่อนและปัจจุบัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถบอกหน้าที่และข้อแตกต่างของแม่บ้านในสมัยก่อนและในสมัยปัจจุบันได้

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ครูให้นักเรียนประมาณ ๕ คนออกมาแสดงท่าทางตามสลากที่นักเรียนจับได้ หน้าชั้นเรียน เพื่อนในชั้นร่วมกันทาย ซึ่งสลากมีข้อความ ดังนี้ กวาดบ้าน ถูบ้าน อุ้มเด็ก
อาบน้ำ ทำกับข้าว เป็นต้น

๒. ขั้นสอน

- ๒.๑ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม
- ๒.๒ กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเกี่ยวกับกิจวัตรหน้าที่ของแม่บ้านในสมัยก่อนจากหนังสือเรียน และประสบการณ์ความรู้ของนักเรียน
- ๒.๓ กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเกี่ยวกับกิจวัตรหน้าที่ของแม่บ้านในสมัยปัจจุบันจากประสบการณ์ความรู้ของนักเรียน
- ๒.๔ ส่งตัวแทนนักเรียนกลุ่มละ ๓ คนออกมาอภิปรายหน้าชั้น
- ๒.๕ ครู-นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อแตกต่างของแม่ศรีเรือนในสมัยก่อนและสมัยปัจจุบัน

๓. ขั้นสรุป

- ๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันสรุปข้อแตกต่างของแม่ศรีเรือนในสมัยก่อนและสมัยปัจจุบัน
- ๓.๒ นักเรียนจดบันทึกลงในสมุด

๔. สื่อการเรียน

- ๔.๑ หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑
- ๔.๒ สลากบัตรคำ

๕. การวัดผลและการประเมินผล

- ๕.๑ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
- ๕.๒ สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ๕.๓ สังเกตจากการออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน
- ๕.๔ ตรวจสอบ

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง แม่ศรีเรือน

คาบที่ ๕ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของแม่ศรีเรือน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอน หลักการ วิธีการ ในการทำงานของแม่ศรีเรือนได้อย่างน้อย ๑ อย่าง

เนื้อหา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย เรื่องการทำความสะดวกบ้าน โดยให้นักเรียนแต่ละคนอธิบายหน้าที่ในการทำความสะดวกบ้านอะไรบ้างและอย่างไร

๒. ขั้นสอน

๒.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ออกมาจับสลากคำสั่งในข้อ ๒.๒

๒.๒ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอธิบายขั้นตอน หลักการ วิธีการ ทำงาน ดังนี้

- กลุ่มที่ ๑ การทำอาหาร ๒ อย่าง
- กลุ่มที่ ๒ การทำความสะอาดเครื่องใช้ในบ้าน ๒ อย่าง
- กลุ่มที่ ๓ วิธีการเลี้ยงเด็ก
- กลุ่มที่ ๔ วิธีการประหยัด
- กลุ่มที่ ๕ วิธีการตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่อาศัย

๒.๓ ตัวแทนนักเรียนออกมารายงานหน้าชั้น

๓. ขั้นสรุป

- ๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป
- ๓.๒ นักเรียนบันทึกลงในสมุด

๔. สื่อการเรียนรู้

- ๔.๑ สลากคำสั่ง
- ๔.๒ หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม ๑

๕. การวัดผลและการประเมินผล

- ๕.๑ สังเกตจากการร่วมอภิปรายในชั้นเรียน
- ๕.๒ สังเกตจากการร่วมอภิปรายในกลุ่ม
- ๕.๓ สังเกตจากการออกมาอภิปรายหน้าชั้นของแต่ละกลุ่ม
- ๕.๔ ตรวจสอบ

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง แม่ศรีเรือน

คาบที่ ๕-๖ เวลา ๑๐๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องบทความ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะของบทความและประเภทของบทความได้

เนื้อหา บทความจากวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และใบความรู้เรื่องบทความ

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ชี้นำ

- ๑.๑ ให้นักเรียนอ่านในใจ แล้วตอบคำถาม เมื่อครูแจกเอกสารเรื่อง ด้วยรักและศรัทธา
- ๑.๒ ชักถามเหตุผลว่าทำไมจึงตอบเช่นนั้น ข้อความตอนใดแสดงว่าเป็นเรื่องดังที่นักเรียนคิด

๒. ชี้นำสอน

- ๒.๑ แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม แจกเอกสารและใบความรู้ให้แต่ละกลุ่มดังนี้
 - กลุ่มที่ ๑ ลักษณะของบทความ
 - กลุ่มที่ ๒ ข้อแตกต่างของบทความและเรียงความ
 - กลุ่มที่ ๓ ประเภทของบทความ
- ๒.๒ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา อภิปราย สรุป
- ๒.๓ นักเรียนส่งตัวแทนออกไปรายงานหน้าชั้น

๓. ขั้นสรุป

- ๓.๑ ครู-นักเรียนร่วมกันสรุป
- ๓.๒ นักเรียนจดบันทึกลงในสมุด

๔. สื่อการเรียนรู้

- ๔.๑ ใบความรู้เรื่องลักษณะของบทความ
- ๔.๒ ใบความรู้เรื่องข้อแตกต่างของบทความและเรียงความ
- ๔.๓ ใบความรู้เรื่องประเภทของบทความ
- ๔.๔ บทความเรื่อง ด้วยรักและศรัทธา

๕. การวัดผลและการประเมินผล

- ๕.๑ สังเกตจากการตอบคำถามหลังจากการอ่านบทความเรื่อง ด้วยรักและศรัทธา
- ๕.๒ สังเกตจากการร่วมอภิปราย สรุป ในกลุ่มย่อย
- ๕.๓ สังเกตจากการออกมารายงานหน้าชั้น
- ๕.๔ ตรวจสมุด

บทความ เรื่องด้วยรักและศรัทธา

ก่อนที่จะมาอยู่ที่นี่ ฉันมีแต่ความสุขสบาย มีอิสระจะทำอะไรก็ได้ตามความพอใจ อากาศที่สว่างก็ได้ที่สว่าง อากาศนอนก็นอนจนสายไม่มีใครกวนใจ ในวันหนึ่งที่เขานำฉันไปอยู่ที่บ้าน ฉันคิดว่าฉันจะมีความสุขที่สุด เพราะฉันรักเขา ฉันทำเพื่อเขาได้ เขาเป็นยอดดวงใจของฉัน...ถึงแม้ว่าเขาจะซื้อฉันมาด้วยราคาแพง แต่ฉันก็ทำงานให้เขาอย่างคุ้มค่า...ทั้งงานนอกบ้านในบ้าน ฉันทำทุกอย่าง...ฉันรัก ฉันจึงต้องทำ เงินที่ซื้อฉันมาเท่านั้นคงไม่เพียงพอไปหรอก สิทธิเสรีภาพที่ฉันเคยมีอยู่ถูกจำกัดขอบเขตโดยสิ้นเชิงถึงแม้สังคมจะยอมรับว่าเท่าเทียมกันก็ตาม แต่การปฏิบัติแตกต่างกันราวฟ้ากับดิน เขาไปเที่ยวนอกบ้านจนคิดค้นส่วนฉันละเื้อบ้านเป็นประจำ เขาอาจจะชมชอบผู้หญิงอื่น ๆ อีกได้ ฉันหมดสิทธิ์เสียแล้ว ทั้งร่างกายและชื่อของฉันก็บ่งบอกว่ามีคู่ครอง คุณชื่อของฉันซึ่งเป็นคำนำหน้าก็เปลี่ยนแปลงไปชื่อตามหลังก็ยังคงเปลี่ยนแปลงไปอีก นี่หรือสิทธิที่เท่าเทียมกันทางสังคม

เมื่อฉันมาอยู่กับเขา ฉันต้องทำทุกอย่าง ความสะอาดภายในบ้านซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเชิญหน้าผู้มาเยี่ยมเยือน อาหารการกินสิ่งใดที่ปรารถนาฉันพยายามทำให้เสื้อผ้าอาภรณ์ที่ใสสะอาดปรก ฉันทำให้โต๊ะไม่รังเกียจ ความสุขที่เป็นยอดปรารถนาฉันปรนเปรอให้ไม่เคยบ่น

ฉันอยากบอกเพื่อน ๆ ฉันที่ยังไม่มีสภาพเช่นฉัน โปรดพิจารณาให้ดี...ถ้าต้องการความอิสระ เป็นตัวของตัวเองแล้วอย่ามาอยู่กับเขาเลย...สำนวนที่ว่า "คนใน-ชอบออกคนนอกชอบเข้า" เห็นจะเป็นจริง

นี่ถ้าฉันเกิดใหม่ได้ ฉันจะไม่ยอมเข้าไปอยู่ในอิทธิพลของเขาแน่...ถึงแม้จะทำตัวเท่าเทียมกัน แต่สังคมไม่ยอมรับหรอก อ้อ...อ้อแสวงหา หรือคิดว่าเป็นของโก้หรูหราก็กลัวจะด้อยกว่าคนอื่น พยายามมีบ้าง...ถ้าเลือกไม่ได้ดี ก็อ้อมมี ถ้าได้มาแล้วหนักนินดาเบาะหน่อก็ต้องให้อภัย จะเอาเสียงอย่างชาวตะวันตกก็คงไม่ได้ ไม่พอใจก็เลิกกัน...สังคมไทยเป็นอีกแบบหนึ่ง หากมีสมาชิกเพิ่มขึ้น แนนอนภาระและหน้าที่ของฉันก็จะมีมากเป็นเงาตามตัวแน่...แหม เจ็บใจนัก พวกคอสุรามักทาสปรีศนาว่า อะไรเอ่ย...แก่เร็วตาช้ำสิ่งนั้นหนาอยู่ที่บ้าน...ฉันคืออะไร...

ใบความรู้เรื่อง ลักษณะของบทความ

บทความมีลักษณะคล้ายคลึงกับเรียงความมาก เรียงความเป็นการเขียนมุ่งแสดงความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพียงอย่างเดียว เนื้อเรื่องก็อาจหยิบยกเรื่องหนึ่ง เรื่องใด มาเขียนได้โดยไม่มีการกำจัดเวลาของเรื่องว่าจะเป็นเรื่องเก่าหรือใหม่ก็ย่อมได้ทั้งสิ้น

การเขียนบทความมีลักษณะเฉพาะคือ บทความต้องเป็นเรื่องที่ทันสมัย เป็นที่น่าสนใจของคนทั่วไป ลักษณะนี้เป็นการนำข่าวมาตีความหรือขยายความ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นจริงเห็นจังตาม การเขียนบทความที่ดีต้องคำนึงถึงการให้เหตุผล มีพื้นฐานมาจากความเป็นจริง น่าเชื่อถือ และมีเนื้อหาสาระ ส่วนสำคัญที่สุดของบทความคือ ความคิดเห็นของผู้เขียน เพราะเมื่ออ่านบทความ ผู้อ่านต้องการทราบว่าผู้เขียนแสดงความคิดเห็น หากทางออกหรือตีความเรื่องนี้อย่างไร พอนำไปปฏิบัติหรือหาข้อสรุปต่อไปได้หรือไม่

บทความจะเน้นที่เนื้อหาหรือความคิดมากกว่าภาษา บทความจำแนกประเภทได้ ดังนี้

๑. บทความแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ โต้แย้ง วิเคราะห์ปัญหา บทความประเภทนี้ มักเน้นปัญหาเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ การศึกษา การปกครอง การทหาร ฯลฯ

๒. บทความเชิงเสียดสี ประชดประชัน บทความประเภทนี้มุ่งเสนออารมณ์ขันกับผู้อ่าน มากกว่าให้เนื้อหาสาระ

๓. บทความแนะนำหรืออธิบาย บทความประเภทนี้พบมากในนิตยสารของผู้หญิง เช่น แนะนำการปรุงอาหาร การบริหารร่างกาย การตกแต่งบ้าน ฯลฯ

๔. บทความเชิงวิชาการ มีเนื้อหาเน้นหนักทางวิชาการ เสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ หรือเป็นการตีความ เป็นต้น

๕. บทความสัมภาษณ์ เป็นบทความที่ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดของบุคคลที่น่าสนใจ ว่าเขามีความคิดเห็นอย่างไรต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง

๖. บทความแนะนำบุคคลหรือกิจวัตรประวัติ หมายถึง บทความที่เขียนถึงบุคคลใด บุคคลหนึ่งที่ได้รับการสนใจ

๗. บทความเชิงสารคดีท่องเที่ยว ได้แก่บทความมุ่งแนะนำสถานที่ต่าง ๆ

แผนการสอนตามคู่มือครู

เรื่อง แม่ศรีเรือน

คาบที่ ๗-๘ เวลา ๑๐๐ นาที

จุดประสงค์ปลายทาง นักเรียนมีความรู้เรื่องการได้วาทิ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถได้วาทิเรื่อง "เกิดเป็นชายสบายกว่าเกิดหญิง" ได้

เนื้อหา หลักการได้วาทิ และเนื้อหาที่นักเรียนเตรียมมา โดยครูบอกล่วงหน้า ๑ สัปดาห์

วิธีสอนและกิจกรรม

๑. ขั้นนำ

๑.๑ ให้นักเรียนร้องเพลงแม่ศรีเรือนพร้อมกัน

๑.๒ ครูซักถามเนื้อหาของเพลงว่า เป็นการยกย่องใครมากที่สุด ให้นักเรียน
แสดงความคิดเห็น

๒. ขั้นสอน

๒.๑ แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มแรก ได้วาทิในญัตติ "เกิดเป็นชายสบายกว่าเกิดเป็นหญิง" โดยมี
ฝ่ายเสนอ ๕ คน ฝ่ายค้าน ๕ คน แต่ละฝ่ายมีทั้งหญิงและชาย ให้นักเรียนเตรียมการล่วงหน้า
มาแล้ว อาจจะไปซักถามคนอื่น ๆ ที่นักเรียนคิดว่าจะให้ความรู้ได้

- กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่ให้คะแนน มีประมาณ ๕ คน เป็นผู้ตัดสิน เตรียม
ใบให้คะแนน บอกวิธีการให้คะแนน

- กลุ่มที่สาม เป็นผู้ฟัง

๒.๒ นักเรียนดำเนินการได้วาทิ

๒.๓ ให้ประธานตัดสินรวมคะแนนและประกาศผลการให้คะแนน

๓. **ขั้นสรุป**

ครูสรุปเกี่ยวกับการโต้วาที เป็นการแสดงคารม เพื่อมุ่งเอาชนะคู่ต่อสู้ด้วยวาทศิลป์ คือมีการพูดที่ดี มีเหตุผล สามารถชักจูงให้ผู้ฟังคล้อยตาม การแพ้การชนะในการโต้วาที ไม่ใช่ เป็นเรื่องสำคัญ การฝึกพูด กล้าแสดงออกหน้าห้องเรียนเป็นเรื่องสำคัญกว่า

๔. **สื่อการเรียนรู้**

- ๔.๑ แผ่นป้ายปฏิบัติการโต้วาที
- ๔.๒ ป้ายชื่อฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน
- ๔.๓ กริ่งสัญญาณบอกเวลาและนาฬิกา

๕ **การวัดผลและการประเมินผล**

- ๕.๑ สังเกตจากการพูดของแต่ละฝ่าย มารยาทในการฟัง
- ๕.๒ ตรวจการให้คะแนนของกรรมการ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายวรวิทย์ เทียนทอง

เกิดวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๑

สถานที่เกิด อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๓๙ ตำบลไผ่ล้อม อำเภอบ้านแพ้ว
จังหวัดนครพนม ๔๘๑๔๐

ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน อาจารย์ ๑ ระดับ ๕

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านแพ้วพิทยาคม อำเภอบ้านแพ้ว
จังหวัดนครพนม ๔๘๑๔๐ โทร. ๐๔๒ ๕๙๑๒๒๘

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๓ ปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูสกลนคร

วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทพลศึกษา

พ.ศ. ๒๕๓๗ ปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและ เจตคติต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนโดยชุดการสอนไมโครส
กับเรียนตามคู่มือครู กรมวิชาการ

บทคัดย่อ
ของ
วรวิณี เทียนทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชา เอกการมัธยมศึกษา
กันยายน ๒๕๓๖

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้างนี้ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาและ เจตคติ
ต่อวิธีสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส
กับการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านแพนพิทยาคม จังหวัดนครพนม
ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๓๖ จำนวน ๘๐ คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ
๔๐ คน ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ ๑๖ คาบ คาบละ ๕๐ นาที และใช้เนื้อหาเดียวกัน
กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครูของ
กรมวิชาการ ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized control Group
Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการใช้ภาษาและแบบสอบถามเจตคติต่อวิธีสอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบความแตกต่าง
ของค่าเฉลี่ยโดย t-test แบบ Difference Score

ผลการศึกษาข้อมูลปรากฏว่า

๑. ความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒. เจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

๓. ความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. เจตคติต่อวิธีสอนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

A COMPARATIVE STUDY OF MATHAYOM SUKSA I STUDENT'S PROFICIENCY
AND ATTITUDE TOWARDS METHODS OF TEACHING THAI LANGUAGE
THROUGH MINICOURSE AND THE TEACHER'S MANUAL
OF THE EDUCATION TECHNIQUES DEPARTMENT

AN ABSTRACT

BY

VORAVUT THIENHONG

A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirement
for the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

September 1994

The purpose of this research was to compare the students' proficiency and attitude towards teaching thai language of Mathayom Suksa I students through the minicourse and the teacher's manual of the educational techniques department.

The sample was Mathayom Suksa I students at Banphaeng-Phittayakom School, Nakhornphanom during the first semester of the 1993 academic year. They were divided into two groups of 40 students. Each group was taught in the same contents for 16 periods of 50 minutes. The experimental group was taught through the minicourse method, while the control group was taught through the teacher's manual.

The research design of the experiment was the randomized control group pretest-posttest design. At the end of the experiment, the thai language proficiency test and the attitude test towards thai teaching were used to collect the data and then the data was statistically analysed by using t-test.

The results of the research indicated that:

1. The thai language proficiency of the students in the two groups were significantly different at the .01 level.
2. The attitude of thai teaching of the students in the two groups was no significantly different.
3. The thai language proficiency of the experimental group between the pretest and posttest was significantly different at the .01 level.
4. The attitude of thai teaching of the experimental group between the pretest and posttest was significantly different at the .01 level.